

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletne 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan s izjeto razen ponedeljka in dneva po prazniku

Čekovni račun
Ljubljana številka
10.650 in 10.349 za
inserate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

Množica

Današnji praznik, posvečen Kristusu Kralju, nas sili k razmišljanju, kaj bi mogli storiti za širjenje in utrjevanje božjega kraljestva na zemlji. Vedno je tako bilo in tako bo tudi ostalo, da bodo zbrane duše v službi božjih namenov. Toda kako pridobiti maso, množico? Ali bodo šle kdaj tudi množice za Njega?

Zivimo v dobi, ki je označena po gospodstvu množice. Nobene oblike vladavine ne najdete več na svetu, ki ne bi o sebi zatrjevala, da je izraz ljudske volje in ki se ne bi trudila, da najširše ljudske množice pridobi za sebe. To velja prav tako za komunizem, kakor za fašizem ali za demokracijo. Po nekod smo že videli, kako zločeste morejo biti posledice za družabni red, ako se popolnoma puste vajeti slepemu gonu ljudskih množic. Doživeli smo, da je »ljudsko voljo« kaj lahko usmeriti k slabemu. Vprašanje je, ali je množico mogoče organizirati tudi v službi dobrega? Prepričani smo, da je tudi to mogoče in zato ljudi tudi organiziramo v katoliških društvih, v krščanskih organizacijah. Samo eno šibko stran pri tem opazujemo: naše katoliške organizacije zajamejo premalo ljudi, in to sredi ljudstva, ki po veliki večini vendarle še živi praktično krščansko življenje. Posebno pri malem narodu je to velika škoda, ker samo trdno organizirana volja naroda nekaj pomenja.

Mislamo, da živimo v takem času in v takšnih razmerah, da bi okrepljena organizacijska delavnost od naše strani mogla v množicah ugodno odjekniti. Ljudje čutijo, da je zmeda, ki vlada na svetu, v glavnem posledica zablode, ker so narodi zavrgli Boga, njegovo postavo in njegov red. Zavrgli so počelo pravice in ljubezni. Zato zdaj spet vlada pravica pesti in sile. To narodi čutijo in se zavedajo, da se rešitev le v Kristusu, ki more biti edina osrednja točka, v kateri se lahko najdejo mali in veliki narodi, in ki edini more zagotoviti pravičen mir brez nasilja in novih krivih.

Po drugi strani pa prav tako postaja očito, da so rdeči osrečevalci družbe docela odvedali. Da bi marksizem v navedenem pogledu mogel prenoviti družbo, tega ljudje že prej niso pričakovali. Pač pa so upali, da bo prinesel nov gospodarski red, ki bo v blagor delovnemu ljudstvu. Toda razmere v Sovjetiji, kakor jih je rodil komunizem, tudi v gospodarskem pogledu niso take, da bi si jih le malo žele evropski proletarijat. Kar je dobrega in pomenja napredek, pa niti ni sad komunističnega gospodarskega nauka, temveč je proizvod tehnike in drugih gospodarskih metod in sestavov, ki jih drugod že dolgo poznajo in so že davno v rabi. Prav je, da se s temi dejstvi tudi slovenske delovne množice čim bolj seznanijo. Resnica o gospodarskih in družabnih razmerah pod komunistično diktaturo jih bo napravila odporne proti sleherni agitaciji plačanih komunističnih agentov.

In tretjič je zgodovina zadnjih dvajset let temeljito ovrgla zlagani očiitek materialističnega socializma, da sta Cerkev in krščanstvo zagovornika koristi imovitih slojev in da podpirata kapital proti delavstvu. Ta zlagana fraza protikatoliške propagande ne vleče prav nič več, kjer je delavstvo količnik izobraženosti. Cerkev je posebno v zadnjih desetletjih preinogokrat dokazala, da ima pogum velikim in malim povedati polno resnico. Naš program pa tudi vse naše delo je vedno bilo neizmerno bližje koristim delovnih stanov kakor program in delo kogar koli drugega. Posebno med Slovenci ni bil katolicizem nikoli vera privilegirane gornje družabne plasti, temveč vedno nasprotno: bila je vera, moč in tolažba ponižanih in razžaljenih. Mržnja proti »kapitalistični« Cerkvii je bila k nam zanešana iz tujine in je pomejena po tujih vzorih. Našemu socialnemu delu in gibanju se ne more očitati, da bi ne bilo sodobno in da ne bi razumelo potreb časa, pa naj gre za prosvetno delo, za suhokrajinski vodovod ali pa za ureditev delavskih mezd. Naše katoliške stanovske organizacije se zavedajo, da jim ne pripada le varstvo nadzemskih dobrin, ampak imajo tudi jako konkretne tostranske naloge. Mi se zavedamo, da je največ zahtev, ki jih delovno ljudstvo danes stavlja na družabni red in na družbo, opravičenih in da jih velja tudi socialna pravičnost. Torej so to tudi krščanske zahteve. Naš slovenski katolicizem ni bil nikdar v službi kapitala ali v vlogi plemiškega lakajja, in zato tudi upraviteljem našega javnega življenja, kateri so zrasi v duhu socialnega krščanstva, ni težko pravo zadeti. Zaradi tega ne čutimo nobene potrebe, da bi po socialno mišljenje in čustvovanje hodili v šolo h komunističnim brezbožcem. Krščanski človek se zaveda, da je storil svojo krščansko dolžnost šele tedaj, ko mu je bližnji res postal brat. Odkrita in poštena socialna delavnost pa bo najboljši jez proti komunistični prevratni delavnosti.

Nič se nam ni treba sramovati naše zastave pred vso javnostjo, pred vso množico. Na njej je križ, ki pa ni znamenje naše slabosti, ampak naše moči. In najmočnejše orožje za pridobivanje množic. Le verjemimo, da je tako! Mnogo več jih je, ki se zaupljivo ozirajo v to znamenje odrešenja, kakor pa mi morda mislimo! Število ljudi, ki so z nami enih misli, je mnogo večje, kot pa bi mi mogli verjeti. Res pa je, da žive skrito po svojih domovih, pri svojem delu in ne pritečejo takoj na prvi glas trombel. Toda žilavo organizatorično delo

Velike odločitve na zahodu

Francoska vlada je snoči imela sejo o predlogih Nemčije in Italije

Govorice o mirovnem posredovanju Roosevelta

Vichy, 26. okt. t. Associated Press. Maršal Petain se je snoči vrnil iz nezasedene Francije, kjer se je sestel s Hitlerjem. Podpredsednik vlade Laval pa se z maršalom ni vrnil. Takoj zvečer je maršal Petain imel posvetovanja s člani svoje vlade. Sklenjeno je bilo, da bo seja vlade danes popoldne, ko bo tudi Laval že prisoten. Vojni minister general Huntzinger in mornariški minister admiral Darlan sta se sinoči dalje časa zadržala pri maršalu Petainu. Širijo se govornice, da se je Laval že posvetoval tudi z zastopniki Italije, toda zanikajo, da bi to bil grof Ciano sam. Nemški krogi so zadovoljni z doseženim uspehom in pravijo, da je Francija izven nevarnosti, da bi padla še enkrat pod vpliv Anglije.

Kaj je Petain sprejel kaj je odklonil

Washington, 26. okt. b. »Columbia Broadcasting System« poroča, da se je francoska vlada po zaslišanju poročila maršala Petaina in Lavala odločila,

da sprejme predloge Nemčije, pri čemer pa je izključila vojno sodelovanje z Nemčijo, prav tako pa je odklonila izročitev svojega letalskega in pomorskega brodograja, kakor tudi letalskih in pomorskih oporišč državam osi.

Maršal Petain se je odločil za ozko gospodarsko, diplomatsko in politično sodelovanje z Nemčijo zaradi tega, ker so ga predstavniki Nemčije opozorili, da francoske žene in pa otroci brez sile ne bodo imeli kaj jesti. Najbolj pa se je maršal Petain odločil na sporazum z Nemčijo tudi zaradi tega, ker je pred odhodom v Vichy obiskal taborišča francoskih ujetnikov. Pravijo, da se mu je stisnilo srce, ko je kot star vojak zagledal na stotisoče francoskih ujetnikov, kako v brezdelju zapravljajo čas in mladost po nemških taboriščih. Vsi ti Francozi bodo zdaj spuščeni domov.

Nemški pogoji še niso znani. Govornice o teh pogojih so protislovne. Jasno pa je menda le eno: Nemčija odločno želi od Francije, da razdeli nadzorstvo nad svojimi afriškimi posestmi med Španijo, Nemčijo in Italijo.

Službeno poročilo francoske vlade

»Načelno sodelovanje...«

Lyon, 26. okt. t. Francoski radio je objavil službeno poročilo, da je bil maršal Petain pri Hitlerju sprejet z znaki visokega spoštovanja in da so se razgovori razvijali sredi največje ljubeznivosti. Oba državnika sta se zedinila za sodelovanje med obema državama. Način, kako se bo načelo sodelovanja izvedlo, bo proučen pozneje.

Po vladni seji, ki je bila danes popoldne ob 5, je bilo objavljeno službeno poročilo, ki pravi: Podpredsednik maršala Petaina je bila ob 5 popoldne seja vlade. Maršal Petain in podpredsednik vlade Laval sta informirala ministre o razgovorih z nemškim državnim kanclerjem Hitlerjem in zunanjim ministrom Ribbentropom. Ministrski svet je soglasno odobril poročilo maršala Petaina in Pierra Lavala.

Petainu izročeni šele predlogi osi

Curich, 26. oktobra. b. Iz Vichyja prihajajo poročila, da je podpredsednik vlade Laval ponovno odpoval v Pariz. Po sestanku nemškega državnega kanclerja Hitlerja in maršala Petaina krožijo zelo nasprotni si govornice, s tem v zvezi tudi potovanja grofa Ciana v neznan smer, za kar pa v Vichyju nihče ne ve. O nemško-francoskih pogajanjih vlada še popolna negotovost.

Diplomatski krogi v Franciji trdijo, da so bili šefu francoske republike izročeni samo predlogi, ki jih sedaj proučuje francoska vlada. Pogajanja vsekakor še niso končana.

Po mnenju poučenih politikov gre za poskus osiščnih sil, da izvedejo organizacijo Evrope brez Anglije. To je vse, kar se trenutno lahko zanesljivo trdi, vsa druga ugibanja pa so brezsmiselna.

V Rimu zanika o glasove o konferenci štirih držav in o sestanku Laval—Ciano

Berlin, 26. okt. t. Associated Press: Nemški službeni tiskovni urad poroča iz Rima, da v rimskih merodajnih krogih odločno zanikajo poročila, ki so se te dni raztresla, da se bosta v kratkem sestala italijanski zunanji minister grof Ciano in podpredsednik francoske vlade Laval. Sestanka ni treba pričakovati v bližnji bodočnosti, pravijo v Rimu, kjer prav tako zanikajo, da sta se grof Ciano in Laval že enkrat tajno sestala, kakor so to poročali švicarski in ameriški listi.

le množi našo organizirano vojsko in celo Nikodem se včasih upajo pokazati v naših vrstah. Čakanas še naloge, da vzbudimo kristjana v strankarskem pristašu katere koli barve! Če se nam to posreči, potem bo velika množica pridobljena za Kristusa. Orin

Curich, 26. oktobra. b. Dobro poučeni rimski poročevalci »Neue Zürcher Zeitung« trdi, da vlada v Italiji največja zadržanost glede politične ofenzive, ki jo je pričel nemški državni kancler Hitler. Rimski krogi zanikajo glasove, ki so se razširili tako o konferenci štirih, katere naj bi se udeležili Hitler, Mussolini, Petain in Franco, kakor tudi o konferenci, ki naj bi se je udeležili predstavniki Italije, Nemčije, Madžarske, Bolgarije in Romunije, a morda še nekih drugih balkanskih držav. Vsekakor pa je treba pričakovati izredno važne dogodke v najkrajšem času na področju organizacije novega reda v vseh evropskih predelih.

General de Gaulle o sporazumu

Brazzaville, 26. okt. t. Associated Press: General de Gaulle, ki je prisel semkaj, je objavil, da predvideva predlogi, ki so bili stavljeni Franciji, odstop nekaterih pristanišč kot oporišč za Nemčijo in Italijo v boju zoper Anglijo, ter mešano francosko-nemško-italijansko-špansko upravo francoskih kolonij v Afriki. De Gaulle izjavlja, da upa, da ne bo nobenega Francoza, ki bi na takšne predloge pristal. Oborožene sile svobodne Francije bodo pogumno branile francoski kolonialni imperij.

Svedsko mnenje:

»Nemčija organizira kontinentalno blokado proti Angliji ter skuša zbrati Evropo, Azijo in Afriko proti angleško govoreči nadoblasti na svetu«

Stockholm, 26. okt. t. Associated Press: »Tidningen« objavljajo članek, ki ga je postal berlinski dopisnik tega lista in kjer trdi, da »Nemčija sedaj organizira ves evropski kontinent za vojno proti Angliji«. V Berlinu trdijo, da je po določitvi vloge, ki jo bo igrala Španija, tudi položaj Francije popolnoma pojasnjen in določen. Vsa Evropa od Petsama skozi Rokavski preliv do Biskajskega zaliva ter naprej do Gibraltarja in še dalje ob zahodnoafriški obali je sedaj spremenjena v eno samo enoto, ki stoji pod enim samim gospodarskim in vojaškim vodstvom v borbi proti Angliji. Berlinski dopisnik pravi dalje, da je »Hitler povzel Napoleonov načrt kontinentalne blokade proti Angliji, in sicer na tistem mestu, kjer ga je Napoleon opustil«. Nadzorstvo nad Romunijo smatrajo v Berlinu kot postojanko na vzhodnem krilu Evrope, sedanja sporazuma s Španijo in Francijo pa kot utrjene postojanke na zahodnem krilu. Velešili osišča bosta v tem velikem evropskem okviru mobilizirali vse svoje sile, da si osvaja Gibraltar, ki je obljubljen Španiji, ki z eno nogo že itak stoji v vojni in ni treba mnogo, da bo stopila v njo tudi z drugo. Ponekod v Berlinu govorijo, da »Hitler ne organizira samo evropskega kontinenta proti Angliji, marveč tri kontinente, Evropo, Azijo in Afriko proti nadoblasti anglosaksonskih velešil (Anglija in Amerika) na svetu«.

Mirovna ponudba pred volitvami v Ameriki

Newyork, 26. okt. b. Po informacijah ameriške agencije bo Nemčija v najkrajšem času storila korake za novo mirovno ponudbo. Posredovalec pri tem naj bi bil predsednik Združenih držav Roosevelta, ki je po mnenju Nemčije edina osebnost, ki lahko prihaja v poštev. Nemčija naj bi predlagala Rooseveltu, da on posreduje in računa

s tem, da Roosevelt ne bo mogel odbiti takšne ponudbe, ker bi ga mogli tik pred predsedniškimi volitvami proglasiti za pristaša vojne. Niso še znani pogoji, pod katerimi bi Nemčija želela sklenitev miru, vsekakor pa Nemčija zahteva skupno upravo kolonij.

Roosevelt vladi v Vichyju

Ameriški državni tajnik o kolonijah izvenameriških držav na področju obeh Amerik

Washington, 26. oktobra. t. Associated Press poroča: Državni tajnik Hull je danes sprejel zastopnike tiska in jim je sporočil, da je predsednik Roosevelt poslal francoski vladi v Vichyju posebno sporočilo, ki je bilo v rokah francoske vlade še pred sestankom med maršalom Petainom in nemškim kanclerjem Hitlerjem.

Na vprašanje časnika, če je Roosevelt sporočil francoski vladi, da bi Amerika takoj zasedla francoske kolonije na področju obeh Amerik, če bi Francija pristala na sodelovanje z Nemčijo in Italijo v vojni proti Angliji, odnosno, če bi svoje kolonije dala na razpolago za uporabo velešil osišča, državni tajnik Hull ni hotel dati nobenega odgovora razven naslednje: »Vseameriška konferenca na Havani, ki se je udeležilo 21 amer. držav Severne, Srednje in Južne Amerike, je točno določila skupno politiko glede stališča do kolonij, ki so v rokah izvenameriških držav in katerih položaj bi se zaradi vojne mogel spremeniti. Konferenca na Havani, ki je sedaj stopila v veljavo, je jasno določila, da bi ameriške države smatrale vsako spremembo v položaju kolonij izvenameriških držav kot nevarnost, proti kateri imajo ameriške države skupno dolžnost braniti se.«

Na vprašanje, če je ta položaj že nastopil, je državni tajnik Hull odgovoril, da še ni, ampak da je komisija, ki jo je konferenca za ta primer določila, že zbrana in da pozorno zasleduje dogodke svetovne politike.

Ponoči ob 2.30 bo imel Hull za časnika, ki ga veliki zunanje-politični govor o dogodkih v Aziji in Evropi.

Po sporočilih »Associated Press« je Roosevelt obvestil francosko vlado v Vichyju, da se bodo Združene države severne Amerike točno držale sklepov konference na Havani glede kolonij, ki jih imajo izvenameriške države na ameriški celini in da bi morale te kolonije vzeti pod nadzorstvo, ako bi nastopila nevarnost, da se njihov sedanji položaj spremeni.

To sporočilo je bilo v Vichyju izročeno v torek zvečer. Od francoske vlade še ni bilo odgovora.

Zemunska vremenska napoved: Hladneje bo. Nekoliko se bo razvedrilo od severovzhoda, sicer pa bo pretežno oblačno, tu pa tam dež. V visokih planinah bo najbrže snežilo, zlasti pa v zahodnih krajih.

Zagrebska vremenska napoved: Zjasnilo se bo.

Belgrad, 26. okt. m. Z odlokom predsednika sveta in zastopnika notranjega ministra so postavljeni za pristave S. skup.: Miroslav Pavlica v Kralju, Josip Zajec v Jacu, Kazimir Kukovič v Doboju, Alojzij Penka v Kotoru, Ciril Belšak v Banjaluki, Martin Lipovec v Banjaluki; za pisarja X. skup. pri kr. banski upravi dravske banovine Anton Tonkli. — Z drugim odlokom so premeščeni po službeni potrebi pristavi S. skup. Josip Zajec iz Jajca v predstavništvo mestne policije v Mariboru; Kazimir Kukovič iz Doboja v upravo policije v Ljubljani; Alojzij Penka iz Kotora na Lesenice, Ciril Belšak iz Banjaluke v Maribor, Martin Lipovec iz Banjaluke v Konici, Ante Tonkli na upravo policije v Ljubljani.

Razgled po vseh bojiščih

Zopet hujši napadi nemških letal na Anglijo in angleških na Nemčijo - Večja delavnost v Afriki

Nad Anglijo

Nemška poročila

Berlin, 26. oktobra. AA. DNB: Vrhovno poveljstvo sporoča:

Lahka letala letalskega maršala Kesselringa so napadala angleško prestolnico in pomembne objekte v jugovzhodni Angliji ves večernji dan. Ugotovilo se je, da je nastalo več požarov na progih in v tovarnah vzhodno od Battersea parka pri Londonu. Na vzhodni obali Anglije je bil izveden napad na dva konvoja, ki sta bila razbita. Ena trgovska ladja je bila zadeta in se je skoro gotovo potopila. Pod zaščito teme se je približal drugi konvoj doverskemu prelivu. Obrežne baterije so z uspehom začele streljati na ta konvoj in ga razpršile. Del ladij se je umaknil v doversko pristanišče, katero so prav tako bombardirali nemški daljnometni topovi. Ponoči so težki bombniki v zaporednih valovih napadali London, Liverpool, Birmingham in pristaniške naprave na angleški zahodni in južni obali kakor tudi letališča v srednji Angliji. Nadaljevalo se je mišanje britanskih pristanišč. Sovražnikova letala so ponoči metala bombe v raznih krajih v rajhu. Skoro vse bombe so padle na odprti teren. Le ena je povzročila ogenj na strehi neke hiše. Včeraj so naša letala zbila 17 sovražnikovih lovcev, pri tej priliki je polkovnik Melders dosegel svojo 52. letalsko zmago. Devet nemških letal se ni vrnilo domov.

Italijanski letalci v nemških letalih

Rim, 26. oktobra. AA. Stefani: Italijanski listi se zmerom komentirajo nastop italijanskih letal proti Angliji in prinašajo obnem se nove podrobnosti. Listi govorijo največ o italijanskih letalskih oddelkih ob Rokavskem prelivu, ki so skupaj z nemškimi letali izvedli napade na Anglijo. Posebno hvalijo uspeh tistih italijanskih letalcev, ki so se teh napadov udeležili na nemških letalih. Listi pripominjajo, da so italijanski piloti morali urediti nekaj čisto tehničnih vprašanj in se navaditi na nemške aparate, vendar poudarjajo, da so težkoče hitro premagali in da je bilo italijansko-nemško sodelovanje zelo uspešno. Italijanski letalci so sodelovali pri raznih poletih nad Anglijo z nemškimi letalci in metali bombe na mnoge vojaške važne objekte. Italijanski piloti, vajeni sredozemskega neba, so se morali navaditi tudi na novo podnebje in na poletje v megli, kjer so se mogli orientirati le s pomočjo posebnih aparatov. Prav tako so se italijanski piloti privadili tudi nočnim poletom. Že po nekaj dneh odnosa po nekaj poletih so se italijanski piloti docela prilagodili novim razmeram in se posebno odlikovali pri predvčerajšnjem napadu. Kar se italijanskih pilotov samih tiče, naglašajo listi, da so v svojih novih oporiščih v državah, s katerimi se Italija ni vojskovala, povsod doživeli pristrčen sprejem in si s svojim lepim zadržanjem pridobili splošne simpatije.

Rim, 26. oktobra. t. Italijansko časopisje poroča, da poveljuje skupini italijanskih letal, ki so sedaj v Nemčiji, general Fusier, ki je sicer prideljen in podrejen splošnemu letalskemu generalnemu štabu maršala Göringa, a ki je svoboden v tem okviru. Glede številnih italijanskih letal, ki se nahajajo v Nemčiji, ni nobenih podrobnosti, le toliko je znano, da se je predprijemom udeležilo napada na Anglijo 200 italijanskih letal.

»Express of Britain« potopljen

Berlin, 26. oktobra. AA. DNB: Kakor izve DNB, se je nemškimi letalom posrečilo v bližini blokirane pasu, severno od Irke napasti angleško čezoceansko ladjo »Empress of Britain«. Ladja je bila težko poškodovana in se je začela potapljati. Posadka je zapustila ladjo in se je vkrčala v čolne. Angleška ladja je bila zgrajena leta 1931 in je bila po tonaži deseta največja ladja na svetu. Ladja ima 43.000 ton.

New York, 26. oktobra. b. Berlinski dopisnik »United Pressa« ponatiskuje poročilo agencije DNB, da so nemška letala potopila znano kanadsko ladjo »Empress of Britain«, ki je imela 43.000 ton. Ladja je bila baje potopljena severno od irske obale. Lastnik ladje Canadian Pacific Company je sporočilo, da je bila ladja 1. junija v neki afriški lukni in da se ni dobila poročil, da bi bila ladja potopljena.

Vojna v Sredozemlju

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 26. oktobra. AA. Stefani. Službeno poročilo št. 141 glavnega štaba italijanske oborožene sile se glasi:

Naše letalstvo je bombardiralo Marsa Matruh, Fuko in Dabu, kjer so povsod povzročila velika škoda in požare. Sovražnikove pomorske enote so ponoči bombardirale naše postojanke pri Maktilu, vzhodno od Sidi Baranija. Sovražnikovi letalci so povzročili nobene večje škode. Sovražnikovo letalstvo je bombardiralo Tobruk in povzročilo samo neznatno škodo. Človeških žrtev ni bilo. Naša letalska letala so zbila eno sovražnikovo letalo vrste Blenheim, drugi sovražnikovi letali sta bili zadeti po streljih protiletalskih baterij in sta verjetno zbiti.

V Vzhodni Afriki so naša letala bombardirala sovražnikovo letališče v Maringi v Keniji. Sovražnikovo letalstvo je napadlo Guro, kjer sta bila ranjena dva domačina, in Asab, kjer so povzročila samo nekaj gmojne škode. Poveljnik rusilca »Nullo«, korvetni kapetan Konstantino Borsini se je potopil z ladjo vred, ko je bila že rešena skoro vsa posadka rusilca.

Pred ofenzivo

Rim, 26. oktobra. b. Vse kaže, da je položaj na egiptskih bojiščih zrel za nadaljevanje vojnih operacij. Na to dejstvo opozarjajo dopisniki italijanskih listov ter poročajo, da se italijanske motorizirane čete vzhodno od Sidi el Baranija potisnile sovražne oklepne enote ter predrle do mesta Bir Salde, ki se nahaja ob cesti za Marsa Matruh, oddaljeno pa je 30 km od Sidi el Baranija.

Rim, 26. okt. AA. Stefani. Časopis »Relazio-

Angleška poročila

London, 26. oktobra, t. Reuter. Letalsko ministrstvo poroča: Nočni napad sovražnih letal je bil mnogo večji od napadov prejšnjih noči in je objel tudi mnogo širše področje. Glavni napadi so veljali Londonu, nekemu mestu v srednji Angliji (najbrž je to Coventry. Op. ured.) ter vzhodnem delu Škotske. V Londonu so padle bombe predvsem na stanovanjske hiše in na ulice. Zazigalnih bomb je padlo izredno veliko, toda samo trije večji požari so nastali. V srednji Angliji in na Škotskem je bilo več stavb porušenih in nekaj javnih naprav poškodovanih. Eno letalo je s strojno obstreljevalo svetilnike na obali. Škoda je v glavnem majhna in žrtev ni bilo veliko. Včeraj smo sestrelili 14 sovražnih letal, naše izgube znašajo 10 letal, toda 7 pilotov je bilo rešenih.

Zasebno poročilo Reuterjevega dopisnika pa pravi, da je ponoči napadalo večje število letal in da je bilo napadenih več mest, kakor navadno. Nad Londonom da so nemška letala letela tako visoko, da niti brnenja motorjev ni bilo slišati. Škoda v Londonu je na zasebnih hišah in nekaterih prometnih napravah. Na Škotskem je bil napad na vojno oporišče v Firth of Forthu, kjer je bilo vrženih veliko bomb z nizke višine. Tudi v srednji Angliji (Coventry?) je bilo vrženih mnogo eksplozivnih bomb, ki so napravile precej škode. Liverpool je tudi imel svoj nočni napad.

Današnji napadi so se začeli že rano zjutraj in so zajeli široko ozemlje. Bombe so padle na mesta v južni Angliji, v Londonu je padla bomba v trgovsko središče, kjer je ubila 6 ljudi. Tudi v srednji Angliji so se pojavili sovražni bombniki. Razvili so se hudi boji v visokih višinah in so naši lovci nasprotnika razpršili. Zbitih je bilo do 5 popoldne 8 sovražnih letal, dve angleški letali pa pogrešajo.

Boji v Rokavu

London, 26. oktobra, t. Reuter. Admiraliteta poroča: Včeraj popoldne so angleški topovi z obale pri Doverju streljali na skupino 3 nemških prevoznih ladij, ki so plule iz Boulogne v Calais v spremstvu vojnih edinic in lovskih letal. Ker so sovražna letala ladje zavile v umetno meglo, ni bilo mogoče videti, kakšen uspeh je imelo streljanje topov.

Nemški topovi, postavljeni na obali pri Calaisu, so streljali na večjo skupino angleških trgovskih ladij, ki je plula po Doverski ožini v Rokavu. Strelji niso zadeli. Naša letala so napadla nasprotne topove in jih eno uro bombardirala.

Berlin, 26. oktobra, t. DNB. V petek popoldne je neko naše izvidniško letalo napadlo skupino angleških trgovskih ladij, ki je plula po Rokavu v spremstvu rusilcev. Zadet je bil en rusilec, na katerem je izbruhnil požar, toda ladja je plula dalje do obrežja.

Berlin, 26. oktobra. AA. DNB: Nemška bojna letala so izvedla v zgodnjih jutranjih urah 25. oktobra nenaden napad na nek angleški rusilec ob vzhodni angleški obali. Takoj po napadu je bilo opaziti na rusilec požar. Rusilec je takoj potem nehal streljati in odplul proti obali. Videti je bilo, da se je rusilec potapljaj.

Ameriške dobave letal

Washington, 26. oktobra. AA. Reuter: Poročilo ameriške vlade pravi, da je bila septembra dovoljena za Anglijo dobava letal v vrednosti 43 milijonov dolarjev. (Štiri milijarde din.)

Izjava ameriškega generala

New York, 26. okt. AA. DNB: Admiral Towles, načelnik letalskega oddelka ameriške mornarice, je v nekem govoru predlagal, naj bi odstopili »leteče trdnjave« Angliji. Admiral je v svojem govoru poudaril, da se Anglija bori tudi za Ameriko in da so potemtakem njej zelo potrebna letala Združenih držav, ki so na razpolago.

Leteče trdnjave v Ameriki

New York, 26. oktobra. b. V Ameriki so pričeli graditi nove leteče trdnjave, ki bodo še večje kakor dosejane. Gre za letalo »B 19«, ki je trikrat večje kakor dosejane leteče trdnjave, ki jih že uporabljajo. Letalo ima 10 mož posadke in je opremljeno s številnimi topovi in strojnimi, poleg tega pa lahko popelje s seboj 225 vojakov v popolni vojni opremi. Letalo je opremljeno z motorji, ki lahko brez pristanka poletijo iz Amerike v Evropo in se vrnejo nazaj, ne da bi se kje spustili. Prav tako lahko pride letalo iz Amerike v Azijo in nazaj.

al internacionalic piše o potovanju Edena po vzhodnem delu Sredozemskega morja in pravi: To potovanje se je končalo s popolnim porazom in sicer s številnih razlogov. Predvsem ohranjanje Egipt stališče čakanja. Egipt se ne ve, ali je v njegovo korist, da se popolnoma odkrito odloči za Anglijo. Obisk Edena niti najmanj ni pojasnil vedenja egiptске vlade, še manj pa sprlo obljub Edena. Usoda Anglije se bo odločila na bojnem polju. Italijanske čete bodo začele v danem trenutku s ofenzivo, katero ne bo lahko ustavili. Možnost za rešitev Egipta leži v Egiptu samem, kakor pred 2000 leti, ko je Egipt svojo usodo prepustil zmagovalnemu orožju Rima. Časopis govori nato o položaju Palestine in ugotavlja, da je položaj te države precej zapleten zaradi nasprotij, ki obstoje v sami angleški vladi, kar se tiče izvedbe judom prijazne ali Arabcem prijazne politike v Palestini. List ugotavlja, da Eden vsekakor ne bo mogel poravnati teh dveh nasprotij in razčistiti položajev v Palestini. List poudarja tudi veliko nezadovoljstvo v Indiji proti Angleški in na koncu pravi: Ko se bo Eden vrnil v London, ne bo mogel poročati niti o brezpopojni udanosti Egipta, niti o priateljstvu arabskega sveta do britanskega imperija.

Angleška poročila

Kairo, 26. okt. t. Reuter. Poročilo vrhovnega angleškega poveljstva se glasi: Na nobeni fronti se ni zgodilo nič posebnega.

Kairo, 26. okt. AA. Reuter. Vrhovno poveljstvo poroča, da so angleška letala bombardirala v teku večerajšnjega dne sovražnikove vojaške objekte pri Guri, Asmari, Asosi, Alomati, Kasali, Bengasiju in Berki. Vsa angleška letala so se vrnila v svoja oporišča.

Nad Nemčijo

London, 26. okt. t. Reuter. Letalsko ministrstvo poroča: Naši bombniki so v zadnji noči napadli pristanišča v zahodni in severni Nemčiji, nadalje številna nemška petrolejska skladišča, rafinerije, tovarne za umetno gorivo v zahodnem delu Nemčije. Razen tega so bila bombardirana številna letališča in pristanišča v Belgiji, na Nizozemskem in v Franciji.

London, 26. okt. t. Reuter. Državni podtajnik v ministrstvu za blokado je imel sinoči govor, v katerem je dejal, da so angleški bombni napadi na nemške tovarne za umetno gorivo prizadeli

ORIGINALNI
ŠVEDSKI

aparati za kuhanje na
petrolej znane znamke

SVEA

Prodaja samo na debelo

STANDARD-VACUUM OIL COMPANY OF JUGOSLAVIA, INC. ZAGREB

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

Vojni dogodki so v preteklem tednu stopili nekoliko v ozadje in so stali politični dogodki v ospredju pozornice. Glavna oznaka tega tedna bi bila, da se je težiče položaja v Evropi iz jugovzhodne Evrope, kjer je bilo prejšnje tedne, preselilo na jugozahodni del Evrope, v Francijo in Španijo.

Politični pregled

V središču vseh dogodkov stojijo trije pomembni sestanki: sestanek med Hitlerjem in francoskim podpredsednikom vlade Lavalom, nato takoj sestanek med Hitlerjem in generalom Francom na francosko-španski meji, ter končno sestanek med Hitlerjem in vladarjem Francije maršalom Petainom neke pri Parizu. Vsi trije sestanki pričajo, da je težiče politike prešlo na zahodni del Evrope in tiče predvsem sodelovanja Španije in Francije z veseliloma osišča Rim-Berlin.

Nemška politična ofenziva v zahodni Evropi pa ni nekaj ločenega, »neko iskanje zavezniškov«, kakor bi rada trdila osišču sovražna propaganda, ampak je treba nemško prizadevanje, da si pridobi sodelovanje Španije in Francije, smatrati skupno z nemškim prizadevanjem, da si pridobi sodelovanje jugovzhodne Evrope. Smatrati kot en sam obsežen načrt Nemčije in Italije za napad na angleško moč v Sredozemskem morju. Nemčija in Italija, tako so pisali časopisi, morata svoj vojaški napad na angleško moč v Sredozemskem morju, ki ima svoje središče ob egiptskem kotu, kjer leži veliki pomorski trdnjavski trikot Aleksandrija-Hajfa-Ciper, pripraviti tako, da bosta Anglijo mogli napasti z dveh strani, obenem pa ji onemogočiti, da bi se mogla na koga opreti ali od koder koli dobiti svojo pomoč. Nevtalni časopisi so pisali, da pripravljata Nemčija in Italija »napad s kletčami«, ki bi od dveh strani zgrabile Egipt in ga zmečkale. V zadnjih dveh tednih sta Nemčija in Italija pripravili prvi del kletč s tem, da je Nemčija zasedla Rumunijo in sta bili Turčija in Grčija vzeti pod pritisk osišča. V preteklem tednu so bile priprave za drugi del kletč s tem, da sta bili pridobljeni Španija in Francija za sodelovanje. Ti dve državi naj bi sicer ne šli v vojno proti Angliji, toda Španija naj bi pomagala pri zaporu Sredozemlja pri Gibraltarju, Francija pa z odstopom svojih vojnih oporišč za vojne ladje in letalstvo. Vsa ta vprašanja so bila razmotirana pri sestankih, ki jih je Hitler imel s Francom in Petainom. Če sta Francija in Španija dali svoj pristavek na nemško-italijanske predloge, potem so priprave v zahodnem delu Sredozemlja končane in ne bo treba več dolgo čakati, da pride do velike »klasične ofenzive« proti središču angleške moči v Egiptu, kamor bi bila tako rekoč vsestransko zaprta in od vseh strani obkoljena.

Spriču tega velikega političnega in vojaškega obkoljevalnega poskusa v Sredozemlju ni znano, kakšne protipoteze namerava Anglija. Vojni minister Anglije Eden se nahaja osebo v Egiptu. Predsednik vlade Churchill je imel v ponedeljek nagovor na Francoze, kjer jih roti, naj se ne vdajo pritiskom, da bi proti svojemu angleškemu zavezniku pomagali nasprotnikom. Amerika je razglasila, da bi morala v primeru, da gre Francija z veseliloma osišča, zasesti francoske posesti v območju obeh Amerik. To so nekatere poteze.

Sovjetska Rusija še vedno molči. Stišijo se govorice o pogajanjih sovjetske vlade na več strani. Toda zaenkrat ima vsa verjetnost samo naziranje, da Sovjeti v vojno ne bodo šli, da pa čakajo, na kateri strani bi mogli odnesti kakšen plen, če bi se stvari zamotale. Dve četvi sta ji sedaj najbližji: Turčija in Kitajska. Žel slednje ji ponuja Japonska kot nagrado za prijateljstvo, del prve bi dobila s pomočjo novega sporazuma z veseliloma osišča. Sovjeti bodo po vsej verjetnosti čakali na plen. V tem obstoja vsa stajenost njihove politike. Zato so na tisti strani, ki ima kaj dati. V tem obstoja »načelnost« njihovega zadržanja.

Notranji pregled

Dr. Korošec v Zagrebu. Dne 21. in 22. t. m. se je mudil na Hrvatskem prosvetni minister dr.

že skoraj 90% vse proizvodnje umetnega goriva v Nemčiji, ter 80% petrolejskih rafinerij za izdelovanje bencina. Hudo je prizadeta nemška letalska industrija.

London, 26. okt. t. Letalsko ministrstvo objavlja naslednje podrobno poročilo o napadih angleških bombnikov na Nemčijo: Pri ponočnem letalskem napadu na vojaške cilje v Nemčiji je bila zadeta elektrarna v Kielu ter so nastali požari v ladjedelnicah. Bombardirana je bila tudi elektrarna Neuhoft pri Hamburgu, kjer so nastali v pristanišču veliki požari. Bombe so bile vržene na pristanišče v Bremen in Cuxhavenu, kjer so nastali požari. Drugi cilji, ki jih je zadelo naše letalstvo, so bile rafinerije petroleja v Hamburgu, Hannoverju in Reisholzu, nadalje orožne industrije v Porurju. Med pristanišči na Rokavu so bili bombardirani Amsterdam, Denhelder, Ostende in Antwerpen. Druge skupine bombnikov pa so napadle številna letališča v Belgiji in Franciji ter topniške baterije ob Rokavu južno od Calaise (Cap Gris Nez). Eno letalo se ni vrnilo.

Haag, 26. okt. t. Associated Press. Pri napadu angleških bombnikov na neko tovarniško poslopje južno od Rotterdamu je bilo ubitih 25 ljudi. V Flushing (Vliessingen) pa je bilo podrtih več stanovanjskih hiš.

Anton Korošec. V Zagrebu je 21. t. m. obiskal dr. Mačka, bana dr. Šubišića in druge veljake HSS. Drugi dan je obiskal hrvatsko romarsko božjo pot pri Marji Bistrici, nakar se je vrnil v Zagreb in odtod v Belgrad. Časnikarjem, ki so ga spraševali, zakaj je prišel na Hrvatsko, ni hotel dati nobene izjave. — Hrvatski list »Seljački dom« naglašuje, da je ta dr. Korošec obisk v Zagrebu bil zaradi tega tako zapazen, ker je dr. Korošec prvokrat po sporazumu prišel v Zagreb.

Predsednik vlade g. Dragiša Cvetković, ki se je preteklo nedeljo in ponedeljek mudil v Nišu, je v ponedeljek imel na seji JRZ v Nišu najprej spominski govor o rajnem predsedniku narodne skupščine Milanu Simonoviću, nakar je imel velik govor o naši zunanji, notranji in gospodarski politiki. Med drugim je tudi naglasil, da bo vlada najela več milijard posojila, ki bo z njim začela velika javna dela v korist našega gospodarstva. S tem bo ljudstvo mnogo zaslužilo. Na drugi strani pa je predsednik vlade napovedal največjo skrb za prehrano ljudstva.

Za prehrano Slovenije je velike važnosti novi zavod, ki ga je ustanovila banovina in Ljubljani in ki mu predseduje Prehranjevalni banovinski zavod v Ljubljani. Predsedniku je prideljen svetovet iz vrst konzumentov in strokovnjakov. Ta svetovet je imel v petek svojo prvo sejo. Naloga tega zavoda bo skrbeti za čim boljše prehrano Slovenije.

Kar se tiče prehrane bi bilo treba omeniti še nekaj zanimivosti. Komunisti agitirajo, naj bi naša država dobivala mast iz Sovjetske Rusije, kjer jo je baje dovolj. Sovjetska trgovska odposlanstva so se trudila, da bi dosegla izvoz naše masti v Sovjetsko Rusijo, kar pa se jim ni posrečilo, ker jo sami potrbujemo. V tem se najbolj vidi, na kako trhlji podlagi slone upi komunističnih agentov. — Druga zanimivost glede ureditve naše prehrane pa je ta, da so začeli v smislu uredbe in Vojvodini že revidirati tiste židovske trgovine, ki se pečajo s kupčijo živeža. Za žida imajo v smislu uredbe vsakega takega žid. trgovca, ki sta mu bila oče in mati žida, čeprav zdaj ta trgovec nima na primer nobene vere. Izvzeti pa so tisti žide, ki so se njihovi očetje borili za Jugoslavo, kakor so tudi izvzeti tisti krščanski sinovi židovskih očetov, ki so imeli krščanske matere — naše narodnosti. Take bodo pustili pri miru.

Prvo tovarno avtomobilov v Jugoslaviji so dne 24. oktobra odprli v Rakovici pri Belgradu. — Te dni so v Skoplju slovesno obhajali 28. letnico kumanovske bitke in osvoboditve mesta Skoplja. Zaradi tega se bile v Skoplju velike patrijotične slovesnosti. — Belgrajska univerza je zaprta, ker so levičarski študentje tamkaj uganjali svoje nemire. — Velika letalska nesreča se je 22. t. m. zgodila pri Borovu. Letalo, ki se je dvignilo na polet proti Zagrebu, je blizu Borova padlo na tla, se razbilo in zgorelo. Ubilih je bilo sedem ljudi, med njimi sam pilot Otmar Krepel, po rodu Slovenec, ter še oba druga dva člana posadke. Nekaj potnikov pa je bilo rešenih, ne da bi bili hujše poškodovani.

V političnem življenju opažamo zdaj nekaj živahnih delovanje raznih strank, bodisi vladnih ali pa opozicijskih. JRZ, HSS in SDS imajo posvetovanja svojih pristavev, med tem ko zemljoradniška stranka ne more naprej, ker ji manjka glave. Veliko škoda pa ima tudi od notranjega spora. Opozicijski radikalni in demokratski se trudi, da bi poslej enotneje nastopala. Pripravljajo že skupen oklic na narod, da bi se združili Srbi na skupnem narodnem programu, ki pa ne bi bil več vsesrbski, marveč bi se potoevalo za zloženo državo, ki bi bila srbsko-hrvatsko-slovenska. Tako zamišljeno srbstvo bi počivalo na gospodarski in socialni vzajemnosti. JNS pa se od tega programa drži ob strani, ker je centralistična, ter se še vedno zaveza le za koncentracijo. Možje JNS se še hajajo na posvete, toda dr. Kramerijski ni več toliko med njimi. Kakor pravijo, je dr. Kramerijska zvezda v Belgradu že precej v zatonu. — Levičarske stranke so se tudi združile. Narodna kmečka stranka Dragoljuba Jovanovića, Divčeva socialistična stranka skupina prof. Mihajla Pilja, skupina dr. Ribarja so se pridružile ter imajo skupen medstrankarski odbor. Ljetiti pa deluje zoper žide in stranke ter a tem skuša pridobiti srbsko mladino, ki pa je na univerzi po večini še komunistična.

Bukarešta, 24. oktobra. AA. Stefani: Glavni generalni štab sporoča, da bodo 20. novembra poklicani pod zastavo vojaški obvezniki rojeni leta 1920. Judje vseh kategorij se bodo zaradi kontrole morali javiti 1. decembra. Nato jih bodo poslali spet domov.

Gospodarstvo

Kaj je s čebelarstvom sladkorjem?

Katastrofa, kakršna je zadela letos naše čebelarstvo, ne pomeni niti najstarejši čebelarji. Vse paše čez leto so odpovedale, končno pa še ajda, zadnji up čebelarja. Noči so bile prehladne, pa ni medila.

Najmanj 80% panjev je ostalo brez zadostne zimsko zaloge, velika večina pa je nima niti do božiča. Slovensko čebelarstvo društvo je zavoljo tega pravočasno poskrbelo, da je finančno ministarstvo dovolilo po 5 kg trošarine prostega in denaturiranega sladkorja na panj. Tudi vse druge formalnosti so bile naglo urejene, tako da smo upravičeno upali na pravočasno dobavo sladkorja brez ovir in težav.

Pa smo delali račun brez krčmarja, sladkorja od nikoder ni. SCD ga je naročilo že pred poldrugim mesecem, ga plačalo vnaprej, poravnalo vse takse, blaga pa še vedno ni. Zaman so bile vse pismene urgence, neštete brzojavke, telefonski razgovori in osebna intervencija v osi- ješki tvornici — vagonov ni, boriš šest vagonov ni mogoče skupaj spraviti, pravijo v tvornici.

Več tisoč čebelarjev živi že mesec dni v skrbeh, ali bodo sladkor še pravočasno dobili,

da bodo lažne čebele lahko nakrmili. Še teden dni zavlačevanja pa bo prepozno, kajti krmiti je mogoče le ob toplim vremenu, ko pritise hlad in se čebele stisnejo v zimsko gručo, pa ne morejo več klaje prenesti iz pitavnikov v satje, ker bi zaradi mraza takoj otrpnila vsaka čebela, ki bi zapustila toplo gnezdo.

Obstoj več kakor 20.000 panjev je zaradi nekoliko vagonov v skrajni nevarnosti. Nič ne pretiravamo, če rečemo, da bi se skoraj moral zgoditi čudež, da bi jih rešili. Edino prav energična intervencija oblasti bi še kaj zalegla, morda bi potem sladkor dobili še o pravem času.

Razburjenje med čebelarji narašča od dneva do dneva in so v resnici pomoči vredni. Sami takozvani mali ljudje so, ki žrtvujejo zadnje pare za rešitev svojega čebelarstva v nadi na boljše letine. Priskočite jim nujno na pomoč, čez teden dni bo prepozno — zima trka na duril! Sleherno odlašanje ulegne biti usodno in Bog ne da, da bi se zgodilo najhujše, kajti naše lepo se razvijajoče čebelarstvo bi tega udarca dolgo let ne prebolelo.

Cvetku v Laškem rovtu; ob 11 dopoldne pri Perkovicu v Stari Fužini; ob 12 dopoldne pred občinsko hišo v Srednji vasi; ob 14 dopoldne na Jereki; ob 15 dopoldne pri šoli v Nomenju. — Dne 8. novembra ob 8 zjutraj pri Breclju v Radovljici (predmestje); ob 9 zjutraj pri Muleju v Zg. Lipnici; ob 11 dopoldne pri gostilni Pogačnik v Avsišah; ob 13 dopoldne pri gostilni Posavec v Posavcu; ob 14 dopoldne pri gostilni v Črni vasi; ob 15 dopoldne pri Prešernu v Gorici in ob 16 dopoldne pri Avseneku v Vrhnjah.

Borze

Dne 26. oktobra 1940.

Denar

Devizni promet je znašal ta teden na ljubljanski borzi 19.083 milij. din v primeri s 16.4, 12.03, 7.259 in 8.332 milij. din v prejšnjih tednih.

Živilski sejmi

Svinjski sejem v Ptuj dne 23. oktobra L. I. Dogon 176 prašičev in 153 svinj. Prodanih je bilo 118 glav. Cene: pršutarji 11—12 din, debele svinje 12.50 do 13.50 din in svinje za pleme 10 do 11 dinarjev za kilogram žive teže. Mladi prasci 6 do 12 tednov stari 100 din do 210 din za glavo.

Sejem v Brežicah, 24. oktobra 1940: Dogon: 318 volov, prodanih 92, 266 krav, prodanih 46, 80 jun-

Slovenska straža za brate in sestre na severni meji!

Zdrava narodna zavest naj se kaže v dejanju, ne le v besedi! Zato bo danes vsak dober Slovenec in zaveden Jugoslovian prispeval po svojih močeh za severno mejo!

cev, prodanih 18, 4- junice, prodanih 19, 1 bik, prodan, 3 ovce, prodane 2, 124 svinj, prodanih 21, 763 prašičkov, prodanih 235. Cene so bile: volom 8—9, kravam 6—7.50 juncem 8—8.50, junicam 8—8.50, biku 7 din, ovcam 6 din, svinjam 10—13 din za kilogram žive teže; prašički 160—200 din za en par. — Obisk je bil nad vse zadovoljiv in je kupčija bila zelo živahna.

Svinjski sejem v Mariboru 25. oktobra. Priplanih je bilo 174 svinj. Cene: 5—6 tednov stare 95 do 140 din, 7—9 tednov 150—200 din, 3—4 mesece 220—390, 5—7 mesecev 400—580, 8—10 mesecev 590—860, 1 leto stari 870—1100 din. 1 kg žive teže 111—125 din, mrtve teže 16.50—18.50. Prodanih je bilo 111 komadov. Prihodnji sejm bo v četrtek, 31. oktobra.

ŠPORT

Današnji šport

V LJUBLJANI: Amater : Ljubljana na igrišču Ljubljane ob 14.45. Prva tekma se je končala z zmago Amaterja 8:2. Tekmo sodi G. Kopic.

V MARIBORU: Železnikar : Mars na igrišču Železnikarja ob 14.45. Tekmo sodi G. Presinger iz Celja. Prva tekma se je končala tudi z 3:2 v korist Železnikarja.

V CELJU: Olimp : Bratstvo na igrišču Olimpa ob 14.45. Tekmo bo vodil G. Konic. Prva tekma na Jesenicah je bila 4:1 za Bratstvo.

V KRANJU: Kranj : ISSK Maribor na igrišču Kranja ob 14.30. Sodil bo ljubljanski sodnik gosp. Camernik. Prva tekma v Mariboru se je končala neodločeno z 1:1.

Moste : Disk ob 14.30. — Predtekma Moste (jun.) : Grafika (jun.) ob 13.15.

Splitska atletska podzveza je drugačnega mnenja kakor Zagreb

Kakor poročajo iz Splita ne namerava tamkajšnja atletska zveza z diskvalifikacijo kaznovati svojega člana Nikolo Despota, ki je kljub prepovedi sodeloval na balkanskih igrah v Carigradu. To zavedo bal atletska podzveza proučila, a že sedaj posamezni člani uprave izjavljajo, da Despot ni zaslužil, da se ga do smrti odstrani iz športnega gibanja. Smo radovedni, kaj vse se bo še izcimilo iz afere, ki je nastala zaradi zadnje balkanijade.

Kolesarski rekordi na 100 km

Italijanski dirkalec Potzdisci je te dni postavil nov rekord na 100 km na dirkališču, katero progo je prevozil v času 2 ur, 21 minut in 28 sekund.

Na dirki v Waugenu je bila letos cestna dirka skozi mesto ter so v velikih zavojih prevozili 93.100 km dolgo progo v času 2 ur in 20 minut. Na cilju je zmagal naš prvak G. Prosenik; če primerjamo cestni teren s terenom na dirkališču, vidimo, da je bil Prosenikov uspeh v Nemčiji zelo velik in bi skoraj rekli, da njegov rekord ne zaostaja za rekordom, ki ga je postavil novi italijanski rekord.

Pogreb dr. Časnyja danes ob 16

Pogreb pokojnega dr. Časnyja bo danes popoldne ob 4 iz kapele sv. Krištofa na Zalah. Člani in članice SK Planine in drugi ljubljanski športniki so vabljeni, da se udeležijo pogreba v čim večjem številu.

Troboj osmošolcev klasične gimnazije

V sredo popoldne je bil na Stadionu zelo zanimiv lahkoatletski troboj. Tekmovali so osmošolci vseh treh razredov klasične gimnazije v Ljubljani. Miting je prav lepo izpadel pod nadzorstvom g. prof. Fona.

100 m : 1. Oblak Slavko (A) 12.2. 2. Stular Pavel (C), 3. Vrhunc Marko (B). — Točke: A=9, B=5, C=7.

Skok v daljavo: 1. Oblak Slavko (A) 54.4. 2. Merala Marjan (C) 51.6. 3. Puntar Borut (C) 51.0. — 17 : 9 : 16.

Skok v višino: 1. Furman Lado (B) 155. 2. Rant Pavel (B) 150. 3. Merala Marjan (C) 150. — 20 : 20 : 23.

800 m : 1. Kukovica Ivan (A) 2.21. 2. Kimovec Jože (C). 3. Vardjan Velimir (A). — 30 : 25 : 29.

400 m : 1. Grašek Peter (A) 59.3. 2. Borin Oskar (A), 3. Stular Pavel (C). — 41 : 30 : 34.

Troskok: 1. Merala Marjan (C) 11.62. 2. Furman Lado (B) 11.32. 3. Oblak Slavko (A) 11.28. — 47 : 36 : 41.

Met kopja: 1. Remec Jaka (B) 47.28. 2. Gerbec Tone (A) 46.10. 3. Furman Lado (B) 37.80. — 55 : 46 : 44.

Met kroglice: 1. Furman Lado (B) 12.94. 2. Merala Marjan (C) 11.75. 3. Loeser Henrik (B) 10.12. — 58 : 56 : 52.

Met diska: 1. Furman Lado (B) 35. 2. Merala Marjan (C) 34.70. 3. Hladnik Marjan (A) 32.82. — 65 : 64 : 58.

Štafeta 800×400×200×100: 1. A (Kukovica, Grašek, Vardjan, Oblak) 3.46. 2. B (lavrič, Velikonja, Rössmann, Capuder). 3. C.

Končno stanje točke: A=79, B=74, C=64. Nekateri so pokazali, da imajo tudi za lahko atletiko prav take pogoje, kot za Homerja, Horaca, Vergila in druge, če ne še večjih. Rezultati pa jasno kažejo, da klasična gimnazija le ni tako srednjeveška in zastarela, kot nekateri mislijo; in da ne vzgaja samo doktorjeve, amak tudi krepke in borbene športnike. Vsekakor jim ne bo škodilo, če poleg duha urijo tudi telo. Izkušeni g. ravnatelj dr. Bajuk ve ceniti modri latinski rek: »Mens sana in corpore sano,« zato že svojega gojencem v vsem letu na roko ter jim prav rad dovoli podobne priredbe.

Športni drobci

Zmagati ali odstopiti. Nemški prvak v težki kategoriji W. Neusel, ki brani svoj naslov 3. novembra napram Heinz Lazeku je sklenil tole: V slučaju, da ga bo premagal Dunajčan, bo obesil boksarske rokavice na klin, ker nima potem kaj iskati med boksarji. Neusel je pet let starejši od

Lazeka in točno ve, da je polno mlajših moči, ki si hočejo osvojiti naslov prvaka ter zato nima izgleda, da bi si ga kasneje ponovno priboril.

Plavalni uspeh italijanskih študentov. Trije italijanski študentje Tino Albionico, Minno Adami in Giuseppe Soregna so preplavali morsko ožino pri Messini v času 1:01:10. S tem rezultatom so zrušili vse dosedanje rekorde, ki so bili postavljeni na tej progi.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Težkoatletci SK Planine imajo v ponedeljek, dne 28. t. m. zelo važen sestanek ob pol 8 v telovadnici I. realne gimnazije, Vegova ulica (nasproti univerze). Vabljeni vsi člani sekcije in tudi oni, ki se zanimajo za to panogo športa. Načelnik.

STK Moste. Vsi odborniki in igralci, ki ne nastopijo, so naprošeni, da se gotovo zglase danes ob 13 na igrišču zaradi rediteljstva.

Prošnja Celjske nogometne podzveze. V želji, da podpremo v Celjski nogometni podzvezi včlanjene klube, ki so po večini v težkem finančnem položaju, se obračamo do cenj. javnosti, da nas v tem stremljenju podpre in se blagohotno odzove naši prošnji za podporo in naklonjenost. Radi težkih finančnih prilik, v katerih se nahajajo klubi, je skoro ogroženo redno in smoterno sportno udeleževanje. Naše telesnokulturno delovanje je pa ravno v teh težkih in resnih časih izredno koristno in potrebno. Mladina se mora izživljati in zato je ravno šport primerno sredstvo, ki jo naj odvrča od slabega in kvarnega. Apeliramo na vse, posebno na pridobitne kroge, da nam priskočijo na pomoč in mladina vam bo za to hvalečna in bo tudi znala ceniti vašo cenj. naklonjenost. Trdno smo prepričani, da ste prijatelji naše doraščajoče mladine in da ji želite, da bi bila zdrava in močna.

ZFO

Nastavitev telovad. učiteljev ZFO

One brate, ki so zaprosili za mesto telov. učitelja pri ZFO in one ki bi eventualno še zaprosili obveščamo, da bo preizkušnja za sprejem v nedeljo, dne 3. novembra t. l. ob 9. uri dopoldne v telovadnici na stadionu. Vse kandidate obveščamo ponovno, da morajo ustrezati pogojem, ki so bili svojačasno objavljeni, zlasti pa bodo morali pri skušnji obvladati redovne vaje (tudi dobro poveljevati), proste vaje za l. 1940—41 in sicer za naraščaj, mlade in žlane, orodne vaje za tekme vrst mladev in za nižji oddelek članov ter osnovne pojme o lahki atletiki. Bog živil!

Strokovni telesnovzgojni tečaj ZFO od 4.—16. novembra

V času od 4. do 16. novembra t. l. priredi ZFO strokovni telesnovzgojni tečaj za svoje telovadne učitelje. Ker bo ta tečaj zelo važen in ker je dovolj prostora, vabimo vsa ljubljanska okrožja in odseke teh okrožij, da pošljejo svoje vadi- telje na ta tečaj. Tečaj je namenjen tako tehničnim vodjem naraščaj in mladev kakor tudi žlanom. Tečaj bo v telovadnici na stadionu in se prične v ponedeljek 4. novembra ob dveh popoldne, konec pa v soboto 16. novembra ob dvanajstih.

Na tečaju se bo predelala vsa obvezna tehnična tvarina za prihodnje leto in to za naraščaj, mlade in žlane, dalje gimnastika, talna telovadba, orodna telovadba, orodje kot zapreka, tekmovalni red, predpisi za tel. in športni znak, odbojka, lahka atletika, plavanje i. dr. Prijave je poslati ZFO najkasneje do 1. novembra t. l. Bog živil!

Propagandni tek zasavskega okrožja

Obveščamo odseke našega okrožja, da je štart propagandnega teka prestavljen na drugo uro popoldne.

Vrstni red je sledeč: odseki Sv. Peter, Kodeljevo, Hrušica, Sostro, Dev. M. v Polju, Sv. Helena, Dol, Sv. Jakob, Moste, Vajenski dom, Rokodelski dom. Štart bo točno ob dveh zato naj bodo tekači že preje na svojih mestih. Kolesarji, ki imajo ta dan obveščevalno službo, naj bodo že ob 1. uri na štirinajstih mestih svojega odseka in sicer ob vsakem vremenu, da bo mogoče obvestiti, ako tekači pripravljani ali pa že se bo tek vršil ali ne. Okrožna kontrola naj bo točno ob pol 1 na štartu pri Sv. Petru. To so br. Cajhen Maks, Jeranič, Porčič Jakob, Zidan Anton, Ogrin Ludvik. Ostalo ostane v veljavi kakor je v načrtu. Tekači naj se držijo cestnega reda. Pokažite se disciplinirane. Prva kontrola krene ob 1 iz Ljubljane. Druga pa ob 2. Ljubljanske odseke pozivljamo, da se udeležijo praznovanja praznika Kristusa Kralja dopoldne kakor predpisuje zadnja okrožnica ZFO. — Okrožni načelnik.

F. O. Šiška sporoča svojim žlanom, mladcem in naraščajnikom, da bomo pričeli s telovadbo prihodnji teden. Vpisovanje naraščajnikov in prva telovadna ura bo v torek 29. t. m. ob pol 6 v sam. dvorani. Mladčeva in žlanska telovadba pa se prične v četrtek. Fantovski sestanki se vrše vsak torek. Vsi katoliško misleči fantje vabljeni. — Odbor.

Za izboljšanje položaja rudarskih in topilniških upokojujencev

Od Delavske zbornice smo prejeli:

Delavska zbornica je koncem leta 1939, ko je draginja stalno naraščala, začela akcijo za zaščito upokojenih rudarskih in topilniških delavcev, da bi se jim priznalo na račun porasta draginje posebne draginske doklade. Na iniciativu Delavske zbornice je bila sklicana posebna anketa, ki je dosegla le delni uspeh. Kr. banska uprava je za izredno doklado staroupokojujencem votirala znesek 200.000 din, poleg tega pa je še Glavna bratovska skladnica iz lastnih sredstev dala na razpolago potrebne zneske, da so dobili staroupokojujenci izplačano 40% draginske doklade, ki pa zneske mesečno od par dinarjev do največ 80, saj so prejeli poročenj a 6 otroki skupen znesek din 965, staroupokojujenci brez otrok din 360, vdove pa din 270.

Ker je draginja stalno naraščala, so prišli v težak položaj tudi novoupokojujenci in je Delavska zbornica predlagala sklicanje ankete pri ministru za gozdove in rudnike v Belgradu, na kateri bi se rešilo vprašanje spremembe pravil Bratovske skladnice, istočasno pa votiralo iz osrednjega sklada bratovskih skladnic potrebne zneske za plačevanje draginskih doklad na območju glavne bratovske skladnice v Ljubljani. Ministrstvo za gozdove in rudnike je predlog Delavske zbornice odklonilo in sporočilo, da naj se reši vprašanje draginskih doklad v okviru glavne bratovske skladnice v Ljubljani, ker so tudi druge bratovske skladnice to vprašanje same s svojimi sredstvi rešile.

Ker glavna bratovska skladnica v Ljubljani, ki ima največje število upokojujencev, ne razpolaga s potrebnimi sredstvi za zadostne draginske doklade staro in novoupokojujencem, je predlagala Delavska zbornica, da naj kr. banska uprava skupno z rudarskim glavarstvom nujno skliče anketo, ki naj razpravlja o ustanovitvi posebnega sklada, iz katerega bi se v času izrednih draginskih razmer izplačevalo upokojujencem draginske doklade.

Ker je v današnjem položaju edini izhod samopomočje, upamo, da bo kr. banska uprava ugodila stavljenemu predlogu in anketo nujno sklicala. V sklad naj bi prispevali: rudarsko-topilniška industrija, javne ustanove (banska uprava iz bednostnega sklada, občine v rudarskih revirjih), glavna bratovska skladnica in rudarsko in topilniško delavstvo.

Položaj rudarskih staroupokojujencev je naravnost obupen. Tudi novoupokojujenci se že nahajajo v bedi in pomanjkanju. Na pomoč od drugod ne moremo računati in moramo zaradi tega preskrbeti sredstva za lajšanje bede in pomanjkanja doma in to takoj, ker: Dvakrat da, kdor hitro dal

Letošnji pridelek pšenice

Po podatkih ravnateljstva za prehrano je naša letina pšenice razen v banovini Hrvatski dala letošnje naslednje rezultate (v met. stotih, v oklepajih podatki za leto 1939):

Slovenija 621.333 (745.237), donavska banovina 7.511.627 (13.132.096), moravska 2.135.769 (2.770.850), varbarska 2.048.412 (2.668.066), vrbska 1.406.420 (1.088.968), zetska banovina 511.063 (694.116) in področje mesta Belgrada 37.350 (66.600) met. stotov. Iz teh podatkov je razvidno, da je bila v vseh banovinah slabša letina pšenice, edino v vrbski banovini je bil predelek večji. Posebno slab je bil pridelek v donavski banovini, ki je pridelala največ pšenice. Skupno so vse navedene banovine dale 15.545.657 met. stotov pridelka, dočim so 1939 dale 23.488.356 met. stotov.

V teh številkah niso vsebovani podatki za banovino Hrvatsko, v kateri je znašal lani pridelek pšenice 5.267.760 met. stotov, tako da je znašal vs lanski pridelek pšenice v državi 28.756.116 met. stotov. Za letošnje banovine Hrvatska ni objavila podatkov o pridelku.

Komasacija obrtnih organizacij v zadnji fazi

Komasacija obrtnih organizacij, ki jo je odredila letos konec januarja Zbornica za TOI, se bliža koncu.

Kakor je »Slovenec« že poročal, je bilo od prejšnjih 156 prisilnih društev obrtnikov ukinitelj nad 100 in izvršena nova razporeditev po strokah tako, da je od društev, v katerih je včlanjena po ena ali več sorodnih strok, ostalo še nadalje, toda z delno spremembo, 10 banovinskih društev (graditeljev, elektrotehničnih obrtov, kamnoseških strokov, grafičnih obrtov, dimnikarskih mojstrov, vrtarjev, plitelcev, zidarjev, tesarjev in konjačev) in 4 krajinske strokovna društva (čevljarjev v Ljubljani, krojačev v Ljubljani, čevljarjev v Mariboru in krojačev v Mariboru). To komasacijo je banska uprava potrdila. Po odločbi zbornice naj bi prenehala tudi društva mesarjev in pekov ter ljubljansko društvo brivcev in frizerjev, vendar banska uprava teh odločb še ni potrdila, temveč je svojo odločitev zadržala. Ostale stroke so razporejene po kolektivnih društvih, in sicer na vsakem sedežu okrajnega načelnstva ali mestnega poglavarstva po eno ter v krajih Jesenice, Trzin, Domžale, Cerknica, Šoštanj in Ormož po eno za področje dotičnega sodnega okraja. K slednjim je treba prišteti enako društvo v St. Vidu nad Ljubljano, ki še čaka zborniške odločbe. Če se konča komasacija in razpo-

reditev strok po zborničnem načrtu, bi bilo v Sloveniji 32 kolektivnih in 14 tako imenovanih strokovnih, skupaj torej 46 prisilnih obrtnih društev.

Kakor znano je komasacija obrtnih društev naletela v enem delu zborničnega članstva na odpor, ki se je prenesel tudi v dnevni tisk. Izražalo se je mnenje, da bi se tako važno dejanje ne smelo izvršiti brez sodelovanja zborničnega obrtnega odseka — čeprav se priznava, da je potreba reorganizacije dosedanjega stanja na dlani. Napadi so zlasti veljali predsedniku obrtnega odseka zbornice g. Ogrinu, ki je načrt, kakor ga je izdelal zbornični urad po navodilih ministarstva za trgovino in industrijo, odobril. Ko je banska uprava zbornične odločitve z nekimi spremembami v glavnem potrdila, je komasacija na političnopravni poti postala pravomočna. Zbornično stališče je s tem doseglo potrebno zakonito sankcijo.

Preostala je še možnost upravnosodne poti. Te možnosti se je okoristilo približno 20 ukiniteljnih društev. Na večino tožb je upravno sodišče te dni izdalo sodbe, ki soglašajo v tem, da daje določba § 356 obrtnega zakona upravnim oblastvom pravico svobodnega preudarka, ali naj odrede spojitve obstoječih društev ali ne, saj je očitiven namen zakonodajalca, da upravnih oblastev v tem ni hotel strogo vezati. Sodbe poudarjajo, da ni govora o tem, da bi upravno oblastvo kršilo kakšen izrečen predpis zakona. Ker pa izpodbijane upravne odločbe ne navajajo, od kod imajo podatke, na katere se opirajo, in je bilo upravno sodišče mnenja, da redno nadzorstvo zbornice zaradi prerahlega stika z društvi praviloma ne bi moglo nadomestiti ugotovitve teh podatkov, se v sodbah upravnega sodišča zahteva ponovna odločitev banske uprave, ki naj bo z navedenimi podatki obrazložena.

V smislu teh sodb je banska uprava odredila vsem pritožujočim se združenjem revizijo poslovanja, ki se te dni vrši. V naslednjih dneh je pričakovati ponovnih odločitev banske uprave, ki bodo pa samo še formalnega pomena.

Zbornica je po nalogu banske uprave že pospešila likvidacijo vseh društev, tudi teh, ki so šla na upravnosodno pot. Ko bodo izvršene vse skupštine komasiranih društev, ki so sedaj tudi v teku, bo končana pomembna preosnova obrtnih organizacij, ki bo za dolga leta temelj stanovskemu in strokovnemu udeleževanju našega obrtništva.

Izprememba uredbe o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije. Iz Belgrada poročajo, da se na merodajnih mestih proučuje vprašanje sprememb uredbe o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije. Te spremembe naj bi preprečevale kopčenje blaga pri potrošnikih, poleg tega pa tudi nova posebna določila za industrijo glede količin njenih izgotovljenih izdelkov.

Izvoz živih prašičev. Ker je postala naša preskrba z mastjo zaradi znatnega izvoza prašičev ogrožena, je nedavno ravnateljstvo za zunanjo trgovino prenehalo z izvozom živih prašičev v Nemčijo, ta teden pa je bil ukinitelj tudi izvoz živih prašičev v Italijo. Zaradi tega moremo pričakovati izboljšanje naše preskrbe z mastjo kakor moremo tudi pričakovati, da bo to imelo ugoden vpliv na ceno masti v naši državi. Sicer pa so bile cene na našem domačem trgu že itak take, da niso konverirale za izvoz v omenjeni dve državi.

Uvoz masovnega blaga iz Nemčije. Agencija »Jugoslovanski kurir« pozivlja vse uvoznike, naj pohitijo z naročili masovnega blaga, dokler je še možna plovba po Donavi, ker se bodo pojavile težkoče.

Uvoz premoga iz Nemčije. Kontingent koksa in premoga za 1940—1941 bo isti kot je bil za 1939—1940. Poleg tega nam bo Nemčija dobavila še nekatere količine antracita.

Izvoz hmelja v Severno Ameriko. Z odlokom deviznega odbora pri Narodni banki ne bo več obvezno plačilo v naprej za hmelj izvožen v severnoameriške Zedinjene države. Toda blago se mora zavarovati v tuji veljavi.

Tovarnica umetne svile bo zgrajena v Bosni s kapitalom 250 milij. din. V ta namen bo osnovana posebna delniška družba z glavnico 50 milij. din.

Jesensko licencovanje plemenskih bikov bo v okraju Radovljica po naslednjem vrstnem redu: Dne 4. novembra ob 8 zjutraj pri Prešernu v Gorjah; istega dne ob 9 zjutraj pri Avseneku v Vrhnjah; istega dne ob 10. dopoldne v gostilni Stroj v Zupuzah; istega dne ob 11 dopoldne pri Avseneku in Begunjah; istega dne ob 12. opoldne na Kmetijski šoli v Poljčanah; istega dne ob 14 popoldne v Smokuču; istega dne ob pol 5 popoldne pri Valentinu Zemlji na Vrbi; istega dne ob 15 popoldne v Zabreznici; istega dne ob pol 16 pri Zimi v Zirovnici; istega dne ob 16 popoldne v Mostah; istega dne ob pol 17 popoldne pri Muleju v Potokih; istega dne ob 17 popoldne pri Copu na Koroški Beli. — Dne 5. novembra ob 8 zjutraj na Jesenicah; istega dne ob 9 dopoldne pri gostilni Čap v Prihodi; istega dne ob pol 10 dopoldne pri Kopicarju pri Sv. Križu; istega dne ob pol 11 dopoldne pri Kobentarju v Hrušici; istega dne ob pol 12 pri Kovacu v Dovjem-Mojstrani; istega dne ob pol 13 popoldne pri Robiču v Gozdu; istega dne ob 13 popoldne na sejmšču v Kranjski gori; istega dne ob 15 popoldne pri Cuznarju v Podkorenju; istega dne ob 16 popoldne pri »Mlekarni v Ratečah. — Dne 6. novembra ob 8 zjutraj na sejmšču v Lescah; ob 11 dopoldne pri Lovcu na Bledu; ob 14 popoldne pri Olefcu v Boh. Bel; ob pol 15 popoldne pri Mačku v Sp. Gorjah. — Dne 7. novembra ob 9 dopoldne na sejmšču v Boh. Bistrici; ob 10. dopoldne pri

Po štiridesetih letih pričakovanja

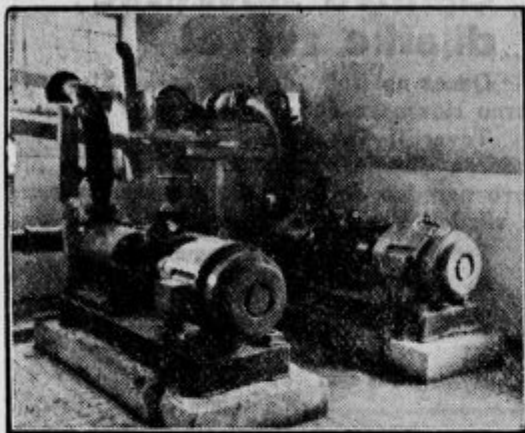
Suha Krajina ima vodovod

Velike vodovodne naprave v Globočcu pri Zagradcu so dograjene
Danes bo že tekla voda iz izvira Globočec v Ambrus v Suhi Krajini

Od vseh kraških pokrajin v Sloveniji Suha krajina na Dolenjskem že s svojim imenom dokazuje, da nima nobene tekoče vode. Tudi število kapnic, s katerimi si prebivalstvo v takih krajih pomaga, je v Suhi Krajini le bolj majhno in zato ni čuda, če nikjer v Sloveniji prebivalstvo ob sušah ne trpi tako hudo kakor prebivalci že itak siromašne Suhe krajine.

Konec nadlog se obeta

Ob sušah morajo namreč Krajinčani vodo dovažati iz doline Krke. Naložiti morajo sode na voze, vpreči vanje svoje volle in se odpeljati po vodo včasih tri do štiri ure daleč. Še huja je pot nazaj, ko morajo voziti težke voze iz globoke doline nekaj sto metrov visoko na planoto. Pa ne

V strojnici so že postavljeni elektromotorji in črpalke. Za sedaj sta bila montirana dva elektromotorja, od katerih ima vsak nad 90 konjskih sil. Vsaka črpalna more na uro potisniti v rezervoar na Stražnem vrhu 75.000 litrov vode.

samo trpljenje, ki ga zahteva dovažanje vode za najnujnejše potrebe, še druge nadloge tarejo ob suši prebivalce Suhe krajine. Ob sušah nastanejo, kar je popolnoma razumljivo, v Suhi krajini prave epidemije griže ali celo tifusa, ki jih je zares težko zaustaviti. Kaj je čudnega, če so Krajinčani že polnih štirideset let prosili za zgraditev vodovoda, ki bi jih rešil vseh teh nadlog in trpljenja. In v resnici ni pretirano, če trdimo, da se je ob vsakih volitvah v Suhi krajini agitiralo z vodovodom, in spet je res, da niso nikjer volivcev tako pitali z »vodo« kakor prav v Suhi krajini, ki je zaman čakala na izpolnitve obljub. Tem večja zasluga gre zato sedaj vsem tistim, ki so kakor koli pripomogli, da je vprašanje vodovoda za Suho krajino stopilo iz seznama volivnih slagerjev v resničnost. Posebno neuklonljivo voljo za zgraditev vodovoda je pokazal ban g. dr. Marko Natlačen, ki ni odnehal pred, dokler ni zagotovil najpotrebnejših denarnih sredstev za zgraditev vodovoda. Na vprašanje denarja so se namreč poprej vedno ustavili vsi poskusi dati Suhi krajini zdravo pitno vodo. Ne glede na to, da zgraditev tako velikanskega vodovoda zahteva ogromna denarna sredstva, pa je ban g. dr. Marko Natlačen z velikim razumevanjem do siromašnih Krajinčanov, ki na kraških tleh pridelajo komaj toliko, da živijo iz rok v usta, rešil na velikodušen način tudi vzdrževanje vodovoda. Ni namreč mogoče misliti, da bi se s skromno vodarino mogli kriti opazovalni stroški vodovoda. Prav za prav je odločil g. ban, da se bo vodovod vzdrževal kot banovinsko podjetje. In danes, ko še zdaleč ne mislimo na volitve, je doživel stari volilni slager uresničenje. Danes bodo namreč odprli vodovodno proggo do Ambrusa, kjer bo prvič pritekla prava pitna voda iz globoke doline Krke po velikih napravah suhokrajinskega vodovoda.

Veliko gradbeno delo

Ze pred leti je Higijenski zavod izdelal načrt za vodovod, s katerim naj bi se oskrbovala Suha krajina s pitno vodo. Na načrt določa dva vodovoda: gravitacijski vodovod za Velike Lašče, Dobropolje in Struge in vodovod z zajetjem izvira Globočca pri Zagradcu za pravo suhokrajinsko planoto. Najprej je prišla na vrsto graditev vodovoda v Globočcu, od koder je treba črpati vodo na planoto Suhe krajine. Po načrtu naj bi ta vodovod na planoti oskrboval z vodo 26 vasi s 3700 prebivalci. Prav tako bi se iz izvira Globočca napajalo še posebno vodovodno omrežje od Zagradca do Dvora in Zužemberka. Tu bi dobilo vodo 17 vasi in okrog 3000 prebivalcev. V kraškem studencu Globočec zajeto vodo bi bilo treba seveda črpati okrog 200 m visoko na planoto. Za višje kraje na planoti pa bo zgrajena še posebna črpalna postaja, ki bo dvigala

pri vasi Višnje vodo v drug, še višji rezervoar. Iz tega rezervoarja bodo oskrbovane še višje ležeče vasi na planoti. Proračun za to ogromno gradbeno delo, ki naj bi po dograditvi imelo skupaj 12 rezervoarjev, 8 raztečilnikov in okrog 55 km cevnih vodov, je znašal leta 1938 nad 15 in pol milijona din. Velik del te vsote je zahtevala seveda velika vodovodna naprava pri Globočcu. Tu je bilo treba najprej zajeti kraški izvir, ki ima po dosedanjih meritvah najmanj 70 litrov na sekundo, največ pa 20.000 litrov na sekundo. Zajetje takega kraškega izvira pa je vedno negotova zadeva. Za tem je bilo treba urediti vse potrebno za čiščenje vode, nato zgraditi ogromen rezervoar za čisto vodo, ki drži trideset milijonov litrov, končno pa še strojnico, v kateri ženejo elektromotorji vodne črpalke, ki potiskajo vodo nad 200 metrov visoko. Položiti je bilo treba velike jeklene cevi do 220 metrov višje ležečega rezervoarja na Stražnem vrhu. Zgraditi so morali prav tam zopet ogromen rezervoar, ki drži nad pol milijona litrov, in od tod napeljati cevi, po katerih naj bi tekla voda do vasi na planoti.

Kako so gradili vodovod

V marcu leta 1938 je vsa Suha krajina imela velik praznik. Tedaj je g. ban dr. Marko Natlačen zasadil prvo lopato ob izviru Globočec v znamenje, da se naj vodovod začne graditi. Prebivalstvo vse Suhe krajine je v ogromni množici bilo tedaj zbrano ob izviru, da z velikanskim navdušenjem izrazi svoje veselje, da se je davna želja začela uresničevati. Čez poletje in še naprej v jesen je tehnični oddelek banske uprave previdno delal na zajetju izvira in je na zimo to najbolj kočljivo nalogo tudi srečno opravil. V januarju 1939 je gradbeno podjetje »Tehnac« iz Ljubljane prevzelo prva gradbena dela v Globočcu in skupnem znesku skoraj 2 milijona dinarjev. Podjetje se že dolgo leta peča z graditvijo vodovodov in je zato spretno in s priznano solidnostjo začelo graditi vse potrebne naprave v Globočcu. Posebej je bila izlicirana letos februarja hitro delujoča čistilna naprava za vodo. Tudi dobavo te naprave, ki je zaščitena s italijanskim patentom, je prevzelo podjetje »Tehnac« za dober poldrugi milijon dinarjev. Naprava sama še ni dobavljena, bo pa v kratkem. Podjetje je lani in letos zgradilo ob zajetju ogromni rezervoar za pitno vodo, strojnico in črpalnico, stanovanjsko hišico za strojnika, transformatorsko postajo, od koder se bodo napajali z električnim tokom elektromotorji v strojnici, odtočni kanal za vodo ob povodnjih, dalje vodovodno proggo do rezervoarja na Stražnem vrhu in prav tam tudi rezervoar sam. Nadalje je letos zgradilo tudi vodovodno proggo od rezervoarja na Stražnem vrhu do vasi Ambrus, od koder je letos bil v lastni režiji zgrajen odsek v vas samo. Pri graditvi tega odseka so pomagali s kulukom prebivalci vasi, ki so opravili za okrog 20.000 din dela. Zadnje preizkušnje vodovoda so bile te dni opravljene in zato bo vodovodna progga do Ambrusa danes odprta.

Veliki stroški

Sedaj opravljena dela obsegajo tako imenovano prvo etapo vodovoda, ki je zahtevala velike investicije za začetne naprave, tako da velik del vodovodnega omrežja še ni prišel na vrsto. Poleg priključka vasi Ambrus naj bi se v prvi etapi priključile še vasi Kal, Primča vas in Višnje. V kratkem bodo zgradili še glavni vod od Ambrusa do Višnje, s čemer bo vse pripravljeno za drugo etapo, v kateri bi bilo treba zopet zgraditi pri Višnjah posebno črpalnico, iz katere bi črpalke potiskale vodo po en kilometer dolgem tlačnem vodu do 100 m višje ležečega velikega rezervoarja, v tako imenovani visoki pas. Gradbena dela za prvo etapo so bila preračunana na okrog 6 in pol milijona din. Od tega je šlo samo za drage vodovodne cevi nad 1 milijon din. Banovina je kupila te cevi od železarne v Vrežu in jih sedaj odplačuje v letnih obrokih skozi deset let. Poleg glavnih gradbenih del, ki jih je opravilo podjetje »Tehnac« in ki znašajo z dobavo čistilne naprave vred nad 3 in pol milijona din, je bilo treba še posebej nabaviti strojno opremo v črpalnici, dalje električne napeljave in drugo. Ostanek od preračunane vsote, ki je še na razpolago, pa bo porabljen za izpeljavo vodovodne proge do Višnje.

Kdor ne pozna razmer v Suhi krajini, bi morda mislil, da je glavno šele treba opraviti: zgraditi namreč vodovodno omrežje med posameznimi vasi. Temu pa ni tako. Najhujša nesreča za Suho krajino je že odpravljena. Prebivalstvo ne bo več treba hoditi z visoke planote nad 200 metrov globoko v dolino Krke. Če bo slučajno nastala suša, bodo pač razvažali vodo za sedaj še po visoki planoti od Ambrusa in drugih vasi, ki bodo dobile vodo. To pa zdaleč ne bo več tako hudo kakor

prejšnji križev pot v dolino Krke. Dejstvo, da še niso montirani električni stroji za čiščenje, se stvarno tudi ne bo poznalo. Ker bo za sedaj poraba vode še majhna, bodo lahko v veliki rezervoar v Globočcu načrpali dovolj vode takrat, kadar bo čista, tako da jim ne bo treba uporabljati kalne vode, ki

THONET MUNDUS

tovarna pohištva iz upognjenega lesa
D. D. VARAŽDIN

dobavlja stole, fotelje, mize in ostalo drobno opravo za kavarne, hotele, gostilne, koncertne dvorane, društvene dvorane, kinematografe, čitalnice in privatne domove v prvorazredni kvaliteti po najnižjih cenah. Zahtevajte ponudbe in prospekte.

Nova planinska postojanka na Kumu

Rudarji smučarji, člani smučarskega kluba Kum iz Trbovelj, grade na lepih smučarskih terenih, malo pod vrhom dolenjskega Triglava, svoj lasten dom. Ko so pred petimi leti izročili tedaj zgrajeno zasilno zavetišče po uvidenosti in naklonjenosti gospoda Nika Jakila iz Boštanj kluba v uporabo, se niso nadejali, da bo prijazno in dokaj obširno poslopje v tako kratkem času postalo za klub pretesno. Klub si je ob svoji ustanovitvi žadal nalogo, da s smotnim delom razširi in zainteresira rudarsko mladino za ta zdravi in najlepši šport, ki je tisti čas v Trbovljah vedno bolj nazadoval.

Ko se je članstvo potrojilo, je postala potreba po novem in večjem domu vedno bolj pereča zadeva. Po vsestranskem posvetovanju se je odbor sporazumno s člani odločil, da zgradi nov dom.

Dom, katerega grade člani s prostovoljnimi delom in vse do sedaj s svojim denarjem, bo dovolj velik, da bo sprejel pod svojo streho vso mladino, ki se zbira pod okriljem svojega kluba in ono, ktero ima klub dolžnost, da jo privede v svoje vrste, ter ji omogoči uživanje neizmernih lepot zimskih narave, jo odvajal od pogubnih posledic, katerih se zlasti v zimskem času težko ubrani, ko se zbira pri alkoholu in kvartah.

Tiho, kakor deluje, je pred dvema mesecema začel graditi ta dom. Dom, ki bo odgovarjal vsem zahtevam sodobnega planinskega doma, ima že svoje pritične prostore v surovem stanju dozidane. Tu bo v lepem in zračnem prostoru skupno ležišče za 25 ljudi, shramba za smuči, kopalnica in kleti.

Stara koča

Dom bo dvonadstropen in bodo nadstropja lesena. V prvem nadstropju bo obširna jedilnica, kuhinja, klubska soba, stanovanje za oskrbnika in stranišča. V drugem nadstropju bo devet sob, skupno z 22 posteljami. Tudi podstrešje bo dopuščalo, kadar bodo denarna sredstva na razpolago, za zgraditev nadaljnih 6 sob.

Odbor se že sedaj pripravlja, da bo napravil bivanje v domu udobno in prijetno, ter ima v načrtu stvari, katere takšno bivanje omogočijo. Z novim domom bo zlasti v zimskem času pridobil Kum, s katerim se zaradi lege in odličnih terenov v Zasavju sploh ne more noben kraj meriti. Z ureditvijo gozdnega parka in z iztrebljenjem travnikov od kamenja in grmovja bo okolica na lepoti samo pridobila. Smuč. klub Kum se ob tej priliki predstavlja javnosti sredi započetege dela, katerega si je zastavil in katerega bo z neuklonljivo voljo tudi izvršil do avgusta leta 1942., če ne poseže višja sila vmes.

Obraba se pa vpljudno na imovitejšje sloje in ustanove, kateri imajo smisel da to idealno delo kluba podpro in morda pospešijo, da se delo završi že drugo leto. Podpore se lahko pošiljajo na:

Važno opozorilo in prošnja vsem šolskim vodstvom

Ravnateljstvom vseh državnih in zasebnih srednjih in učiteljskih šol, upraviteljstvom vseh državnih in zasebnih meščanskih šol, kakor tudi vseh strokovnih šol ter upraviteljstvom ljudskih šol je kr. banska uprava z okrožnico pod IV. štev. 20749-1 priporočila, da sodelujejo pri nabiralni akciji Slovenske straže v Mariboru za severno mejo.

Slovenska straža prosi vsa imenovana p. n. šolska vodstva, da izvedejo v smislu okrožnice kr. banske uprave zbirko v vseh razredih na svojih šolah v ponedeljek (ali sploh v prihodnjem tednu) po nabiralnem dnevu.

Vljudno prosimo, da pošljejo p. n. šolska vodstva nabrane prispevke dijaštva in ljudskošolskih otrok Slovenski straži v Mariboru, Aleksandrova ulica 6. Značke se bodo prodajale samo na ulicah.

Slovenska straža.

NALIVNO PERO ZA CELO ŽIVLJENJE

bi tekla v vodovod ob povodnji. Sicer pa bo tudi montaža te čistilne naprave opravljena še to zimo.

Po svojem nadvse socialnem namenu in narodnozdravstvenem pomenu je vodovod v Globočcu podjetje, ki ga vsa Suha krajina z velikansko radostjo pozdravlja ter se obenem z globoko hvaležnostjo spominja dobrotnikov, ki so ji pripomogli do njega. Prav posebno pa so od srca hvaležni Krajinčani banu g. dr. Marku Natlačen, ki se je lotil štirideset let pričakovanega in obljubovanega vodovoda in s tem najlepše dokazal, kako dobro pozna socialne naloge, ki jih zastavlja delovni program za procvit in dobrobit Slovenije.

Načrt za novo kočo, ki je do pritičja že zgrajena

»Smučarski klub Kum Trbovlje«. Darovalcem bo klub za naklonjenost ostal hvaležen dožnik ter se v imenu zimske športne mladine iz Trbovelj toplo priporoča.

Darujmo za narodno stvar

(K današnji dinarski zbirki Slovenske Straže.)

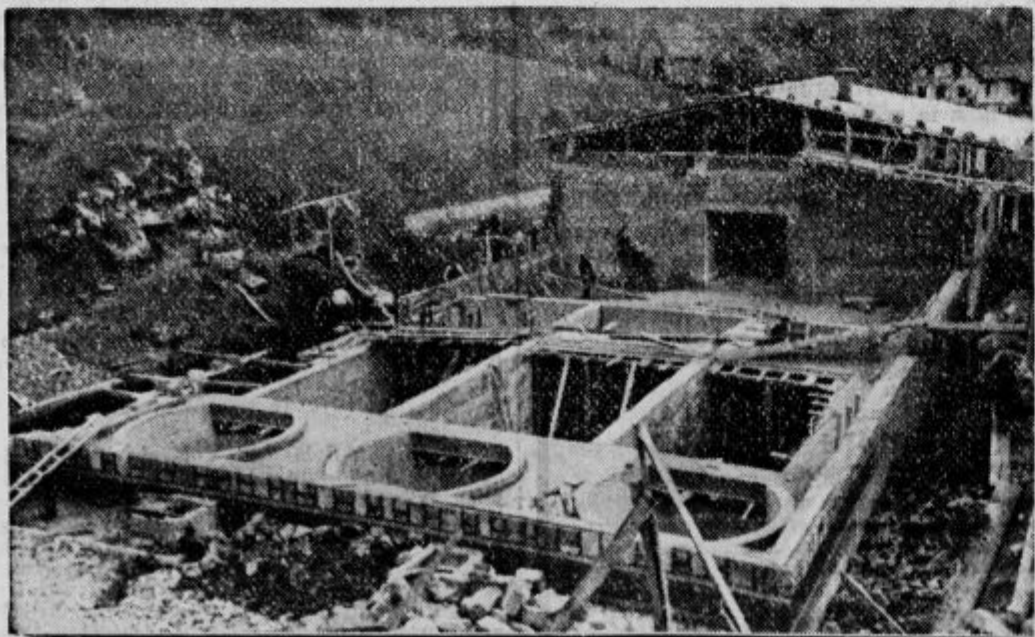
Spet kliče Slovenska Straža vsem rodoljubnim Slovincem, da prispevajo po svojih močeh za skupne narodne potrebe. Vsak zaveden Slovenec naj se odzove temu klicu in naj stori danes svojo narodno dolžnost. Zbirka je namenjena sorojakom ob severni meji, ki morajo zlasti v teh viharnih časih čuti toploto srca matere domovine in diha bratskega družinskega občutka vseh Slovencev. Lepa in hvalevredna, potrebna in celo nujna je zamisel take nabirke, ki jo od lani redoma leto za leto vrši Slovenska Straža. V teh časih človek tem bolj čuti pripadnost svojemu narodu in bi hotel imeti v njem čim varnejše zavetje. Tu pa je medsebojna pomoč in bratska vzajemnost na mestu, skupno sodelovanje vseh z vsemi nujno!

Danes vidimo, da vse napredne države prirejajo od časa do časa vsenarodne zbirke, ki jih sistematično vodijo in organizirajo do slednjega uda narodne skupnosti. Mi smo bili tega načina samopomoči še pred nekaj leti malone nevedni in še danes ni organizacija naših nabirk razpredena do polne višine. Marsikje še naletimo na težkoče, nerazumevanje, malobrižnost, nepriljubljenost in druge podobne ovire. Vse to kaže na našo nenavajenost in nevzgojenost. Pri teh narodnih zbirkah zato dokažimo svojo narodno osveščenost, zavednost in vzgojenost!

Res je sicer, da imamo zadnji čas Slovenci kar precej javnih nabirk in tale mesec ter prihodnji še posebno veliko. A kadar si poklican, da žrtvuješ za narodno stvar, daruj rad, kolikor moreš! Res je dalje, da je ta nabirka malo pozna v mesecu, a dinar lahko daš kljub temu, odn. mali dar domu na oltar! Končno je tudi res, da vse te zbirke kljub še tako spretni organizaciji ne znesajo toliko kot bi bilo to potrebno v te namene. Toda pomisli, da so bili naši ljudje z lanske zbirke in lanskim darom zadovoljni in če se to ponavlja vsako leto, vendarle ni brez haska. 50 do 100.000 dinarjev, kolikor taka zbirka ponavadi pri količnej razgibanosti organizaciji končno znese, je le nekaj izdatnega. Pri tem je treba še upoštevati, da je vsaka taka zbirka — četudi se nekaterim zdi odveč — hkrati tudi mobilizacija naše narodne zavednosti in čuječnosti. Moralna stran take vsenarodne nabirke torej tudi ni od muh in ima svoje velike pomen in smisel. Saj se naša narodna osveščenost kaže vpravi v dobri volji, s katero kdo prispeva četudi majhen dar, kar pač zmora za skupno narodno stvar. Nimajo torej prav tisti, ki v kakem kotu godrnjajo nad takim javnim zbiranjem, češ da bi morala tu poseči vmes država sama in kriti vse potrebe. Ne glede samo na to, da bi ostala tako prikrajšana narodnozdravstvena stran take vsesplošne nabirke, ki se je udeležujejo široke narodove plasti, marveč bi tako ostalo prezrto tudi načelo, da je v skupnosti moč in da moramo — če smo živo narodno občestvo — od časa do časa čutili in delati po načelu: eden za vse in vsi za enega! To je tisto organično načelo medsebojnega sodelovanja istega telesa, ki ga poznamo že iz znane prastare pripovedke o človeških udih in v življenjskem načinu vsake živ.

Darujmo zato radi za našo skupno narodno stvar in poslužimo se prilike, ki nam jo nudi Slovenska Straža. Ne izogibimo se tej mali žrtvi za tako važno narodno stvar! Tako bomo pokazali, da se v teh časih nalog, ki zadevajo v tem večji meri vsakega posameznika v narodu, zavedamo v polni meri, kakor tudi odgovornosti do naše narodne skupnosti. Naj bi torej ne bilo Slovence, ki bi se ne izkazal Slovenca tudi s tem, da daruje, kolikor more, vsaj po en dinar za našo severno mejo!

E. Boje.

Pogled na betonirane kadunje, kamor bodo montirali čistilne naprave, ki bodo čistile in razkuževale vodo, ki bo pritekala iz zajetja v rezervoar za čisto vodo. — V ozadju stoji strojnica s črpalnimi napravami. Zgrajena je nad ogromnim podzemskim rezervoarjem za čisto vodo, ki je dolg 24 metrov, širok 10 metrov in visok 4 metre.

Drole novice

Koledar

Nedelja, 27. oktobra: 24. pobnikoština nedelja. Kristus Kralj. Frumencij, škof; Antonija, devica.
Ponedeljek, 28. oktobra: Simon in Juda, apostola; Cirila, devica in mučenica.
Torek, 29. oktobra: Narcis, škof; Ida, devica; Donat, spoznavalec.

Osebnosti

— **Diplomirani** so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg. Ivan Jurca z Vrhnike, Anton Jaklič iz Poznikovega in Franc Zupan iz Loma nad Trzicem. Čestitamo!
 — **Promocija.** V torek, 29. t. m., ob 12 bosta promovirana za doktorja prava na univerzi v Ljubljani gg. **Lamut Bogdan** iz Ljubljane in **Lobe Hinko** iz Zagradca. Čestitamo!
 — **Poročila** sta se v petek 25. t. m. v cerkvi sv. Petra v Ljubljani gg. Janez Šeme, suplent v Bitolju, in gđ. Valčič Vidic, priv. uradnica v Ljubljani. Obilo sreče!
 — **Poročila** se bosta danes na Koroški Beli, ženin gospod Mirko Papler, posestnik na Breznici; sva znanega usnarja in lesnega industrija Franca Paplerja iz Doslavič in gospodična Mara Čop iz ugledne Svetlinove hiše na Beli. Poročal bo g. Fr. S. Finžgar, pisatelj in župnik, ki je ženinov stric. — Mlademu paru želimo v zakonskem stanu veliko sreče in blagoslov!

BABYMIRA krema

se uspešno uporablja zoper spuščanje, rane, praske, opekline, hraste, lišaje in vse nečistosti kože pri otrocih in odraslih, Naglo suši od potu ali seči vneto in odrgnjeno kožo. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah po ceni din 10.— za skatlico

— **Poročila** sta se v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani predsednica Zveze dekliških krožkov v Ljubljani gđ. Albina Bajd in g. Alojzij Cerer, trgovec iz Litije. Poročil ju je g. župnik Alojzij Košmerlj, priči pa sta bila nevestin svak g. Jože Lekan, ravnatelj mestnih podjetij v Mariboru, in g. inž. Nace Česenj, poslovodja elektrarne Česenj v Tacnu. Novoporočencema želimo veliko sreče in božjega blagoslova!
 — **Poročila** sta se g. dr. Božo Kobe, sodniški pripravnik v Ljubljani, in gđ. Mara Severjeva iz Ljubljane. Mlademu paru želimo obilo sreče in božjega blagoslova!
 — **Poročil** se bo danes v cerkvi sv. Terezije D. J. na Kodeljevem v Ljubljani g. Lojze Erjavc, litograf in predsednik grafične organizacije v Ljubljani, z gđ. Ido Košir iz znane družine v Brodu pri Novem mestu. Poročencema želimo obilo božjega blagoslova!
 — **Iz vojaške službe.** V aktivno službo v orožništvo je bil prevezen pehotni podporočnik Drenik Alojzij. — Na svojo prošnjo je bil upokojen pehotni kapetan Milač Ivan. — Preveden je bil rez. topniški podporočnik Levstek Anton v letalstvo. — Z zlato kolajno za zvesto službovanje je bil odlikovan narednik-vodnik 1. razr. Pajk Drago.

Pokončujte škodljivce in bolezn

na njivah, v sadovnjaku, v kaščah in shrambah-skladiščih, vsakovrstno golazen v hišah, stanovanjih, na vaših oblačilih, hišno gobo itd. izključno s preizkušenimi in zanesljivimi sredstvi, ki jih na Vašo zahtevo sestavlja: poobl. agr. Ing. Prezelj, specialist za rastlinske bolezni (fitopatolog), Ljubljana, Wolfova 3, tel. 34-73.

— Slovenski bojevnik pojdejo na grob kralja Aleksandra. Kakor druga leta, tako bo »Zveza bojevnikov« v Ljubljani tudi letos priredila potovanje na grob blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja na Oplenac. Kakor je bilo v časopisju že objavljeno, se je termin potovanja zaradi tehničnih težav in pa na željo mnogih prijavitelcev moral preložiti na dneve od 8. do 11. novembra t. l. Spored je sledeči: V petek, 8. nov., odhod iz Ljubljane ob 25 z brzovlakom v Beograd. V soboto, dne 9. nov., prihod v Beograd ob 7 zjutraj, nato porazdelitev prenočišč in ob 11 dopoldne odhod z vlakom do Arandjelovca. Ob 3 poklonitev na grobu blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Zvečer ob 22. povratek z vlakom v Beograd. V nedeljo, dne 10. nov., obisk znamenitosti Beograda. Odhod iz Beograda istega dne ob 23. V ponedeljek, 11. nov., prihod v Ljubljano ob 9.23. Stroški potovanja so določeni na 350 din (II. razred 100 din več za osebo); všteti so samo stroški za skupno prenočišče. Prijave za prenočišče v hotelu je treba posebej označiti. Prijave za potovanje je treba poslati do 3. novembra 1940 obenem z vplačilom prispevka na čekovni račun »Zveze bojevnikov« št. 14.160 ali v pisarni »Zveze bojevnikov«, Ljubljana, Masarykova cesta, II. nadst. (palača Grafiške). Udeleženci potovanju, ki jih je priredila »Zveza bojevnikov« druga leta, so bili vedno nad vse zadovoljni in pričakujemo, da bodo letos tudi. Vodstvo potovanja si prizadeva, da potovanje organizira kar najbolj ugodno v zadovoljstvo udeležencev.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— Za skupen spomenik vsem vojnim žrtvam svetovne vojne, ki se bo zgradil na naši največji božji poti na Brezjah ter za pomoč revnim bojevnikom iz svetovne vojne, vdovam in sirotam umrlih bivših vojakov, je »Zveza bojevnikov« pokrenila nabiralno akcijo, ki je bila od kralj. banske uprave v Ljubljani dovoljena in ki bo 1. 2. in 3. novembra t. l. »Zveza bojevnikov« poziva vse prijatelje in dobrotnike, da njeno delo čim izdatneje podpre s tem, da darujejo nabiralcem, ki so od »Zveze bojevnikov« določeni in ki se bodo izkazali z legitimacijo, znesek v zgoraj omenjeni namen. Za vsak dar že vnaprej Bog plačaj! — »Zveza bojevnikov«.
 — **Režiserski tečaj,** ki ga je priredila Prosvetna zveza dne 24. in 25. oktobra, je izvrstno uspel. Udeležba sama — 46 režiserjev — priča o potrebi takega tečaja. Tečaj je v glavnem vodil operni režiser Ciril Debevec, ki je podal praktične nasvete in navodila režiserjem in je predaval tudi o odskih izgovorjavi. O izbiri iger in pripravi načrta je predaval dr. Ivo Česnik »Poglobimo naše igranje« o tej tvari pa je predaval dr. Pogačnik. — Obenem se je vršil občni

zbor Zveze ljudskih odrov. Tako je tudi ta organizacija na novo zaživela in bo gotovo mnogo doprinesla k napredku naših ljudskih odrov.
 — **Začetek rekolekcijskega leta** v deželi. Prva jesenska rekolekcija bo v sredo, 30. oktobra, ob pol 10. uri dopoldne v Domu duhovnih vaj (Zrinjskega 9) Gg. z dežele se zberejo v dvorani. Te rekolekcije prireja »Unio Apostolica« za svoje člane, vabljeni so pa k obilni udeležbi tudi vsi drugi duhovniki izven Ljubljane. — Škofijsko vodstvo UA.

— **Zahvala.** Odbor društva združene bivše učenke šmihelskega zavoda izreka iskreno zahvalo vsem dobrotnikom iz Novega mesta, Šmihela, Ljubljane, Maribora, Kranja, Zagreba in dr., ki so na kakršni koli način prispevali za tombolo 20. okt. v Novem mestu. Prav posebno Bog povrni upravi knežjih posestev Auersperg, Soteska, ge. baronici Wombolt-Umstadt, Hmeljnik, ter ljubljanskemu odboru.
 — **Starinske predmete,** pohištvo, porcelan, kipe, steklenino, lustre, nakit itd. stalno kupuje trgovina Dorotheum ing. Rovšek, Ljubljana, Miklošičeva cesta 12, vis-a-vis hotela Union.

— **Slovensko čebelarstvo** društvo sporoča vsem naročnikom sladkorja za prehrano čebel, da je pravčasno naredilo vse potrebne korake za dobavo sladkorja. Naročilo in plačilo je že 9 vagonov, prejelo pa doslej samo tri. Četrti vagon je na poti. Za dobavo se je pismeno, brzojavno, telefonično in osebno zavzemalo. Upa, da bo naročeni sladkor v nekaj dneh dospel iz tovarne. Razpošilja ga društvo po vrstnem redu naročil in ga oddaja kg po 9 din.

— **V soboškem okraju** manjka 21 učiteljev. Ker so trije učitelji na študijskem dopustu zaradi nadaljevanja študij na višjih pedagoških šolah, manjka zdaj v soboškem okraju skupaj 21 učiteljev, in sicer po dva na osnovnih šolah v Fikšincih, Serdici in Pertoži, po eden pa na Tišini, v Kramarovic, Sv. Juriju, Kuzmi, Kruplivnici, Gor. Lendavi, Vidoncih, Bodoncih, Sulineh, Budineh, Domanjševcih, Fokovecih, Kančovecih, Križevcih in Markovcih. V Fikšincih je bila ta mesec sploh šola zaprta, ker ni bilo nobene učne moči, zdaj pa je bila na njo premeščena učiteljica Sabina Sorak iz Predanovca. Učitelj Vrečko Miroslav je premeščen iz Pečarovec v Nedelico, v Dolnje Slaveče pa pride učiteljica Karolina Lušin iz Bizelskega.

— **Da boste stalno zdravi,** je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in podobno. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— **Vsem onim,** ki so mi čestitali k moji 60 letnici, izrekam ob tej priliki srčno zahvalo. Ivan Velepč, Slovenski Javornik.

Našim naročnikom!

Današnja vojna v Evropi, ki se že spreminja v svetovno vojno, je močno spreminila razmere v vseh državah. To najbolj čutimo v našem vsakdanjem življenju, ko kupujemo svoje življenjske potrebščine, katerim se je cena močno dvignila in se jim še dviguje. Proizvodnja vseh izdelkov se je podražila, kajti v teh razmerah so nujno morali poskočiti tudi delavski zaslužki, cena materiala itd.

Vse te razmere so prizadevale tudi naš časopis, za katerega smo pri dosedanjih cenah vztrajali, dokler smo mogli. Dvig cen papirja, svincu, barvi in drugemu tiskarskemu materialu, povišanje plač uslužbencem, dvig poštne za razpošiljanje časopisov pa so tudi nas prisilili, da pristopimo k ukrepom, ki naj bi zagotovili nadaljnji obstoj našega časopisa.

Vljudno sporočamo vsem našim cenjenim naročnikom, da bo od 1. novembra t. l. dalje 30 din mesečna naročnina za »Slovenca«, tromesečna 90 din itd. Za izozemstvo bo mesečna naročnina od 1. novembra dalje 50 din. V prodaji pa ostane cena listu dosedanja, to je 2 din.

Prepričani smo, da je dvig cene mesečne naročnine »Slovenca« malenkosten spricho splošnega dviga cen. V skrbi, da ne bi naši cenj. naročniki bili prikrajšani v novicah in v prikazu vsega zanimivega zunanepolitičnega, notranjepolitičnega in gospodarskega življenja itd., bomo ohranili še nezmanjšan obseg časopisa. »Slovenec« bo torej tudi vnaprej izhajal na 10 straneh, kakor do sedaj in bo tudi v nedeljski izdaji prinašal čtivo v enakem obsegu kakor do sedaj.

Vsi naši redni naročniki pa bodo tudi za naprej zavarovani za primer smrtne nesreče za 10.000 din. Varujte svojcem zavarovalnino!

S tem hočemo, da ostane »Slovenec« tudi v naprej zvest prijatelj in najpopolnejši vodnik vsem bralcem v vsakodnevem gledanju na dom in svet. Prepričani smo, da s tem najboljšje vršimo poslanstvo, ki ga je »Slovenec« zgodovina že dodelila in ki najboljšje odgovarja našemu prosvetljenemu narodu v mestu in na deželi.

Ta zavest nam utrja upanje, da nam bodo vsi naročniki tudi v današnjih težkih časih, ki jih pa hvala Bogu v okviru naše lepe domovine Jugoslavije še zelo srečno prenašamo, ostali zvesti in da nam bodo pridobili še novih naročnikov in prijateljev. Zvestoba za zvestobo!

Uprava »Slovenca«.

Kdor na novo naroči »Slovenca« dobi

»SLOVENEČEV KOLEDAR« za 10.— din

Za nenaročnike stane »Slovenčev koledar« 28.— din.

Naročite koledar čimprej! Naročite oglase v njem!

Prednaročila sprejemamo samo do 1. novembra 1940.

— **Dete utočilo v jarku.** Posestnik Raj v Gomilcih v Prekmurju je na žalosten način izgubil dveletno hčerko. Roditelja sta se podala s hčerko na njivo. Ker je bilo precej hladno, sta dete zavila v ruto in šla po svojem poslu. Dete je kobacalo okrog po njivi in je dalo v jarek, ki je bil napolnjen z vodo, iz katerega se samo ni moglo rešiti. Še preden so starši pogrešili otroka, je dekletce utočilo.

— **Igre za Miklavževo:** »Rebeljon v peklu«, »Nebeška storija« in od 12. novembra dalje tudi najnovejša »Parkljev koč« (J. Vomberger), se dobe v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Za zadnjo se sprejemajo tudi prednaročila.

— **Literatura o negovanju otrok** je zelo bogata in se še vedno spopolnjuje z novimi nasveti. Skušnja nas uči, da je za nego kože pri otrocih odlična krema Babymira, ki se uspešno uporablja proti osepnicam, krtam, lišajem, pršcem, ranam in proti s sečom odrgnjeni in vneti koži. Matere, dajte svojemu otroku najboljše — negujte njegovo kožo s kremo Babymira.

— **H Službenem listu** kraljevske banske uprave dravske banovine od 26. t. m. je objavljena

»Uredba, s katero se omejuje raboprodavčeva pravica, odpovedovati najem stanovanj in poslovnih prostorov«, dalje »Naredba o kontroli izvoza klavniških proizvodov«, »Naredba o kontroli uvoza parafina iz št. 183-1 in 2 uvozne carinske tarife«, »Določba o uporabi uredbe o kontroli cen tudi na loje«, »Navodilo o carinjenju zmesi za loše in zmesi za emajle«, »Določba o otvoritvi kemijskih laboratorijev v Sarajevu in Mariboru«, »Dopolnitev pravilnika o zaščiti pred letalskimi napadi, IV. del«, »Pojasnilo glede banovinske trošarine na vinski kis«, »Sprememba uredbe o prispevanju občin občinskim kmetijskim skladišom in sreskim kmetijskim modborom« in »Odločba razsodišča v meznem sporu v stavbeni stroki«.

— **Igre za božič,** Silvestrovo in druge prilike: »Božič sirot« (božična legenda), napis. J. Vomberger, ter najnovejša »Zbirka šaljivih prizorov« za Silvestrovo in razne prilike, bo imela v zalogi v početku decembra (okr. 10.) Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Ker bo izšlo le omejeno število izvodov teh iger, se sprejemajo prednaročila. — Ista knjigarna ima v zalogi še nekaj izvodov iger »Vrnitev« (J. Vomberger), primerne za božični čas.

— **Velika sleparija z rudnikom in lesom.** Zadeva Miškovič-Markovič in Radovanovič se vleče že od leta 1936. G. Markovič je bil lastnik rudnika Veluce v Srbiji. Prodal ga je Lidiji Radovanovičevi. Ta kupnine ni mogla takoj poravnati. Pojavil pa se je trgovec Milorad Miškovič iz Beograda. Začeli so posredovalne posle. G. Milorad je dobil splošno pooblastilo kot zastopnik ge. Lidije in je odjadal v Slovenijo nakupovati les kar na vagon. Sklenil je dobavne pogodbe z dvema lesnima trgovcema na Gorenjskem. Trgovca sta mu dobavila lesa za 79.000 din. Les je bil odposlan, toda g. Milorad je les v Zagrebu prodal neki zagrebški trdkri in denar zase pridržal, ne da bi odštel denar dobaviteljema. Trgovca sta Belgradčana ovadila ljubljanskemu sodišču. In proti Miloradu Miškoviču je bila uvedena preiskava, katere končni rezultat je bil, da je prišel premeteni Belgradčan pred kazenskega sodnika poedinca na okrožnem sodišču, obtožen prestopka prevare. Včeraj je bila kratka razprava. Trgovec Milorad je bil v odsotnosti obsojen na 16 mesecev zavora in 600 din denarne kazni. Vabilo k razpravi je Miškovič sprejel, toda ni hotel priti osebno v Ljubljano.

Članstvu Slovenske dijaške zveze!

Danes nabiralni dan Slovenske Straže za revno slovenske deco ob naši severni meji.

Tovariši! Tovarišice! S pobiranjem narodnega dinarja opomnimo Slovence na njihovo narodno dolžnost! Bodite samozvestni in vlijudni! Vsak na svoje mesto!

Trdna meja — varna domovina! Bog, narod, država!

Zvezno vodstvo SDZ

Št. Jernej na Dol.

V bolnišnici Usmiljenih bratov v Novem mestu je umrl zaradi zastupljenja krvi 62 letni posestnik Janez Krhin iz St. Jerneja. Rajni je bil od l. 1913 do 1925 župan obsežne šentjernejske občine in je v prid svojih občanov storil mnogo dobrega in koristnega. Med svetovno vojno je kot župan preživljal težke čase. Mnogo pa je trpel zlasti ob razpadu Avstrije, ko so se razne klike hotelo polastiti vse oblasti, a on jim je s svojo pravico in nepopustljivo voljo to nakano preprečil in ostal na svojem položaju vse do leta 1925, ko so se razmere že dobrodu uredile. Nad 35 let je bil član Prosvetnega društva. Še preteklo zimo smo ga videli na odru v društveni dvorani, ko je sodeloval pri Pasišonu v mogočni vlogi Pilata. Bil je zelo delaven na političnem in prosvetnem polju ter globoko veren oče svoje številne družine. Malenkostne spore, ki so se tu pa tam pojavili v javnosti, je znal s svojo dobrodušnostjo in dobro voljo vedno ublažiti in odstraniti, za pravico svojega bližnjega se je pa vedno potegnil z vso odločnostjo.

Bil je priljubljen povsod in tudi nasprotniki njegovega političnega mišljenja so ga cenili, ker njegov značaj je bil res odličen, kremenit in nad vse pravičen. V prejšnjem krivičnem režimu je bil trikrat zaprt za svojo odločnost in poštenje, zaradi tega je bil njegov ponos sicer uprličen, a njegova odločnost in poštenje ter pripravljenost je ostalo nezlomljivo in še bolj odločno.

Na dan sv. Lukeža je imel pogreb, kakršnih je malo v St. Jerneju. Krsto so nosili slovenski fantje na domače pokopališče in ga tam položili k večnemu počitku. Ob njegovem odprtem grobu se je z ganljivimi besedami poslovil od njega njegov sodelavec in sedanj župan g. Franc Vide. Na njegovi zadnji poti so ga pospremili člani in članice Prosvetnega društva, v sprevedu je igrala društvena godba, ganljive žalostinke mu je zapel v slovo domači pevski zbor. Na poslednji poti so spremljali pokojnika tudi trije domači gg. duhovniki, zastopstvo občinskega odbora, zastopniki raznih organizacij in številni verniki, prijatelji pokojnika.

Zaradi zaslug, ki si jih je pridobil v prid svojim občanom in zaradi njegovega kremenitega značaja in nezlomljive volje bo vedno ostal spomin na pokojnika v naših srcih zapisan z zlatimi črkami v trajnem hvaležnem spominu.

Naj bo Janezu Krhinu lahka zemlja domača in njegova duša naj bo deležna večne sreče in slave pri Bogu.

Škofa Loka

Mrtvaški ples v Društveni dvorani. Prosvetno društvo bo na praznik Vseh svetnikov ob pol 9 po pobožnosti sv. rožnega vlesa predstavljalo Lipplov misterij Mrtvaški ples z najboljšimi svojimi igralci. Ker se igra v vsem prilaga prazniku vernih duš in ima za smisel pokazati minljivost vsega posvetnega ter neizbežnost smrti, poslanke božje, priporočamo vsem, da se ob njej notranje pripravijo na praznik vernih duš. Predstava ni dolga, zato vabimo vse k udeležbi.

Čarobna moč v Kinu Društveni dom. Danes ob pol 4 in pol 8 bo Društveni kino predvajal lep zabaven film Čarobna moč, v kateri nastopata med drugimi tudi ljubljence našega občinstva Paul Hörbiger in Theo Lingen.

Ogled suškega mostu med Suho in Hosto je bil včeraj po uradni komisiji ter je zato upanje, da bodo začeli v najkrajšem času zidati novega. Komisija je ugotovila nujnost in veliko potrebo.

Gradbena delavnost v mestu kljub slabim časom zelo napreduje po zaslugi načelnika cestnega odbora g. Zihlerja. Tako so že končane Nunske stenge, ki vodijo iz Pod nuna v Klobosovo ulico. S tem je storjeno veliko za lepoto mesta, obenem pa za vedno preprečeno, da bi se po klancu sankali otroci in bili v vedni nevarnosti. Tudi pri vходу v mesto so podrl Mehelnovo šupo ter napravili lep dohod na spodnjo cesto skozi Spodnji Karlovec. Po Karlovcu napeljavajo tudi nove vodne cevi. Napeljali jih bodo tudi ob Sori, mimo Mišnice in proti Plevni. Veseli smo vsakega popravila in nove instalacije, ker je vse znak notranje ureditve mesta in njega razvoja.

Slovesen praznik v gluho- nemnici v Ljubljani

Te dni obhaja gluho-
nemnica v Ljubljani 40 let-
nico plodnega dela. Ta jubilej
proslavlja z lepim
praznovanjem, ki se je začelo
že prejšnjo nedeljo
z zanimivo uro v šolskem
radiu, kjer so nastopili
gluhonemi gojenci. Med
tednom je bilo jubileju
posvečeno v radiu še
posebno predavanje, v
sobotno pa je proslava
dobila vidnejšo obliko s
slovesnostjo, ki se je
začela ob 10. dopoldne
v dvorani gluho-
nemnice. Na slovesnost
so prihiteli najvidnejši
predstavniki javnega in
kulturnega življenja, v
lepem številu pa so se
odzvali tudi povabljeni
bivši gojenci in učitelji
zavoda.

Odlični gostje

Po prihodni pokrovitelja
proslave bana gosp.
dr. Marka Natlačen je v
lepo okrašeni dvorani
pozdravil goste ravnatelj
zavoda g. Mirko Dermelj.
Najprej se je zahvalil
pokrovitelju gospodu banu
dr. Marku Natlačen, za
tem pa je pozdravil škola
dr. Gregorja Rožmana,
zastopnika divizijskega
poveljnika generala Masiča,
ljubljanskega župana
dr. Adlešiča z gospo,
rektorja univerze dr. Slaviča,
načelnika oddelkov banske
uprave, predsednika
podpornega društva
gluhonemne mladine g.
Sarabona, bivšega ravnatelja
gluhonemnice g. Frana
Grma, dalje upravnika
gluhonemnice v Jagodini
g. Nikoliča Radovana,
zastopnika gluho-
nemnice iz Belgrada g.
Matiča, zastopnika zagreb-
ske gluho-
nemnice g. Gudca in
tajnika Društva gluho-
nemih v Zagrebu g.
Pavlina, kakor tudi šte-
vilno učiteljs-
tvo in druge prijatelje
in gojence zavoda.

Za tem je gosp. ravnatelj
v lepem govoru orisal
razvoj zavoda in omenil
vse dobrotnike, ki so s
svojimi volili omogočili,
da je pred 40 leti bil
postavljen zavod za
gluhoneme v Ljubljani.
Prvi je že leta 1830 bil
prelat in stolni kantor
v Ljubljani
Smid František. Istega
leta se je spomnil gluho-
nemih tudi kaplan v
Zeleniškem škofiji Jože.
Leta 1836 je daroval
zanje Jelovec Benjamin,
stotnik v pokoj v Novem
mestu, leta 1858 ljubljanski
knezošk. Wolf Ant. Alojzij,
l. 1861 duhovnik Dafner
František, leta 1866
grofica Stubenberg
Františka in končno
ribniški dekan Ignacij
Holzapfel, ki je pred
78 leti napisal oporo-
ko in volil svoje premo-
ženje gluho-
nemim in tako postal
prvi ustanovitelj
gluhonemnice. Vsi
navzoči so počastili
spomin dobrotnikov
in zaklicali »Slava«. Za
tem se je govor-
nik še spomnil pokojnih
ravnateljev zavoda
Primožiča Stefana in
Planečkija Janka. Ob
zaključku je poudaril
govornik, da sta bo-
žja previdnost in
modro vodstvo naše
države nam vsem
naklonila, da smo ta
lepi jubilej dočakali v
miru in v krepki
naši Jugoslaviji. V
najgloblji vdanosti in
hvaležnosti do Nj. Vel.
kralja Petra II., do
njegovega kr. doma in
do kneza namestnika
Pavla pošilja ravnatelj-
stvo zavoda s proslavo
vdanostno brzojav-
ko, ki so jo vsi navzoči
sprejeli z velikim
odobranjem.

Medtem je mali
glušec izročil gosp. banu
lep šopek cvetja, nato pa
je gosp. ban imel
naslednji za bodočnost
gluhonemnice važen in
razveseljav govor:

Govor g. bana

Ko praznuje v teh
dneh gluho-
nemnica v Ljubljani
40 letnico svojega
obstoja, ji na naslov
njene vodstva in njene
učiteljske zbornice
najlepše čestitam. Ob
tej priliki bi si dovolil
na naslov vodstva
zavoda in učiteljske
zbornice, ki na njem
deluje, poudariti zlasti
te-le misli:

Delo, ki ga opravljate,
je plemenito. Saj ga
nedvomno narekuje in
vodi najlepši in
najbližji nagib: ljubezen
do bližnjega, ljubezen
do onih, ki so vaše
pomoči prav posebno
potrebni, ki bi brez
vaše pomoči ostali
skoz celotno svoje
življenje neprijetno
breme svoji okolici,
družbi in samim sebi.
Nebogljivi, za vsako
samostojno življenje
nesposobni prihajajo
otroci — gluhi in
nemi — v to
hišo, v vašo šolo.
Treba je ogromno
truda, silne potrpe-
žljivosti in res
železne in neodoljive
vztrajnosti, da tem
svojim učencem
nadomestite sluh in
jih usposobite, da
razumejo govorno
besedo in da morejo
z govorom jasno
izražati svoje misli,
svoja čustva, svoja
doživljanja. Tako
delo bi bilo trajno
nemogoče, ako vas pri
tem ne bi vodila
nesebična in požrtvo-
valna ljubezen do
bližnjega in prav
zaradi tega vidim v
vašem delu višjo
vrednost in ga cenim
mnogo višje, kakor
delo učitelja v
navadni šoli.

308 fantov in 230
deklet, skupno torej
538 gojencev je v
teh 40 letih, odkar
ta zavod deluje,
odšlo iz te hiše, potem
ko so se tu 8 let
učili in vzgajali. Vsako
leto je torej vaš
zavod poslal v
svet povprečno 16 do
17 izšolanih fantov
in deklet, ki so se
pod vašim vodstvom
in v vašim trudom
usposobili za
samostojno življenje.
Tako vidite
danes svoje bivše
gojence v različnih
poklicih; dekleta
so dobila kruh kot
šivilje, krojačice,
modistke, pletilje,
gospodinje itd.; fantje
pa nastopajo kot
mizarji, krojači,
čevljarji, kolariji,
graverji, tiskarji,
kamnoseki, kiparji,
dentisti itd. S
poštenim in pridnim
delom služijo
vsakdanji kruh sebi
in mnogi tudi
svojim družinam.
Ko gledate na te
uspehe svojega
dela, ste lahko
veseli in ponosni.
In zaradi tega
vidim v vašem
delu višjo vrednost
in ga cenim mnogo
višje, kakor delo
učitelja v navadni
šoli.

Ta proslava pa je
pomemben praznik
tudi za vse sedanje
in bivše gojence te
hiše. Naj bi ta
proslava vzbudila v
srčih vseh bivših
gojencev čut
iskrene in tople
hvaležnosti do tega
zavoda in do
vseh, ki so se z
njegovim poukom in
njimovo vzgojo
trudili in jim na ta
način omogočili
kolikor človeka
dostojno življenje.
Naj bi ta proslava
v vaših srčih, dragi
gojenci in gojenke,
vzbudila močno
čustvo hvaležnosti
do vseh onih, ki so
vam omogočili
bivanje in življenje
v tem zavodu in ki
se z vami dan na
dan trudijo, da
vas izobražujejo in
vzgajajo. Vračajte
jim njihov trud,
njihove žrtve in
njihovo ljubezen s
pridnim učenjem,
z lepim vedenjem,
s pokorščino,
spoštovanjem in
ljubeznijo. Zavedajte
se, da vam je postal
ta zavod druga
domača hiša in da
so vam vaši učitelji
drugi vaši starši,
ki se za vas
trudijo in žrtvujejo,
da bi vas usposobili
za koristno delo,
da si boste mogli
sami s poštenim
delom služiti svoj
kruh.

Dva milijona za razširitev

V imenu banovine,
ki ji imam čast
načelovati in ki
doprinaša za ta
zavod leto za leto
velike materialne
žrtve, izjavljam, da
bom delo gluho-
nemnice tudi v
bodoče spremljal z
vso naklonjenostjo.
Vem, da ta zavod
še ne more izpolnjevati
v polni meri svojega
namena; premajhen
je, tako da ne more
sprejemati pod svojo
streho vseh onih
sirot,, ki jim čut
sluha ni dan. Odredil
sem te dni, da se
izvršijo vse priprave,
da se bo zavod
primerno preuredil in
razširil, in določil
sem, da se ima v ta
namen staviti na
razpolago iz banovinskih
sredstev do 2.000.000
dinarjev. Upam, da
bo na ta način povečana
in preurejena
gluhonemnica
mogla nuditi pouk in
vzgojo vsem otrokom
slovenske banovine,
ki sta jim pouk in
vzgoja v te vrste
zavodu potrebna.
Boga pa prosim, naj
delo v tej hiši
spremlja s svojim
blagoslovom, da bi
bile žrtve, ki jih
bo naša banovina
za ta zavod
doprinášala, vsekdar
venčane s čim
popolnejšim uspehom.

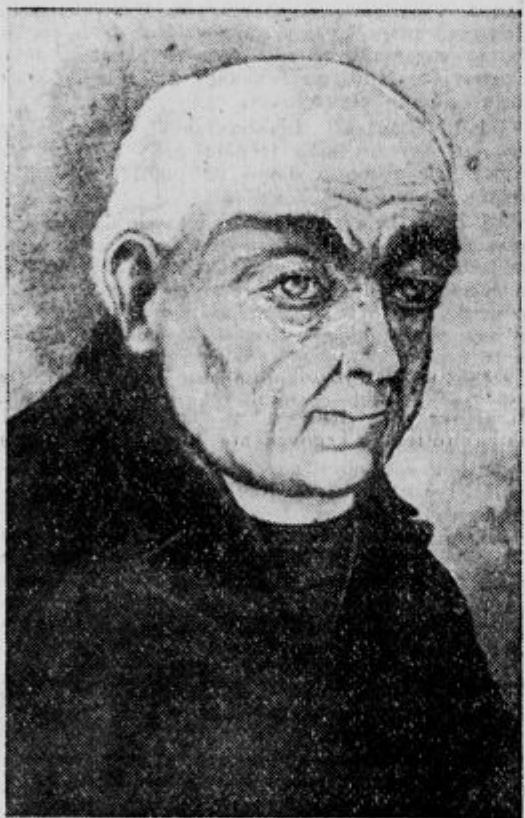
Ganjen se je
zahvalil g. ravnatelj
g. banu za veliko
dobroto, ki bo
rešila zavod stiske.

Škof poziva mecene

Za tem je spregovoril
škof dr. Rožman, ki
je poudaril, da daje
današnja proslava
hvalo Bogu, ki je z
blagoslovom spremljal
zavod v 40 letih
njegovga obstoja in
ga vodil od uspeha
do uspeha. Hkrati
daje hvalo požrtvoval-
nemu učiteljsstvu,
ki se je posvetilo
vzgoji glušev in
vredne člane
človeške družbe.
Prav tako je treba
poudariti hvalež-
nost gospodu banu,
ki je pokazal zavodu
pot v boljšo
bodočnost. Hvaležnost
pa naj bi pokazali
tudi vsi tisti, ki imajo
zdrave čute in jim
ta zavod ni potreben.
Ni treba, da smo
pred 70 leti dobili
samo enega
Holzapfela. Tudi v
sedanjem času bi
bilo prav, da se
oglasijo dobrotniki
in podpre
stremiljenja banovine
in zavoda. Gospod
Bog bo vsem tem
plačnik!

Oče gluho- nemih:

Ribniški dekan Ignacij Holzapfel

Ignacij Holzapfel

Sliko smo posneli iz knjige »40 let gluho-
nemnice v Ljubljani«

Zavod za gluho-
neme ravno te dni
obhaja 40 let-
nico svojega
obstoja. Javnost je
že preteklo nedeljo,
20. oktobra, mogla
spoznati iz »Sloven-
ca«, da je prav za
prav oče in ustanovitelj
tega dobrodelnega
zavoda blagopokojni
ribniški dekan Ignacij
Holzapfel (roj. 1868).

Ker pa je bilo v
članku izraženo, »da
sicer ni znano, kaj je
dovešlo velikega
dobrotnika gluho-
nemih na to plemenito
misel (zgraditi sloven-
ski gluho-
nemni zavod)«, je
morda le prav, da se
javnosti pove ustno
izročilo najstarejših
ljudi iz ribniške
fare. Ti vedo povedati
tole: V tistem času
je bil gluho-
nemni zavod v Linzu.
Tjakaj so tudi iz
naših krajev nekateri
pošiljali svoje gluho-
neme otroke. Ko sta
se pa dva taka
nekoč vrnila nazaj
in zla se le po
nemško izražala, je
tega moža silno
zabolelo, da se naš
rod potujičuje.

Verjetno je bil ta
dogodek nekak
gonilni nagib, da je
začel Holzapfel
misliti na kaj
podobnega med
Slovenci. Morda pa
je blagopokojni
Holzapfel že sam
po sebi imel namen
kaj takega ustanoviti,
ko je ob vsaki
priliki tudi v
oznanilni cerkveni
knjigi poudaril
posebno skrb za
vso trpečo mladino.
Na več mestih v
nekaterih oznanilnih
knjigah župnije
Ribnica je izraženo
toplo sočutje do te
mladine in skrb
njegovga za njo.
Takole se bere: »Jutro
se začne navadno
šole. Pripeljejo
torej stariši svoje
otroke, kteri so za
šolo, v šolo k
zapisu in spregled-
... fante in
deklice, da jih
bomo razdelili in
v red dajali. Ali so
bolni ali slepi ali
bromi ali gluhi,
vse pripeljite, da
se spresodijo.«

Iz tega bi človek
sklepal, da je moralo
biti v tisti dobi le
precej takih reče-
v v dolini, da jih
redno omenja v
oznanilih. In
smiliti so se mu
morali, da je pozneje
vse svoje imetje, ki
si ga je s skromno-
stjo zbral, daroval
za ustanovitev
gluhonemnega
zavoda med
Slovenci, katere je
od srca ljubil.

Ker smo pa
zadnjo nedeljo
praznovali kot
misijonsko, je prav,
da se spomnimo,
kako je Holzapfel
mislil tudi o
misijonskem delu.
Na 18. pobin-
košno nedeljo 1851.
leta je v oznanili
napisal naslednje:
»Lansko leto so
bili tudi pri nas
neki duh. gospod
po turško oblečeni
in so tudi pri nas
mašvali: Ignac
Knoblehar so bili,
ki so seer iz naše
škofije — iz
Sentkocijana doma,
ki so jih pa sveti
oče papež z
nekimi drugimi
duhovniki pajdaši
poslali med
zamuere, kjer do
zdaj še nobene
krščanske duše ni
bilo — sv.
evangelij oznan-
vat. Bili so
med temi
zamuerci, najdli
so jih — na
milijone in
milijone — vse
nevedne
nevernike in
malikovave.
— So spoznali,
da brez posebne
pomoči v
dnarjih in
tudi duh.
pomagavcih
tega velicega
dela ne za-

Čestitke

Za tem so čestitali
zavodu k jubileju
predsednik
podpornega
društva za
gluhoneme v
Ljubljani
g. Sarabon in g.
Matič iz Belgrada.
V lepih besedah
je zastopnik
belgrajske
gluhonemnice
poudaril po-
membno delo
gluhonemnice
in na koncu
prečital
predlog
upravnika
belgrajske
gluhonemnice
gosp. Ramadanoviča.
V predlogu, ki
poudarja 30 letno
uspešno delo
upokojenega
ravnatelja Fr. Grma,
je izražena želja,
naj gluho-
nemnica v Ljubljani
ustanovi fond
ravnatelja Frana
Grma, v katerega
daje prvi prispevek
belgrajski zavod
v znesku
2000 din. Ta
sklad naj
spravlja
gluhonemnica
in iz njega
podpira s
štipendijami
učitelje in
gojence
gluhonemnice.

Za tem je čestital
upravnika
gluhonemnice
v Jagodini g.
Nikolič Radovan,
ki je poudaril, da
je prišel iz srca
Šumadije čestitat
jubileju in da
obžaluje, da ni
mogel pripeljati
s seboj učiteljev,
da bi videli
ljubljanski zavod.
Spregovoril je
tudi v imenu
prvih gojencev
gluhonemnice
iz leta 1900
g. Sitar, ki je
jasno in
razločno povedal,
da so se prvi
gojenci šolali
le pet let in da
so v gluho-
nemnici dobili
osnove za
težki življenjski
boj. Te
osnove so jim
pomagale, da
niso padli v
breme

javnosti, za kar so
vsi od srca
hvaležni zavodu.
Kot predstavnik
Društva gluho-
nemih v Zagrebu
je spregovoril g.
Pavlin Stanko,
po rodu Slovenec,
ki živi že 15 let
v Zagrebu, kjer je
tudi tajnik
Društva gluho-
nemih. Tudi on je
bil gojenec
ljubljanskega
zavoda in je
najprej v hrvaš-
tinski izre-
kel čestitke, nato
pa tudi z lepo
slovenščino
dokazal, da še ni
pozabil materinega
jezika, čeprav
ga ni nikdar v
življenju slišal.
V imenu zagreb-
skega društva je
izročil zavodu
lepo okvirjeno
spominsko
diplomo. V
imeni gojenec
zavoda g. Gudac,
ki je prav tako
iskreno čestital.

Sledil je slavnostni
govor strokovnega
učitelja
Vilka Mazića. Tema
»V svetu
gluhonemnega
otroka« je
govornik
obdelal tako
lepo in prirčno,
da so bili vsi
poslušalci
ganjeni do solz.

Končno je
dobila priznanje
za zvesto službo-
vanje Marija Ule,
ki že 25 let
gospodinja v
zavodu. G. ban
dr. Natlačen je
zvesti uslužbenki
izročil zlato
kolajno za
vestno službo-
vanje in po-
udaril pri tem,
da so v današ-
njih časih
jubileji te
vrste že dokaj
redki in da
zaslužijo
priznanja in
posnemanja.
Prav tako ji je
v imenu banovine
izročil lep dar.
Za tem je g.
ravnatelj izročil
g. banu spominsko
knjigo »40 let
gluhonemnice
v Ljubljani«, ki jo
je zavod izdal
s podporo
banovine in
tudi hišni
mesečnik »Sonček«.
Za tem je
povabil g.
ravnatelj goste,
da si ogledajo
pouk v
posameznih
razredih in
razstavo
izdelkov
riših in
vaj gluho-
nemih učencev.
Vsi so bili
ganjeni ob
naporu
učencev in
požrtvovalnosti
učiteljev,
nad vse pa je
bila zanimiva
razstava, na
katero še
posebej opozarjamo
ljubljansko
občinstvo.

stane — temo-
že Boga hvalimo,
ko vidimo kako
dobrotno za nas
skrbi, da nam je
lepo sonce v naš
prid in naše
veselje vstvaril.«

Tako in podobno
je tudi v drugih
rečeh počel
učeval ljudi,
katere je hotel
imeti izobražene,
kar le moreče.

Iz tega se vidi,
da je imel mnogo
Slomškovega
duha, Slovencem
dati vsestransko
izobrazbo na
podlagi večnih
krščanskih
resnic.

Zato se kar nič
ne čudimo, če je
blagopokojni
dekan Holzapfel,
ki je skrbno tudi
vsak govor
napisal (vsi njegovi
spisi so v ribniškem
župniškem
arhivu), hotel
poskrbeti tudi
najbednejšim
med bednimi:
gluhim in
nemim primerno
izobrazbo v
domačem
slovenskem
zavodu.

In v tem je
vsa njegova
veličina, katero
danes moramo
vsi občudovati.

Gluho-
nemni zavod se
bo oddolžil
svojemu očetu
Holzapfelu tudi
s tem, da bo
vse vodstvo z
nekaj učenci
prišlo na njegov
grob se poklonit
28. okt.
dopolodne in
svojega dobrotnika
priporočiti božji
Dobroti. Pa
tudi Ribničani
se bodo radi
ta dan od-
zvali in počastili
spomin velikega
moža!

Dekan Viktorijan Demšar.

Dr. Branko Sokolič

načelnik v osrednjem
tiskovnem
uradu in šef te
ustanove
za Hrvatsko

Včeraj smo prejeli
iz Belgrada vest,
da je bil g. dr.
Branko Sokolič
imenovan za
načelnika infor-
mativnega
oddelka Osred-
njega tiskovnega
urada, obenem pa
je iz Zagreba
prispela vest,
da je gospod
dr. Branko Sokolič
imenovan za
šefa dopisni-
štva Osrednjega
tiskovnega urada
v Zagrebu.

G. dr. Branko
Sokolič je znan v
časnikarskih
vrstah zlasti po
svojem delu v
naši stanovski
organizaciji,
Jugoslovanskem
časnikarskem
združenju,
katerega pred-
sednik je bil do
letos. G. dr.
Sokolič je bil
rojen l. 1901 v
Trebinju ter je
doktoriral v
Zagrebu, nato pa
stopil v uredniš-
tvo »Jutarnjega
lista«, kjer je
deloval vse do
zadnjega. Kmalu
se je začel tudi
aktivno udeleževati
v časnikarski
strokovni
organizaciji ter
je postal pred
leti predsednik
zagrebške
sekcije Jugosl.
časnikarskega
združenja. V tej
dobi mu je
uspelo urediti
zlasti finančne
razmere zagreb-
ske organizacije,
nato pa je z
vso vnemo
deloval tudi pri
centralni
časnikarski
organizaciji in
izvenslovenski
kolegi se
imajo prav njemu
zahvaliti, da jim
je uspelo iz-
vesti svoje
pokojniško
zavarovanje z
izdatno
državno pomočjo.
G. dr. Sokolič
je postal tudi
predsednik
naše osrednje
organizacije.

Ker so mu
znane vse težave
našega stanu,
je pričakovati,
da bo na novem
mestu znal
uveljaviti vse
svoje sile tako,
da bo nastalo
med tiskom in
Osrednjim
tiskovnim
uradom prirčno
razumevanje,
ki je potrebno
za izvršitev
važnih
nalog, ki so
danes izročene
tisku v roke.

V spremstvu vojnega ministra armijskega generala Milana Nedića si Nj. Vel. kralj Peter II. in Nj. Vis. kneževič Aleksander ogledujeta v Kragujevcu mehanizem nekega orožja.

FRANZ JOSEF
GRENCICA

Predor pod kanalom La Manche Umetni otoki na oceanu
Izsušenje Sredozemskega morja in še mnogo drugih fantastičnih načrtov je razburjalo svet. Najdrznejši pa je bil načrt napraviti iz Sahare plodno zemljo, ki ga obravnava veliki francoski film

Vihar nad Parizom

(Tempête sur Paris). — V glavnih vlogah Erich von Stroheim, Annie Ducaux, André Luguet

Danes ob 10:30 dop. ljudska predstava po znižanih cenah ter ob 15., 17., 19. in 21. uri

Kino Union, tel. 22-21

Skrb Vrhovnega socialnega sveta za reveže

Ze večkrat smo poročali o vsestranskih prizadevanjih Vrhovnega socialnega sveta v Ljubljani, kako bi zbral čim več denarnih sredstev v prid mestnim revežem in s tem podprl težko delo mestne občine na socialnem polju. Vsesvetska akcija, ki je bila uvedena 1938. leta je bila za Ljubljano prava novost, pa je kljub temu naltela na zelo simpatičen odmev pri vseh slojih mestnega prebivalstva in danes moremo o njej reči, da je postala že tradicionalna in bi njeno opustitev pogrešali ne samo mestni reveži, temveč tudi vse ostalo prebivalstvo. Ta vsesvetska akcija se pripravlja letos že v tretje, da bo Ljubljana mogla čim dostojneje počastiti spomin naših rajnikov, hkrati pa res čim izdatneje podpreti mestne reveže. Ko smo prejšnja leta pred prazniki umrlh pozivali našo javnost, naj se odkupi od razkošja na grobovih z dobrimi deli in naj se spominja rajnih s pomočjo revnih, nismo mislili, da bo ta plemeniti poziv prav pri izvedbi tretje vsesvetske akcije, t. j. letošnje, oziroma na težke čase tako zelo potreben. Prav letos je skromna, a dostojna počastitev naših rajnikov, pri tem pa čim izdatnejša podpora naših revežev, ne samo zadeva naše dobroščrnosti in plemenitosti, temveč predvsem tudi naša dolžnost do bližnjega, ki je padel v stisko in bedo.

Nismo prelirali in tudi nismo hoteli laskati, če smo zapisali lepe besede o zlatem sreču Ljubljane, kajti Ljubljančani so že neštokrat izpričali svojo dobroščrnost in usmiljenost in so vselej radi pomagali revežem. Toda pri tem moramo omeniti, da so mimo redkih izjem prav nižji in srednji sloji tisti, ki darujejo revežem v prid najrajši in največ. Nasprotno pa je mnogo bogatih, ki ne darujejo v dobrodelne namene ali darujejo zelo malo. Dolžnost teh pa bi prav letos bila, da čim izdatneje podpre vsesvetsko akcijo in poleg vencev in sveč naklonijo dobrodelnim namenom tudi večje zneske. Saj denar, darovan v take namene ni zapravljen, ampak je skrbno uporabljen v pomoč revežem. Z njim je omogočeno nasiliti in prenočiti v mestni kuhinji in stari

eukrarni marsikateriga siromaka in marsikateri revni otrok je bil iz teh sredstev že oddan v otroški prehodni dom in s tem obvarovan nadaljnega telesnega in moralnega propadanja. Zasluga te akcije in ostalih prizadevanj mestne občine na socialnem polju je, da so berači po ljubljanskih ulicah že redke izjeme, in še ti prihajajo s podeželja, pričakujoč v mestu lažjega življenja. Poročali smo že o dveh dobrotnikih, ki sta se z večjimi zneski spomnila vsesvetske akcije. Ko poročamo danes o tretjem dobrotniku, Kreditem zavodu in njegovem nameščensvu, ki je poklonil za vsesvetsko akcijo znesek 500 din, postavljamo te plemenite darovalce za vzgled ostalim bogatim Ljubljančanom in jih prosimo, da bi se tudi oni spomnili mestnih revežev z večjimi darili.

Kako vrhovni socialni svet mesta Ljubljane v izvrševanju svoje vzvišene naloge vse povsod išče prilike, da bi mogel mestnim revežem čim bolj pomagati, je dokaz v njegovem najnovejšem sklepu, ko misli letos na praznik umrlh izvesti tudi sistematično zbiranje voska dogorelih sveč. Prav zadnja leta so se ta čas množile tatvine sveč po naših grobovih, kar je tem bolj obsojanja vredno, ker se je to dogajalo tedaj, ko so naše misli in čustva najbolj porvečene spomnu rajnikov. Da se to hijenstvo na pokopališču vsaj nekoliko omeji, bo letos na praznik umrlh na pokopališču pri Sv. Križu izvedeno sistematično zbiranje voska. Ob pokopališki cerkvi bodo postavljene košare, nad katerimi bodo čuvali mestni služitelji in v katere naj bi obiskovalci grobov ob odhodu z božje njive odlagali ostanke dogorelih sveč. Zato prosimo vse obiskovalce pokopališča pri Sv. Križu, da se tudi na sam praznik naših rajnikov spomnijo mestnih revežev in pred odhodom z grobov vzamejo s seboj voščene ostanke sveč. Tudi s tem malenkostnim darom bodo napravili mestnim revežem mnogo dobrega. Kajti mestna občina namerava nabrati vosek vnovič, izkupilek pa uporabiti v prid mestnim revežem, da jim bo mogla tem bolj olajšati njih težki položaj. Počastimo rajne z dobrimi deli!

Damske plašče, površnike za gospode

nudi v največji izbiri za jesen in za zimo

ter po ugodnih cenah konfekcija

LUKIČ, LJUBLJANA
pri tromostovju

Lipplov Mrtvaški ples v franciškanski dvorani

V spored rednih prosvetnih večerov je sprejela Prosvetna zveza tudi predstavo Lipplovega misterija Mrtvaški ples s prehodnim predavanjem o ideji mrtvaških plesov v literarni in likovni umetnosti sploh. Tako je ta petek, 25. t. m., tik pred praznikom Vseh svetih, ko je najprimernejši čas, bila franciškanska dvorana polna udeležencev, ki so prišli, da se notranje pripravijo za ta veliki praznik vseh pokojnih in spomnijo svojih dragih, pa tudi sebe, ki so sedaj to, kar so oni bili, pa bodo to, kar oni sedaj so, kakor pravi srednjeveški pisatelj v svoji duhoviti sentenci. Namesto naznanjenega predavatelja g. asistenta Jožeta Gregoriča, ki se ni mogel udeležiti večera, je imel govor o smislu in pomenu ideje mrtvaškega plesa gosp. Dr. T. o. n. R. o. g. e. r, ki je lepo predstavil srednjeveške literarne upodobitve mrtvaškega plesa, še bolj pa se spomnil svetovno znanih likovnih upodobljenj tega motiva, ki je dobil svoj višek v Holbeinu, pesniku smrti. Končal pa je na pregled snovi s slovensko snovjo Urške prešerne, ki se tudi v plesu s hudičem izgubi v valove — v večnost. Predavanje je bilo nagajeno z odobravanjem. Nato je bila predstava Lipplovega Mrtvaškega plesa v pesniškem prevodu prof. Sov. r. e. t. a ter v režiji V. l. K. o. s. a. Vsa predstava je bila vržena v neko mistično temo, kar je povsem pravilno, ter potopljena v spremljavo orgel in zvonor ter skrivnostne violine, ki je vzbujala tragično razpoloženje ter vezala posamezne pretrgane prizore v eno celoto, posvečeno mrtvaški žetvi. Smrt sama (g. Križnar) je s svojo mrtvaško ledenostjo in brezizraznostjo ter brezčutnostjo v obrazu in besedi vzdrževala glavno zvezo med prizori ter je dobro rešila svojo težko nalogo. Posebno v prizoru z ljubico (ples) je njegova demostnost prišla do polnega izraza. Drugi igralci so podali vsak svoj tip v karakteristični nazornosti, tako J. Zakrajšek oskrbnika, L. Dežman cesarja, L. Serjak vojaka, V. Segra ljubico, najbolj doživljeno in izrazito pa so podali svoje like g. F. Gajeta kot berač, gđ. Zavbjeva kot mati, ki je predvsem čustveno zajela gledalce, ter trgovka gospa Kačičeva, ki je bila v tej vlogi naravnost odlična. Tako je bila predstava, ki so jo motili deloma le malo predolgi odmori, odlično uspeła ter pustila v gledalcih vtis, kakor ga mora: strah pred smrtjo in vdanost v njeno neizprosnost in neizbežnost. Ker je sedaj ravno čas pred cerkvenim spominom vseh mrtvih, se je Prosvetna zveza odločila, da spričo izredne uspešnosti misterija in pomembnosti predstave ponovi na praznik Vseh svetih dne 1. novembra, na kar opozarjamo že sedaj vse občinstvo, ki bi tako na najlepši način praznovalo dan z mislijo na smrt, božjo deklto, ki ne gleda, koga bo izbrala, temveč samo opravlja voljo božjo. In vdanost v voljo božjo je glavni smisel tega modernega misterija, ki bi bil vreden, da pride na vse naše ljudske odre.

Občni zbor trnovskega prosvetnega društva

V sredo, 23. oktobra je imelo trnovsko prosvetno društvo svoj 32. redni občni zbor. Udeležba na občnem zboru je bila velika, tako da je bila dvorana trnovskega prosvetnega doma polna. Občni zbor je potekel v najlepši harmoniji. Poročila, ki so jih podali vsi odborniki in

zastopniki odsekov, so bila tako zanimiva in stvarna, da jim je vsa dvorana z nezmanjšano pazljivostjo sledila več kot eno uro. Po delu, ki je bilo razvidno iz poročil, ni prav nič čudno, če velja trnovsko prosvetno društvo za najboljšo prosvetno društvo v Ljubljani.

Izmed sklepov, ki so bili na občnem zboru sprejeti, je najvažnejši ta, da se poleg sijajno uspevaločega dekltskega krožka in poleg moškega odseka ustanovi še ženski odsek. Izvoljen je bil tudi pripravljalni odbor, ki bo ta sklep uresničil.

Pri volitvah je bil izvoljen odbor, v katerem so poleg starejših,kušenih odbornikov na važnih delovnih mestih tudi mlade moči.

Nova sezona prosvetnega dela v Trnovem se bo začela v nedeljo z akademijo v čast Kristusu Kralju. V sredo, 30. oktobra, pa bo prvi prosvetni večer, ki bo posvečen Janezu Ev. Kreku.

Tako začena trnovsko prosvetno društvo 33. leto svojega obstoja z velikimi nadami za bodočnost. Med temi nadami ni najmanjša ta, da bo na prostoru današnjega malega prosvetnega doma stal kmalu novi prosvetni dom, ki bo zbirališče katoliške mladine in žarišče katoliške aktivnosti v Trnovem.

KINO KODELJEVO — Telefon 41-64

Danes ob 14.30, 17.30 in 20.30; jutri ob 20 senzacionalni dvojni spored:

Originalni posnetki sedanje vojne, fotografirani na sami fronti v stalni življenjski nevarnosti P. K. formacij

Od Narvika do Pariza

Padalci, strmoglavci, tanki in bombe. Spopad pehote. Poraz Francije in slednjišji Compiegne

Obilo krompirja na trgu

Ljubljana, 26. oktobra.

Današnji krompirjev selm na Sv. Petra nasipu je bil dobro založen z lepim in zdravim krompirjem, ki je bil pripeljan iz raznih krajev Gorenjske in Dolenjske. Bilo je na trgu 30 velikih in nekaj majhnih voz. Računajo, da je bilo pripeljano nad 40.000 kg krompirja. Cene so nekako ustajale. Krompir na debelo je bil od 1.60 do 1.80 din kg. Sprva ni bilo večjega povpraševanja po krompirju, pozneje so bile sklenjene boljše kupitje. Vendar je bilo večeraj nekoliko manj voz krompirja na trgu kot preteklo soboto, ko je bil prostor popolnoma zabarikadiran z vozovi. Preteklo soboto je bilo do 50 kmečkih voz krompirja, ki je bil prav tako, kakor danes, ves prodan po istih cenah.

Začela se je tudi na nasipu živahna sezona za zeljnate glave. Tako preteklo soboto kakor danes je bilo tja pripeljanih do 25 voz lepega zelja iz

okolice. Male, trde in zdrave zeljnate glave so bile po 1 din, večje do 2 din. Drugače je bilo zelje po 0.70 do 0.75 din kg. Tudi zeljnate glave so šle v dober kup in popoldne je bil trg izprazen.

Mnogo krompirja in zelja so kmetje pripeljali v mesto tudi posameznim strankam in trgovcem. Promet s krompirjem je večeraj donesel prav čedne tisočake. Če računamo povprečno ceno 1.70 din, je znašal promet za prodani krompir nad 68.000 din. Tudi za zelje so bile izkupljene lepe vsote.

1 Nočni častilci presv. Zakramenta bodo v noči na prvi petek (od 31. oktobra na 1. november) molili v stolnici presv. Zakramenta. — Vsako nočno uro od 9 zvečer do 4 jutraj se bodo opravljale molitve 20. ure: Vernim dušam v tlažbo. Vljudno vabimo može in mladeniče ljubljanske, da se udeležijo vsaj eno nočno uro te lepe pravne pobožnosti.

1 25 letnico zvestega službovanja pri Gospodarski zvezi je praznovala te dni vestna in nad vse marljiva uradnica gđ. Marta Marinko. Gospodični Marti, vrli Trnovčanki in dolgoletni naročnici »Slovenca« k jubileju dela iskreno čestitamo. Bog ji daj zdravja, da bo še dolgo vrsto let lahko delovala v prid podjetja, ki mu služi.

SHIRLEY TEMPLE starim in mladim priljubljena filmska umetnica nastopa po dolgem času

zopet v sijajnem filmu zanimive in nadvse napete vsebine:

VELIKI OREL

KINO SLOGA tel. 27-30 Danes ob 10:30, 15, 17, 19 in 21 Rezervirajte si vstopnice v predprodaji!

1 Pogreb dr. Časnyja bo danes popoldne ob 3. uri iz kapele sv. Krištofa v Zalah.

1 Vodstvo po razstavi »Neodvisnih« bo imel danes, v nedeljo, ob 11 g. prof. Marij Pregelj. Razstava služi vsi pozornost z obzirom na to, da so razstavljeni res sama kvalitetna dela. Opozarjamo tudi na luksuzen katalog, ki vsebuje 24 lepih reprodukcij.

1 Ljubljancini! Ljubljankin! Revna deca na naši severni meji trepeta pred bližajočo se zimo! Priskotimo ji danes na pomoč! Slovenska straža.

1 Zveza bojevnikov vsako leto ekribi, da se 1. novembra širom naše domovine dostojno opravijo žalne svečanosti na pokopališčih, pri spomenikih in spominskih ploščah v počastitev spomina padlih in umrlih bojnih tovaršev. Tudi letos prireja »Zveza bojevnikov žalne svečanosti v spomin tovaršev in to v zvezi z drugimi sorodnimi organizacijami. V Ljubljani se bo ta spominska svečanost vršila pred grobnico na pokopališču pri Sv. Križu dne 1. novembra 1940 ob 15.45. Cerkevna opravila bo opravil sam knezoškof ljubljanski g. dr. Gregorij Rožman, ki bo tudi edini imel govor v spomin pokojnih tovaršev. Prisostvovala bo tudi vojaška godba in vojna častna četa. Zveza bojevnikov poziva vse svoje tovarše, prijatelje in svojeje njih pokojnih, da se žalne svečanosti prav zanesljivo udeležijo. V spomin in molitev za pokojnimi tovarši pa bo 2. novembra t. l. ob 9 dopoldne v franciškanski cerkvi sv. maša, ki jo bo daroval predsednik Zveze bojevnikov Mirko Ratej.

Hotel »Slon«, Ljubljana : Sobe

v novozgrajenem hotelu z vsem komfortom od 52 din navzgor, v starem traktu pa že po 32.50 din. V cenah je všteta postrežba in takse.

1 Zvišanje cen v oblačilnih strokah. Zadruga krojačev, krojačev in sorodnih strok v Ljubljani obvešča tem potom odjemalce svojega članstva, da so krojači, krojačice, modistinje in krznarji zaradi naraščajoče draginje, meznega gibanja in zvišanja minimalnih in osnovnih mezd svojemu osebuju zvišali cene svojih izdelkov za približno 30 odstotkov, kar naj blagovolijo cenjeni odjemalci blagohotno vzeti na znanje.

voet pa bo 11. novembra, ko bodo dirke tudi zvečer pri električni razsvetljavi. Ker bo to prva edinstvena prireditve te vrste v Ljubljani, občinstvo že sedaj opozarjamo.

1 V Ljubljani umrli od 18.—24. oktobra: Anton Grojzdek, 46 let, tesar, Cesta dveh cesarjev 241, Emilija Krivačič roj. Levicki, 39 let, žena trgovskega pomočnika Gerbičeva ulica 9. — V ljubljanski bolnišnici umrli: Marija Vida Škerl, 16 let, hči ključavničarja, Cesta v Zeleni log 7, Peter Zakej, 43 let, dninar, Sela, obč. Šmarje pri Ljubljani, Franc Omerza, 58 let, posestnik, Rakitna 15, obč. Dolenja vas pri Ribnici, Kristan Papasimoni, 26 let, uradnik, Korča, Albanija, Ivanka Kolar vd. Humar roj. Pegan, 65 let, vdova voj. invalida, Koroševa ulica 9, Karel Terbežnik, 57 let, delavec, Dolsko pri Ljubljani, Alojzija Gršak, 28 let, delavec, Grosuplje 38 pri Ljubljani, Aleksander Logar, 7 let, sin kamnoseka, Vevče 72 pri Ljubljani, Terezija Sadar, 39 let, žena poljskega dninarja, Vir 3, obč. Št. Vid pri Stični, Antonija Suhankova, 75 let, delavka, Pržanji pri St. Vidu nad Ljubljano, Valentina Trtnik, 8 let, hči manjšega posestnika, Zg. Kašelj, obč. Polje.

K. Pučnik

Ljubljana, Frančiškanska ulica 3

Krojaštvo za dame in gospode

vajelegantneje oblači iz lastne zaloge najboljših blagov in tudi iz prinesenega blaga. Balonski plašči!

1 Pri zaprtju, motnji v prebavi — vzemite jutraj na prazen želodec en kozarec naravne »FRANZ-JOSEF« grenčice.

1 Kolesarjenje po Sv. Petra nasipu ob tržnih dnevih. Za kolesarje, avtomobiliste in motocikliste je na primer ob dopoldanskih urah, ko je odprti živilski trg, vožnja na Vodnikovem trgu, po Šolskem drevoredu in ob kresiji strogo prepovedana. Ta prepoved bila prav tako

umestna tudi za Sv. Petra nasip ob tržnih dnevih, to je ob sredah in sobotah, ko je tam trg za krompir in zelje. Prav ob teh dnevih navadno drve mimo voz in pešcev kolesarji brezobzirno. Večraj se je na nasipu primerila manjša nesreča, ko sta trčila neki kolesar in kolesarica.

Zdravilno delovanje Rogaske mineralne vode:

Pri lenivosti črev je čisto dovolj, če pijete vrelce Tempel in v kratkem času izginejo neugodnosti.

1 60.000 dinarjev pobranih iz vlomljene blagajne. V noči na soboto je bilo na Vrtači vlomljeno v kletne pisarniške prostore stavbe družbe »Slograd«. Vlom so opazili šele v soboto jutraj in obvestili ljubljansko policijo. Ugotovljeno je bilo, da so vlomilci prišli čez nezazidano sosedno parcelo, nato preplezali zid in tako prišli na vrt, kjer etoji vila. V hišo so vlomili skozi zadnja vrta. Imeli so erečo, da vrata, ki so imela moderno ključavnico niso bila niti zaklenjena. Vrata so bila zaprta samo z zapahom od kljuke, vendar kljuke ni bilo v vratih. Vlomilci so najprej odtrgali rob vrat ob ključavnici, ker so hoteli pogledati, če so vrata zaklenjena in če bo treba vlomiti. Ko so ugotovili, da zapah ključavnice ne drži, so s kosom lesa, ki so ga vtačnili v luknjo za ključko odprli vrata in vstopili. Šli so v pisarno ter so s svinjako nogo lotili težke Wertheim blagajne. V zunanji in notranji eteni blagajne so narezali kvadratno luknjo veliko približno 30x30 centimetrov. Nato so pobrali iz blagajne kuverte, v katerih je bilo poleg drugih zapiskov in računov maleknost manj kakor 62.000 din. Čeprav stanuje v prvem nadstropju g. inž. Pirkmayr Milko, nihče od stanovalcev ponoči ni slišal nobenega šuma. Policija z vso vestnostjo preiskuje drzni vlom.

ŽRTVUJMO ZA NARODNO STVAR!

Danes je dan vseh zavednih Slovencev in Jugoslovancev! To je nabiralni dan za zimsko pomoč naši severni meji! Vsakdo naj sklene: Tudi jaz hočem storiti svojo narodno dolžnost! Dal bom, kolikor zmorem!

Ježica

Dramski odsek Kat. prosv. društva pričenja sezono s Kilnarjevo dramo »Plavž«, katero uprizori danes, dne 27. oktobra ob 3 pop. v cerkvenem domu na Ježici. Vabimo vas, da se udeležite te lepe drame, ki vam prikazuje nekdanje življenje slovenskega ljudstva v borbi za lastno grudo.

Sneberje-Zadobrova

Dramatični odsek Pevskega društva Sneberje-Zadobrova vprizori danes popoldne ob pol 4 za odprto predstavo žaloigro v devetih slikah »Zlatarjevo zlato«. Vstopnice v predprodaji pri tov. Avšiču.

Št. Vid nad Ljubljano

Danes ob pol 8 zvečer pridite gotovo v naš Ljudski dom, kjer bodo mlade igralске moči Blaž Potočnikov Čitalnice zaigrale veseloigro »Utopljenec«, ki so jo z uspehom igrali že po vseh večjih odrih. Prav je, da se vsi včasih tudi nekoliko nasmejemo, zato pridite nocoj točno ob pol osmih gotovo pogledat. Med odmori tudi godba! Predprodaja vstopnic v trafikii Kautman.

Pretrsljiva zgodba ljubezni in materinstva! Visoko kvalitetni film odlične ameriške Warner Bros družbe

Dopoldne ob 10.30 matinejska predstava

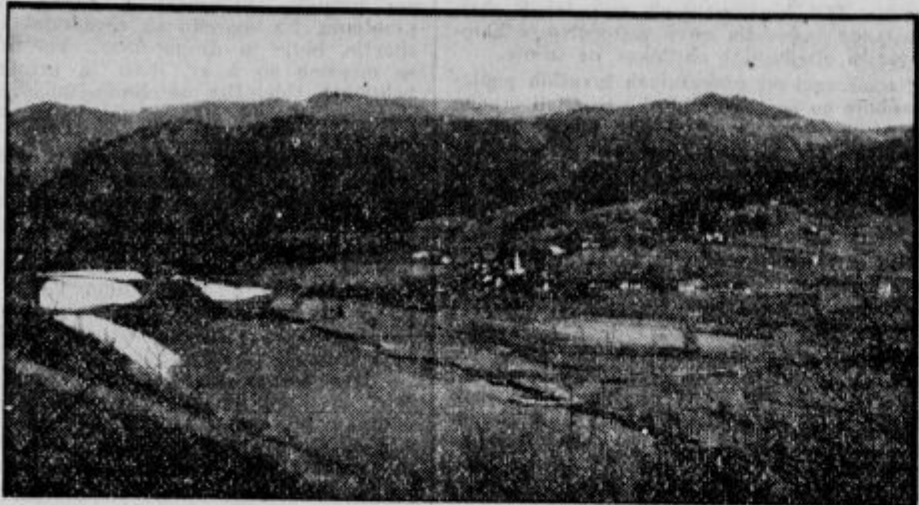
KINO MATICA, tel. 22-41

Želela sem si otroka ...

Predstave: ob 15., 17., 19. in 21. uri

BETTE DAVIS ima poseben dar, da s svojimi čudnimi, velikimi senzibilnimi očmi, z glasom svojeke barve in z gestami navidez povsem preprosto, v resnici pa z rafiniranostjo, ki govori o velikem intelektu, ustvarja izredno krhke, vse naše sočutje vzbujajoče trpeče ženske like. Štev. den. 75. 2. 48.

Breg pri Litiji vasica starodavnih brodnikov in ladjarjev

Vsakdo, ki se pelje z vlakom od Litije proti Zidanemu mostu, opazi kmalu od Litije na desno iz vlaka in na desnem bregu Save majhno vasico, kateri prestoluje lična starinska cerkva sv. Katarine, z imenom Breg. Ime Breg je znano in mnogo krajev ga nosi. 26 sem jih našel v leksikonu. Naša vas to prav zares zasluži, saj sega Sava prav tik vasi. Leksikon označuje vasico takole: »Vas leži na obsejni terasi tik nad savskim desnim bregom ob banovinski cesti na Polšnik, 3 km od Litije. Poljedelski pridelki so v glavnem le za domače potrebe; dohodke donosa živinoreja, prešičereja in perutninarstvo. Vključuje zaselek Zagorice. V Zagorici so že pred l. 1537 kopali svinčeno rudo. V prvi polovici 19. stoletja so obratovanje opustili. Ponovno so ga oživilo okoli leta 1881. Tedaj so zgradili v Litiji moderno topilnico, v kateri so topili svinčeno rudo, ki so jo uvažali iz raznih krajev.«

V topilnici so kovali tudi srebrne spominske kolajne v obliki in velikosti prejšnjih 50 dinarskih kovancev. Na tej kolajni, podobni srebrnemu denarju, je gravirana tudi žična železnica iz rudnika Sitarjevec čez Savo v topilnico. V Litiji je bila tudi prva elektrarna v državi. To mimogrede.

Ako se povrnemo na Breg, moramo k opisu dohodkov pripomniti, da je v vasi Breg in sosednjih Tenetišah bolj revščina nego blagostanje z nekaj izjemami. Nekoliko jim donosa le, nekaterim sosednja Litija, kjer so zaposleni v predilnici; v vasi je en mlin, pa tudi kot dobri splavarji so znani prebivalci, saj se nekateri še danes intenzivno bavijo s tem. So tudi ribiči, saj voda teče tik pod vasio in jim celo trga vrtove. Veliko se jih je svoj čas izselilo v Ameriko, mnogi pa so se preselili v Litijo, kjer so si ustanovili svoje domove, začeli obrt in podobno. Sploh ima Litija velik dotok prebivalstva prav iz Brega. V vasi samih prideluje en posestnik zidno opeko prav dobre kakovosti, vendar v majhnem obsegu. Poleg tega je v vasi dober kovač in v sosednjih Tenetišah kolar. Na Bregu je tudi ena gostilna, sicer nepotrebna, vendar je tu in tam vedno žejnim litijskim gobam dobro zatočišče. V vasi je precej starih in krepljih ljudi.

V Kamniško Bistrico električno razsvetljava!

V »Kroniki slovenskih mest« je napisal dr. Jos Oblak v članku »Kamniška Bistrica — Ljubljanska Bistrica« — že pred nekaj leti, ko je bila odprta nova zgrajena cesta prav do njenega izviru, bridko pritožbo, kako se zapostavlja ta biser Slovenije, čeprav so Kamniške planine, to »veliko znamenje našega stolnega mesta« tako rekoč pred nosom slovenske prestolnice. Vsak tujec, ki pride v Ljubljano, se zagleda v grandiozno naravno stavbo v njenem severnem ozadju, prav tako, kakor v njen grad, ker so značilne za gotovo mestno osebnost prav tako, kakor njeno prebivalstvo, njeni spomeniki z vsemi stavbami vred. Tako nerazdružne so s sliko mestne osebnosti, da bi jih lahko nazvali Ljubljanske planine. Prav v osrčju teh veličastnih planin v objemu obeh simetričnih stranic njihovega predgorja, kakor v dnu podkve ždi v gozdno zelenje pogreznjena Kamniška Bistrica, kjer imamo že leta svoj »Planinski dom«, ki je bil v zadnji dobi prenovljen in je dobil tudi malo depandanso.

Naravno bi bilo, da bi se glavni turistični promet iz naše metropole osredotočil v te planine, predvsem pa v krasni gorski kotel ob izviru Kamniške Bistrice. Toda naša oficijelna reklama pozna — menda športu na ljubo — samo Bled — Gorjensko — Triglav in kvečjemu še Rogaško Slatino in morda še — Pohorje.

Kako se je vse izpremenilo po svetu zlasti v tujkoprometnem ozirul Tam, kjer so morali turisti capljati po dolinskih kolovozih ure in ure, da so prišli do podnožja osrednje gmote gora, so zdaj lepe ceste z rednimi in ceneni avtobusnimi progami. Tudi v Kamniško Bistrico so potegnili cesto skoro ob istem času, ko je bila izročena prometu znana »Glocknerstrasse«. Dočim si poprej potreboval za izlet v Bistrico skoro poldrugi dan, ga lahko opraviš zdaj v pol dnevu. Gotovo lep napredek. Toda ena sramota ostane: Planinski Dom v Kamniški Bistrici 600 metrov nad morjem, ob izviru Bistrice nima še električne razsvetljave, dočim jo dom na »Komni« 1520 metrov visoko ima! In Kamniška Bistrica ni nič manj znamenita, pa tudi nič manj donosna, kakor onj »Dom«. Gostje morajo s svečami tavati po hodnikih in svojih sicer prijaznih sobicah, in mažejo z utrinki sveč svoje obleke in hotelski inventar. Tu ni nobenega izgovora in malenkostnega prerokanja, kdo je dolžan napraviti tu red: to je javen škandal, tu je tangiran tudi naš ugled pred tujskim svetom in — pred nami samimi, kateremu se mora podrediti vsak osebnosti in lukrativni ozir! Ni samo pomanjkljiva reklama kriva, da promet v Bistrici ni tak, kakršen bi lahko bil. Marsikdo bi nočeval in tudi dalje časa bival v tej krasni postojanki, ki je ena najlepših v Sloveniji in za katero nas lahko zavidava ves svet, ako bi ne bilo takega očitnega in kričnega nedostatka. V neposredni bližini Doma je mogočen izvir Bistrice, ki bi bil sposoben za celo elektrarno, nikar pa za mal, vsak čas namestljiv in odstranljiv »Dieselmotor«, kakor je lahko namestljiva in odstranljiva napeljava. Drugje imajo zadosti manjši in manj posečani in donosni planinski domovi v najbolj odjudenih gorah tudi 2000 metrov visoko ob skromnih vodnih električno luč — pri nas je pa 600 metrov nad morjem pri izviru mogočne Bistrice pred vrati Kamnika in Ljubljane nimamo! To je — mi bi rečeno — škandal, ki ga je nemudoma treba odpraviti zaradi nas samih! — Obiskovalce Bistrice.

V tistih časih, ko še ni bilo železnice, je bil Breg važna postojanka in pristanišče slovenskih brodnikov, ki so od Zaloga s svojimi ladjami po Savi vozili do Siska. Na Bregu so domačini sami tesali ladje in je bilo tu, kakor tudi v okolici, mnogo slovečih brodnikov in ladjarjev. Danes se le še stari ljudje spominjajo, kako so njihovi očetje vozili po Savi na Hrvaško.

Nad vasio se začenja hribček, ki pelje na lepo razgledno Gradišče, znano iz turških bojev, na nasprotni strani Save pa je hribovje pod imenom Svibno, ki sega tja do Ponoviške graščine, sedaj državne žrebtarne, pa čez Konj proti sv. Gori in staroslavni Vračam.

Cerkva sredi vasi je stara, dolga 14 m in široka z dvema kapelama 16 m. Posvečena je sveti Katarini, mučenici, katero so umorili na zahtevo njenega očeta. Stranska dva altarja pa sta posvečena sv. Janezu Nepomuku in sv. Frančišku Ksaveriju. Altarji so baročni in starinski s kipi, pač pa imajo tudi premakljive lepe oltarne slike. Sv. Katarina je delo nekega Lajerjevega učenca, sv. Janez kopija Mencingerjeve slike in sv. Frančišek je Mencingerjev.

Glavno žegnanje je pozno jeseni, drugo pa konec poletja, letos 22. septembra, ki je bilo nekdanje zelo znano in daleč razširjeno, združeno z romanjem k zdravniku sv. Kozmu in Damijanu s prošnjo za telesno in dušno zdravje, dokler ni po pripovedovanju domačinov prevzela ta sloves župnijska cerkev na Krki.

Veliko lepih spominov so pripovedovali stari ljudje. Nekdanj so tudi raje skrbeli za cerkvico in bili zato tudi uslišani, za kar so prosili. Ob deževnih dnevih in hudih nalivih ne naraste samo Sava, marveč tudi sosednji Grbinom narastla Reka (potok, ki se steka v Savo pred Bregom). Prišel je voznik s konjem in bi bil rad peljal čez Reko, ki je cesto poplavlila. Ker ni bilo drugega izhoda, je pogljal čez deročo vodo. Ker pa je bila prederočja, je začela odnašati voz s konjem in voznikom vred, tako da je bil skoraj že izgubljen. Voznik se v težavnem položaju ozre proti cerkvi na Bregu in prosti, naj mu pomagajo svetniki, ki so v tej cerkvi. In res je bil uslišan. Prebredel je srečno deročo valovo. V zahvalo je dal za večne sv. maše.

Za god sv. Kozma in Damijana je bilo veliko romarjev in Breg je bila prava božja pot. Stari predniki so pripovedovali, da so priromali celo

Hrvatje v svojih slikovitih narodnih nošah. Domačini so kar strmeli v njihove bele obleke. Okrog cerkve so zaigrali »vrtece« in zaupno prosili sv. Kozma in Damijana za dušno in telesno zdravje. Hrvatje so najbrž hodili na Breg, ker so Brežani kot brodniki imeli ozke stike s Hrvati.

Ko je opravljal službo cerkvenega ključarja in cerkvenika pokojni Klemen Kunstler, je že v naprej napovedal, da ne bo umrl brez sv. zakramentov, ker vedno prosi za srečno zadnjo uro, kadar spremlja duhovnika, ki nese zadnjo popotnico bolniku. In res je bil uslišan. Že tri dni pred svojo smrtjo je pripovedoval svoji ženi, da bo čez tri dni umrl. Seveda mu nihče ni verjel. Pa je šel sam naprositi svojega naslednika, da naj gre po gospoda, da mu prinesejo zadnjo popotnico. Ta je šel in pripeljal gospoda. Ko je prejel zadnjo popotnico, je hodil še okrog hiše in še delal, potem pa je šel v hišo in rekel ženi, da bo zdaj umrl, šel k postelji, se vsedel in rekel: procesija sv. Rešnjega Telesa že gre, belo oblečene deklice so že tu. In ni ga bilo več med živimi.

Da je bila na Bregu včasih božja pot k svetemu Kozmu in Damijanu, priča tudi zelo stara zaobljubljena slika, ki visi v cerkvi.

V tej vasi so še do nedavna imeli lepo navado v adventu nositi Marijo. Tudi koledovali so stari. Pričajo nam to pesmice, ki so jih ob takih prilikah prepevali:

Koledniki z Brega poslani smo k vam, da v božjem imenu bi dali kaj nam, naj bo žito ali prediv ali kaj vse radi vzamemo za božji lon.

Zdaj se zahvalimo za vse te stvari, kar ste darovali na čast sv. Katarini; Katarina pros' Boga za te dobrotnike, da bi jim Bog grehe odpustil, da bi prišli v sveto nebo.

Sveti Kozma in Damijan pripravljaj pot jim tam, da pridejo v nebo k usmiljenemu Jezusu.

Jesenice

»Slovenčev koledar« lahko naročite v naši podružnici v Kerkovem domu ali pa pri raznašalcih »Slovenca« in »Slovenskega doma« Ugodna prilika je za uspešno inseriranje v »Slovenčevem koledarju«, ki bo izšel v ogromni nakladi. Na to priliko opozarjamo jeseniške pridobitne kroge.

Mohorjani. Dospelo so knjige Mohorjeve družbe in se dobe v župni pisarni. Lahko se obenem naročite na lep književni dar za prihodnje leto.

Občni zbor Kerkovega prosvetnega društva je preložen na sredo 30. oktobra ob 8 zvečer.

Osebnost vest. S tukajšnjega policijskega komisariata je prestavljen policijski pristav g. Jože Brezan k upravi policije v Ljubljano. V času službovanja si je pridobil zaradi vestnosti in korektnosti v službi mnogo prijateljev. Na novem službenem mestu mu želimo še mnogo uspehov.

Hranilnica in posojilnica ima uradne dneve za stranke samo dvakrat na teden ob ponedeljkih in četrtek ob 8—12 in 2—6 popoldne.

Knjižnica Prosvetnega društva je odprta vsak dan v trgovini Kerkovega doma. Izposoja je za majhno odkodno lepo izbiro zabavnih, leposlovnih in mladinskih knjig. V teh dolgih jesenskih in zimskih večerih je dobra knjiga najboljši prijatelj. Pridno segajte po zdravem čitju.

Kino Kerkov dom predvaja danes ob 3 popoldne odlični italijanski velefilm »Geronimo«, zvečer ob 8 velefilm »Sanjave ustnice«. V ponedeljek ob 4 popoldne posebna predstava za šolsko mladino — Jugoslovanski kulturni in poučni filmi. Cene znižane po 2 din.

Naročite »Slovenčev koledar« dokler je še čas!

Prelepa tribarvna reprodukcija v bakrotisku znane »Goriške Marije« slikarja Rika Debenjaka bo priredjena brezplačno »Slovenčevemu koledarju«.

★

Poleg te slike bo v koledarju še nešteto drugih ilustracij.

Koledar bo zelo velike oblike, in sicer 23 × 30,5 cm, to je skoraj polovica »Slovenca« in bo imel blizu 200 strani; torej bo tudi po velikosti in obsegu in ne samo po vsebini, ki smo jo že večkrat objavili, prekašal druge tovrstne knjige.

Za naročnike »Slovenca« bo stal »Slovenčev koledar« le 10 dinarjev. Vsak naročnik ima pravico naročiti le 1 izvod.

Za vse nenaročnike »Slovenca«, »Slovenskega doma« in »Domoljubca« pa bo koledar po 28 din izvod.

Tiskali bomo le toliko izvodov koledarja, kolikor bo prednaročil. Prednaročila bomo sprejemali do 1. novembra 1940.

Koledar bo izšel konec novembra oz. v začetku decembra.

Koledar naročite po dopisnici ali v naših podružnicah ali pri naših zastopnikih, najbolj enostavno pa po položnici, s katero plačujete naročnino in po kateri pošljite poleg naročnine še 10 din več za koledar in na zadnjo stran srednjega dela položnice napišite, da pošljate 10 din več za »Slovenčev koledar«.

Kdor nanovo naroči »Slovenca« za dva meseca ali »Slovenski dom« za tri meseca ali »Domoljubca« za celo leto, lahko dobi »Slovenčev koledar« tudi po 10 din.

Pri naših podružnicah si lahko ogledate netiskan izvod knjige, ki predstavlja velikost in obseg »Slovenčevega koledarja«.

Ne odlašajte, ampak takoj naročite koledar, kajti pripravljeni smo, da bo vsakomur, kdor ga ne bo naročil, žal, zlasti potem, ko bo videl to lepo knjigo v rokah svojih znancev.

»SLOVENEČEV KOLEDAR«
Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6

Ljubljana, 27. oktobra

Gledališče

Drama: Nedelja 27. oktobra ob 15. Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Izven. Znižane cene ob 20 din navzdol. Ob 20. Romeo in Julija. Izven. Znižane cene ob 20 din navzdol. Ponedeljek 28. oktobra. Zaprti (generalka).

Opera: Nedelja 27. okt. ob 15. Baletna predstava. Izven. Globoko znižane cene ob 24 din navzdol. Ob 20. Grof Luksemburški. Izven. Ponedeljek 28. oktobra. Zaprti.

Radio Ljubljana

Nedelja, 27. oktobra: 8 Jutranji pozdrav — 8.15 Šrnel »Škrjanček« — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve — 10.15 Verski govor (g. dr. Ign. Lenček) — 10.30 Schubert: Kvartet v d-molu (plošče) — 11. Nedeljski koncert Radijskega orkestra — 12.30 Objave — 13 Napovedi — 13.02 Pevski zbor »Ljubljanski zvonec« — 13.50 Slovenske poskočnice (plošče) — 17 Kmet. ura: Pripombe k pitanju prašičev (inž. Absee Matija) — 17.30 Pozdrav deželanom! Domač spored Radijskega orkestra s pevci: g. Dragica Sokova, gđ. Poldka Rupnikova, g. Anton Sladoljev, g. Tone Petrovič — 19 Napovedi, poročila, objave — 19.30 Akademski pevski kvintet: Koncert dalmatinskih pesmi — 20.15 Trio: flavta, viola in kitara (gg. Filip Bernard, Avgust Ivančič, Stanko Prek) — 21 Plošče — 21.20 Pevski koncert ge. Franje Bernot-Golobove, pri klavirju prof. M. Lipovšek — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Baletna glasba (pl.).

Prireditve in zabave

Frantovski odsek Trnovo priredi v nedeljo zvečer ob 8 akademijo v čast Kristusu Kralju. Poleg fantovskega petja in govora je na sporedu sodobna igra v 3 dejanjih »Alcazarski junaki«. Vabljeni!

Rokodelski oder bo uprizoril drevo točno ob pol osmih v dvorani Rokodelskega doma lepo umetniško igro »Tri modrosti starega Wangaa«. Vstopnice se dobivajo danes dopoldne ob 10—12 in zvečer ob pol 7 do pol 8 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12.

Danes popoldne ob pol 4 priredi Društvo gluhozornih v frančiškanski dvorani v Ljubljani v okviru proslave 40 letnice ustanovitve ljubljanske gluhozornice, ki se vrši pod pokroviteljstvom bana g. dr. Marka Natlačenca, nastop. Predprodaja vstopnic danes ob 10 do 12 pri blagajni frančiškanske dvorane ter eno uro pred predstavo istotam.

Sentjakobsko prosvetno društvo priredi v farni dvorani v četrtek 31. oktobra točno ob 8 zvečer času primerno, zelo zanimivo predavanje s skioptičnimi slikami. Pred predavanjem nastopita ženski in moški zbor. Sentjakobčani najlepše vabljeni.

Spominski večer Ivana Cankarja. V ponedeljek 4. novembra ob 20 bo v frančiškanski dvorani pod okriljem Sentjakobskega prosvetnega društva proslava našega največjega slovenskega pisatelja. Predprodaja vstopnic za ta izredno zanimiv večer bo od ponedelja 29. t. m. dalje v trgovini Silfigoj v frančiškanski ulici. Vljudno vabljeni.

Prosvetno društvo sv. Jakob (Grajski krožek) priredi danes, 27. oktobra ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani dramo v 3 dej. »Razvalina življenja« pod režijo g. Jeroma, med odmore vas bo zabavala domači orkester. Vstopnice se bodo dobile v nedeljo ob 9—12 in ob 3 pop. do predstave pri blagajni v frančiškanski dvorani. Vljudno vabljeni vsi.

Prosveta v Zeleni jami ponovi na splošno željo občinstva v nedeljo 27. t. m. ob 3 popoldne v Zavetišču igro »Matatej Matija«. Vabljeni ste prav vsi!

Dekliški dom M. P. na Karlovski cesti 22 priredi danes popoldne ob 5 lepo misijonsko igro »Mata Hari«. Igra nas povede v tajne in temine poganskega templja, kjer svečenice darujejo svojim malikom. Iz bližnje misijonske postaje pa križani Zveličar rahlo kliče te blodce duše k sebi. Igra je polna napetih prizorov, kako se tema upira Luči in sovraštvo Ljubni.

Spored klavirskega koncerta, ki ga bo izvajal slavniti ruski pianist Nikita Magalov jutri, v ponedeljek, ob 20 v veliki filharmonični dvorani, bo naslednji: 1. Bach Busoni dve koralni predigrji: Odrsenik prihaja in Veselite se Ljubi kristjani; 2. Brahms: op. 35 b Variacije na Paganinijev tema; 3. Schumann: Karneval op. 9; 4. Stravinski: Petruska — suita iz istoimenskega baleta; 5. Ravel: Ladja na Oceanu; 6. Saint-Saens-Liszt: Dance Macabre.

Koncert nemškega pianista Edvarda Weissa bo tem bolj zanimiv, ker bo umetnik igral na posebnem klavirju, ki ga je izdelala in dala na trg znana nemška klavirska hiša Foester. Ta nova konstrukcija klavirja se imenuje Quatrochort-Super. Prvič je bil postavljen ta klavir v koncertno dvorano meseca maja letos na koncertu v berlinski Filharmoniji ob priliki proslave Čajkovskega. Novi klavir se razlikuje od dosedanjih v tem, da večina klavirjev udarja na štiri strune. Tudi sicer je rezonanca pojačena tako, da ima novi instrument večjo moč od dosedanjih. Nemški pianist Edvard Weiss je na njem že ponovno koncertiral v Ljubljani pa bo njegov koncert v sredo, dne 30. oktobra ob 20 v mali Filharmonični dvorani. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

Predavanja

Prosvetno društvo Trnovo priredi v sredo 30. oktobra ob 8 zvečer v društveni dvorani prvi prosvetni večer v novi sezoni 1940—1941. Prosvetni večer bo posvečen 75 letnici rojstva Evangelista Janeza Kreka. Predavanje bo imel g. dr. Anton Breclj, na sporedu bodo tudi druge točke.

Sestanki

Ženski odsek Salezijanske prosvete na Kodeljevem ima svoj redni sestanek v torek 29. t. m. ob 8 zvečer v društveni sobi. Na sestanku bo predavala učiteljica gđ. Mici Kovačeva. — Vse članice vljudno vabljene. — Odbor.

Kino

Kino Vič predvaja danes ob 4, 6 in 8 zvečer krasen velefilm godbe, petja in plesa španskih melodij »Andaluzijske noči«. Za dodatek zvočna predigra. Pridite!

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62; mr. Gartner, Moste, Zalaška cesta; v ponedeljek: dr. Kmet, Tržaška cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4.

MARIBOR

»Prijatelj bana dr. Marušiča« – obsojen

Zanimiva zgodba iz časov, ko so pri nas gospodovali »diktatorčki«

Maribor, 26. oktobra.

Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je vršila in po dvakratni preložitvi zaključila razprava, ki je zopet poživila spomine na nekdanje čase. Na zatožno klopo je prišel 53-letni mehanik Vincenc Simončič iz Ptuj. Zadeva, ki ga je spravila pred sodnike, spada v zgodovinsko zanimivo dobo, ko so paševali pri nas v Sloveniji in v naši državi razni veliki diktatorji in mali diktatorčki. Takrat so kar naenkrat prihajali na površje ljudje brez imen in brez zaslug, ki so prevzemali vodilna mesta v družbi, v upravi, politiki in gospodarstvu. Danes se naravnost čudimo, kako so si znali tedanjim vlastodržcem izbrati najbolj temne elemente, da so verno služili njihovim ciljem. Eden takih »diktatorčkov« je bil tudi Vincenc Simončič.

Leta 1933 so bile v našem javnem življenju velike spremembe. Povsod so odstavljali vodilne ljudi, ki so zvezali svoje položaje na podlagi zaslug ter so prihajale na površje nove osebe, katerih nihče ni poznal. Tako je tudi v Ptuj postal komisar tamonjega Združenja kovinarjev in kolarjev imenovan Simončič. Može je nastopil takoj kot diktator, vse posle tega Združenja je združil v svoji roki, zlasti pa blaginjsko vodstvo. Posledice so se poznale potem, ko je diktatorski režim izginil ter so vse naše organizacije svobodno zadihale. Prišla je revizija tudi v Združenju ptujskih kovinarjev in kolarjev ter se je dognalo, da je — tako zatrjuje obtožnica — komisar Simončič

spravljaj razne pristojbine, ki so jih plačevali vajenci, pomočniki in mojstri, v svoj žep, namesto v društveno blaginjo. Oškodovani so s tem Združenje kovinarjev in kolarjev za lepe tisočake.

Ker je bil v takratnih tasih vplivna osebnost, so se zatekali k njemu ljudje tudi zaradi raznih intervencij. Hvalili so se, da je prijatelj bana dr. Marušiča, pri katerem doseže vse. Tako sta se zatekla k njemu tudi zakonca Fridrik in Kristina Machac. Oba sta bila inozemska državljana, pa bi bila rada dobila naše državljanstvo in koncesijo za ključavničarsko obrt. Simončič je obljubil, da bo to izposloval pri svojem »prijatelju banu dr. Marušiču« v najkrajšem času. Dal si je za to uslugi že vnaprej izplačati 3000 din. Pokazal jima je tudi neko pismo, ki ga mu je pisal ban dr. Marušič in v katerem ga naziva »dragi prijatelj«, a zakonca Machac pa sta zastoj čakala na državljanstvo in koncesijo. Obtožene je je znal vedno znova potolažiti, da je stvar v teku in da bo že kmalu rešena. Ko pa je prišlo leto 1936, je končno priznal, da ni mogel ničesar doseči, ker sedaj dr. Marušič ni več ban. Vrnil je potem Machacu kakih 800 din od nagrade, ki jo je prejel, ni pa mu dal tega v denarju, ampak v nekem orodju.

Pri današnji razpravi je bil Simončič zaradi poverb, s katerimi je bila oškodovane ptujška občina na raznih pristojbinah, ki bi jih morala dobiti od obrtnih dovoljenj, na 3 mesece strogega zapor. Državni tožilec se ni zadovoljil z odmero kazni ter je najvil revizijo in prizvil, prav isto pa je napravil tudi zagovornik obsojenca.

m Vence, šopke, krizanteme naročite v vrtnariji Jemec, Maribor, Prešernova ulica.
m Mariborski obrtniki se razburjajo zaradi novega zastopstva v davčnem odboru. Dosedaj sta mariborske obrtnike zastopala gg. Kumer in Reicher ter so bili obrtniki prepričani, da bo ostalo tudi letos dosedanje zastopstvo. Nenadoma pa je zbornica za TOI brez zaslišanja merodajnih obrtniških ustanov imenovala novo zastopstvo. s katerim se večina mariborskih obrtnikov ne strinja.

m Nameščenci pri podružnicah hrvaških podjetij v Mariboru so se že veselili, ko so čitali uredbo bana hrvaške banovine o zvišanju plač zasebnim nameščencem, češ da bodo tudi oni deležni tega zvišanja, saj so nameščenci pri hrvaških tvrdkah ter imajo pogodbe, ki so izstavljen v Zagrebu. Jako so bili presenečeni, ko jim sedaj njihove tvrdke odgovarjajo, da velja zvišanje samo za teritorij banovine Hrvatske, v Sloveniji pa bodo dobivali nameščenci hrvaških tvrdk še naprej stare plače, dokler ne bo tudi hrvaška banovina uredila vprašanja nameščenskih plač.

m Namesto venca na grob pok. dr. Wankmüllerja so darovali za siromašne sloje mesta Maribora: obitelj Zacherl din 150, gg. Gajšek in Koter vsak po 150 din. — V počastitev spomina pok. Škapin Božena je daroval v isto svrhu g. Vokač Karel iz Ljubljane din 200.

m Umrl je v mariborski bolnišnici inženir Hrvoj Flego, star 41 let. Truplo pokojnika so prepeljali v Zagreb. Naj počiva v miru!

m Nesreča pri sekanju drv. V mariborski bolnišnici so pripeljali 37-letnega posestnikovega sina Riharda Lešnika iz Poljčan. Z nekim delavcem sta napravljala drva, pa je delavcu sekira izpodletela ter zadela Lešnika s tako silo v levo roko, da ga je hudo ranila.

m Krznarstvo P. Semko, Aleksandrova c. 13, vam nudi ceneno kožuhovino in krznarske izdelke.

m Kolesa je prerezala, da je preprečila zasledovanje. Mariborski mali senat je sodil včeraj drzno tatavo 26-letno Bogomilo Simončič iz Maribora. Konec meseca avgusta je prišla k posestniku Mariji Juder v Sp. Kungoti ter je prosila za prenočišče. Ko so ponoči vsi domači spali, pa jim je pobrala obleko v vrednosti 4000 din ter pobegnila. Da bi pa preprečila, da je ne bi zasledovali, je na kolesu domače hčerke prerazela gumaste zračnice. Obsojena je bila na 1 leto in 6 mesecev robije ter tri leta izgube častnih pravic.

Gledališče

V nedeljo, 27. oktobra ob 15: Vdova Rožinka. Znižane cene. Ob 20: Nenavaden človek. — V ponedeljek, 28. oktobra: zaprto. — V torek, 29. oktobra, ob 20: Na dnu. Premiera.

Celje

Za ureditev razmer v žagarski stroki v Gornji Savinjski dolini

Na okrajnem načelnstvu v Gornjem gradu je bila včeraj poravnana razprava med delojemalci in delodajalci v žagarski stroki z ozirom na novo banovo uredbo o minimalnih mezdah. Pri obravnavi so sodelovali: dr. Strehovec Stanko, zastopnik Delavske zbornice Arnske Jože iz Celja in strokovni tajnik JSZ Grošelj Jože ter zastopniki delodajalcev in delojemalcev. JSZ in Delavska zbornica sta preračunali z ozirom na novo minimalno mezo, ki znaša 4.50 na uro, koliko naj bi znašala plača žagarjev, če dobe plačilo za akordno delo. Plača za žagin splav pri lastni hrani naj bi znašala na osnovi nove minimalne meze 157.50 din, pri gospodarstvi hrani pa 127.50 din. Hrana naj bi se računala 15 din na dan, žagar pa bi dobil hrano petkrat na dan. Gospodarjem se je zdel ta predlog nemogoč, zato so predlagali, naj bi se plačevali delavci na uro 4.50 din. Gospodarji so ugovarjali, da bi mogli podpisati v imenu vseh delodajalcev kakšen koli sporazum. Zato sta JSZ in Delavska zbornica predlagali, naj bi Združenje obrtnikov sklicalo izredni občni zbor, na katerem naj bi se določil poseben odsek žagarjev, ki bi bil kompetenten, da podpisuje takšen sporazum za vse delodajalce za okraj Gornji grad — Gornjo Savinjsko dolino. Prav tako so bili tudi delojemalci za to, da se ukine akordno delo in se določi urne plače.

Dr. Drago Hočevar

vsled vpoklica
ne ordinira od 22. novembra.

c Celjani! Celjanke! Danes pokažimo svojo narodno in državljansko zavednost! Pomagajmo naši revni deci ob severni meji za toplo obutev! Zrtvuimo za nabitralno akcijo Slovenske straže!
c Ne pozabite danes ob tri četrti na 11 v Marijino cerkev, kjer priredi celjska vojaška godba koncert v korist revnih šolarjev na okoliški šoli.
c Družinski večer KPD bo v torek, 29. okt. ob 8 v Prosvetnem domu.

c Igro »Zupnik s cvetočega vinograda« uprizorje danes ob 3 popoldne in pol 8 zvečer v Citalnici KPD na Teharjih.

c Opozorilo. Vse cenjene naročnike »Slovenca«, Slovenske doma« in »Domoljuba« prosimo, da naroče ali v podružnici ali pri naših raznašalcih »Slovenec« kolektar, ki stane za naročnike omejenih listov le 10 din. Naročila bomo sprejeli do 1. novembra. Pravico do kolektarja po znižani ceni 10 din tudi vsi novi naročniki, ki bodo naročili »Slovenca« ali »Slovenski dom«.

c Petje na praznik Vseh svetnikov na pokopališčih. Združeni pevski zbori CPD, Oljke in pa Celjskega zvonca bodo tudi letos peli na praznik Vseh svetnikov na celjskih pokopališčih pod vodstvom prof. Knapa Antona. Ob 3 popoldne bodo zapeli žalostinke na okoliškem, ob 4 pa na mestnem in vojaškem pokopališču.

Radio-aparati

Radione - Telefunken - Blaupunkt - Orion. - Pisalni stroji Adler in Rheintal (tudi na obroke)

RADIO - TOPLAK - CELJE
Prešernova 5/1

c Celjska pevska društva se pridno pripravljajo za skupno prireditev v celjskem Mestnem gledališču na predvečer narodnega praznika 1. decembra.

c Poroka. Danes se poročita v Celju gdč. Matilda Uršič in Ferdo Lorbec. Mnogo sreče!
c Plemenit dar. Gospod Polanc Josip, trgovec v Petrovčah je postal šol. upraviteljstvu znesek 100 din kot podporo za zimsko pomoč revni deci petrovške šole namesto venca na grob pok. Kudra Karla, za kar se mu šolsko upraviteljstvo tem potom najlepše zahvaljuje z željo, da bi našel več plemenitih posnemovalcev.

Ptuj

FO in DK proslavita slovesno današnji praznik Kristusa Kralja. Ob 8 skupna so. maša v minoritski cerkvi, nakar bo v društveni sobi v parku proslava, na kateri bo imel slavnostni govor urednik »Slovenca« g. Franc Terseglav iz Ljubljane. Na sporedu so razne deklaracije, recitacije, petje in druge točke. Vsi prijatelji naše mladine so k sv. maši in proslavi vladno vabljeni! Udeležba za člane, mladce, naraščaj, starešine FO in članice, mladenke ter gojenke strogo obvezna!

Današnji nogomet. Danes popoldne bo na igrišču SK PTUJA prvenstvena nogometna tekma v pomladanskem delu prvenstva med SK Dravo in SK Ptujem. Derby bo zelo zanimiv, saj si bosta stopila nasproti stara rivala, od katerih ima Drava v jesenskem delu prvenstva 2 točki z goldiferenco 6:12, medtem ko je Ptuj brez točke in se bo skušal vsekakor revanširati za poraz 1:5 v jesenskem delu prvenstva. Tekma se prične ob 15 na igrišču ob Ormoški cesti.

Dva požara pri Ormožu. V nedeljo ob tri četrti na 8 zvečer je nastal ogenj v skednju posestnika Stermana Antona v Pavlovcih, občina Ormož. Ogenj je v kratkem času uničil leseni in s slamo kriti skedenj, poleg tega pa je še uničil vse seno, slamo, en stroj za mlačvo žita in enega za čiščenje zrnja. Škoda znaša okoli 40.000 din, skupna zavarovalnina pa 19.000 din. Sosedje in gasilci iz Ormoža so takoj prihiteli na pomoč in požar lokalizirali ter tako preprečili, da se ni vžgalo blizu stoječe druge gospodarske poslopje. — Drugi dan, v ponedeljek, pa je pogorel posestnik Petek Ivan iz Hardeka, občina Ormož. Tudi njemu je uničujoči element uničil skedenj z vso slamo, senom, mlatilnico, eno čistilnico in eno slamožerico. Škoda znaša nad 80.000 din, zavarovalnina pa je 9000 din. Gasilci iz Hardeka so ogenj omejili in v kratkem času pogasili. Kako je nastal ogenj, še ni znano.

Hrastnik

V rudniku se je smrtno ponesrečil 28 letni rudar Jožef Urlep. Zapušča ženo, s katero je bil šele drugo leto poročen. Pri pogrebu se je zbrala velika množica ljudi, predvsem tovarnišev delavcev. Ženi in sorodnikom iskreno sožalje, pokojnemu Jožefu pa večno plačilo!

V Št. Petru pri Mariboru sta se poročila Hrastničana rudar Hočevar Alojzij in Roglič Dorica, ki je bila cerkevna pevka, odkar se je pričela služba božja v Hrastniku. Prav tako vneto je vsa leta sodelovala pri Prosvetnem društvu kot odbornica, na odru pa kot dobra igralka. — Bog daj milosti in srečo!

Danes obhajamo praznik cerkvenega patrona — praznik Kristusa Kralja. Kot pripravila služba tridnevna duhovna obnova, katero je vodil g. dr. Alojzij Tomec, salezijanec iz Celja. Slovesno sv. mašo bo opravil g. Radej Mirko, profesor in duh. svetnik iz Trbovelj. Popoldne ob 15.30 bo v Logerjevi dvorani slavnostna akademija na čast Kristusu Kralju. Ob 17.30 bo sklepna misijonska pridiga, evharistična procesija z lučkami. Ob koncu bo posvetitev Kristusu Kralju in počastitev svetinice sv. Terezije D. J. Pred slovesno sv. mašo ob 10 bo blagoslov novega zvončaka. Pri vseh svetih mašah bomo pobirali za nov velik zvon, ki ga dobimo pred božičem.

Današnji dan je tudi dan darovanja za revne otroke naše severne meje! Hrastničani, pokažimo usmiljeno srce. Prispevajmo majhen dar za te reveže. Prodajali se bodo znaki po 1 din za ta namen. Ko se bo mladina obrnila k Vam, je ne odbijte, marveč pokažite razumevanje za njih trud.

Trbovlje

Akademija v proslavo Kristusa Kralja bo danes, v nedeljo, ob polenajstih popoldne v Društvenem domu. Vstopnine ni. Vabljeni vsi.

Prihranki v Nemčiji. Delavci, ki imajo zamrznjene prihranke v Nemčiji naj se do 28. t. m. oglasijo na občini, kjer bodo napravili prijave in dobili pojasnilo, kako bodo prišli do svojega denarja.

Koruze po 3.10 din je dobila občina tri vagone za ljudsko prehrano. Kdor jo želi imeti po navedeni ceni, naj takoj položi na občini denar za njo.

Poročnik Rjepkin je lep češki film, ki ga predvaja te dni kino Društveni dom.

Vprežno živino v brezplačno uporabo bo odstopala vojaška oblast prebivalstvu, ko bo kmalu nastopil čas, da odkupljene živine ne bodo več rabili za potrebe kadrovskega oddelka. Kdor bi tako živino rabil, naj se zanima za njo in pozve pri vojaškem oddelku na občini. Kraj in dan, ko se bo vršilo to brezplačno odstopanje vprežne živine prebivalstvu, bo še odrejen in javljen naknadno. PTUJ

Poverjeništvu Združenja rezervnih podoficerjev v Ptuj priredi v nedeljo, dne 3. novembra, ob 10 sestanek, katerega se morajo udeležiti vsi rezervni podoficerji iz ptujškega okraja, ker se bo tega dne osnoval krajevni odbor za ptujski okraj. Sestanek se vrši ob vsakem vremenu v Narodnem domu.

Radvanje pri Mariboru

Občinska cesta od Mauthnerjeve gostilne proti jugu je v silno slabem stanju ter postaja tudi vsak dan slabša. Po tej cesti hodijo meščani iz Maribora pretežno v Radvanje, ki je priljubljena izletniška točka. Zaradi slabe ceste pa se sedaj tako avtomobilisti, kakor peši izogibajo Radvanja, kar v prvi vrsti čutiljo tamošnji gostilničarji, zaradi česar bo imela škodo tudi vsa občina, prav tako pa so prizadeti ostali domačini. Takojanje temeljito popravilo te ceste bi bilo nujno potrebno. Poleg radvanjske občine je tukaj prizadeta tudi občina Studenci, prav posebno pa še mariborska mestna občina, katere last je del ceste mimo kadeince.

Potok v Radvanju je zopet na razdiralnem delu. Poplavl je v Sp. Radvanju travnike in njive ter sega včasih tudi na cesto. Take poplave se ponavljajo pri vsakem nalivu. Bil bi že skrajni čas, da se merodajni faktorji v Radvanju zagnejo in očistijo potoku dno. Posebno posestniki o Spod. Radvanju naj bi se že vendar enkrat spravili na to »etapno« regulacijo potoka. Zemlja ob potoku do Pohorja je skoraj neuporabna zaradi zamaševanja. Škoda je ogromna, saj bi se močvirni travniki na mah izpremenili v rodovitne njive, če bi bila struga potoka urejena. Stroški za regulacijo bi bili malenkostni, če bi se delo organiziralo ter bi prizadeti posestniki pokazali nekoliko dobre volje in razumevanja. Sedaj se niti ne zavedajo, kakšne koristi bi od tega imeli!

Poizvedovanja

Žepno uro z obeskom sem izgubil v nedeljo 20. t. m. od hotela Loyd do kavarne Central. Poštenega najditelja prosim, da jo odda v upravi »Slovenca«, kjer mu bo izplačana nagrada.

Nedeljsko branje

Kristusa Kralja nedelja

»Tako je. Kralj sem.«
Kdo, kdaj, kje, kako je to rekel? Da, da, vse to vedeti in uvaževati je odredilo za posameznika in za vso človeško družbo. Najkrotkejši in najponižnejši, kar jih je kdaj videla zemlja, je to rekel o sebi.

Kristus je to rekel. Moral je tako reči, ker je bil izrecno po tem vprašan. Ker je tedaj med Judi beseda kralj označevala najvišjo čast in oblast. Toliko bolj, ker so tedaj pod rimskim cesarstvom podjarmljeni Judje pričakovali kralja, ki jih bo rešil tega jarma. Prav Kristus je bil tisti zaželeni kralj; to kraljevsko svojo misel je izrazil tudi tedaj, ko je dejal: »Moj jarem je sladak, moje breme je lahko.«

Kdaj je rekel: Kralj sem? Tisti dan po zadnji večerji, ko je že postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa. Potem torej, ko je svojim učencem napravil kraljevo svatbo. — Torej tisti dan po kraljevi svatbi in tisti dan pred svojo

smrtjo na križu. Saj je v zakramentu sv. Rešnjega Telesa zapustil spomin svojega trpljenja. Sredi med Sionom in Kalvarijo, sredi med zadnjo večerjo in smrtjo na križu govori: Kralj sem!

Kje je Kristus to rekel? Na sodišču. Pred sodnikom. Pred njim, ki ga je sodil v imenu cesarjevega — torej v imenu najvišje časti in oblasti. Sodišče je kraj, kjer naj

se dožene resnica in doseže pravica. To je tisti kraj, kjer mora pri svoji vesti in pred svojim Bogom vsak izpovedati vso resnico, za katero je vprašan. Kdor tedaj molči, ne služi ne resnici, ne pravici. — Kristus pred sodnikom ni molčal.

Kako je to rekel? Kratko, odločno, samozavestno, mirno in slovesno. »Tako je! Kralj sem.« Ne posluša se podobe in prilike, kakor sicer. Kadar je sicer nauk zavil v priliko, jo ljudem ni še posebej razlagal. Sedaj, na sodišču pa, ko je jasno povedal, da je Kralj, razlaga pred sodnikom, kakšen je namen in pomen njegovega kraljestva. Na koncu razlaga dostavi brez razlike: »Vsak, kdor je iz resnice, poslušaj moj glas« ...

Komur je torej za resnico, bo šel in priznal Kristusa za svojega Kralja. Pa bodisi državnik, politik, gospodarstvenik, znanstvenik, umetnik, kakršne koli vrste delavec. In kaj se pravi: Kristusa priznati za svojega Kralja? Storitve vse v skladu z božjo resnico in postavo.

Le kdo bi to bil?

Z Maričko sva šla na sprehod. Lep dan je bil, a midva sva se bila malo spričkala. Zdal pa ni hotel nobeden od naju začeti govoriti, kakor je pač že taka navada.

Šla sva drug zraven drugega, ko se mi je nenadoma potisnila neka roka pod pazduho, in Marički se je zgodilo isto. Še preden sem utegnil kaj reči, sem zagledal gospoda visoke rasti in z neznanško širokim klobukom na glavi.

»No, to je pa res lepo, da sem vaju dobil,« je rekel. »Pravkar sem bil malo na sprehodu, bil sem malo v gozdu, zdaj sem hotel iti večerjat, no, koga dobim? Vaju! Sicer nisem vedel, da sta poročena, a to me veseli, zares, prav posebno me veseli! Gospoda moja, to je treba praznovati! Na vaši svatbi nisem bil, dragi moj, kaj bi zdaj počeli?«

Le kdo bi to bil? Po videzu mi je bil znan. Brez dvoma je bil to Maričkin predstojnik.

K sreči sem imel denar v žepu. »Veste kaj,« sem dejal, »pojdim skupaj na večerjo! Saj vas smem povabiti, ali ne? Zares bi me jako veselilo in Maričko prav tako ...«

Na ves glas se je zasmel.

»Moj Bog, Marička ji je ime, to je pa imenitno! Uganite, kako pa jaz svoji ženi rečem?«

»Kako neki?«

»Haha, jaz ji rečem Jerčka! Ali ni to imenitno, kaj?«

Vsi trije smo se zasmeli. To je bil pa res prekrasen šef, ki ga je Marička imela!

Odšli smo torej v restavracijo. Prav prijetno je bilo, nam vsem je jedaja izborna teknila, zlasti Maričkin šef se kar ni mogel najesti.

»Gospoda moja,« je zaječal, ko si je že v tretje naložil torto, »da sem vaju danes dobil, kdo bi si bil to mislil! O priliki se bom že oddolžil, in takrat se bosta čudila, o, kako bosta gledala!«

»O, prosim, prosim,« sem skromno pripomnil, »to je bilo za naju oba veliko veselje. Sicer bi morala kar sama večerjati, pa še ko sem se bil z Maričko spričkal ...«

S pestjo je udaril po mizi.

»Kako pa je to sploh mogoče! S takšno ljubko ženko se človek vendar ne sprička! Nikar ne storite več kaj takega, dragi moj, to pa res ni prav, ali ne, gospa? Na zdravje!«

Izpili smo, postavili kozarce na mizo in se oddahnili. Vino je bilo izvrstno. Ta gospod je bil pa tudi izredno zabaven.

»Jaz sem pa tudi jako vesela, da vas kdaj vidim takole po domače,« je rekla Marička. »Veste, tako mnogo bolje spoznamo drug drugega. In to sem si že zdavnaj tako priručno želela ...«

Gospod se je veselo zasmel in me udaril po ramli.

»Marička! sem ji očitajoče dejal. »Le kako moreš ...«

Saj se je dozdevalo, ko da bi snubila svojega lastnega šefa!

Gospod je vzel uro iz žepa.

»Za božjo voljo!« je vzklilnil, »saj je kar prepozno in že zdavnaj bi bil moral domov! Pa na svidenje, prekrasen večer je bil!«

Brž nama je segel v roke in je izginil. »Marička,« sem dejal, »le kako moreš svojemu šefu takole dvoriti?«

Ona ni nič več zaprla ust.

»Svojemu šefu? Saj je to vendar tvoj šef. Ali ni?«

»Moj šef? ... Saj ga niti ne poznam ne in misli sem ...«

»In jaz sem mislila ...«

Še preden sem utegnil kaj storiti, je postal neviden. Lepi večer me je stal lepe denarce.

Ali mogoče kdo od vas vé, kdo da bi to bil? (E. H.)

P R I H O D

Vojni spomini podčastnika, Japonca Hina Ashiheja spadajo k najbolj razširjenim knjigam na Japonskem. Iz prvega dela, ki se imenuje »Juhito heitaik«, je pričujoči opis naglega izkrcavanja japonskih čet pri Hangčavu, v novembru leta 1937.

Buden sem še in ne morem zaspati. Vsi tovariši ležijo na strani. »Ali spijo?« — premišljam in odprem oči. Pa zastrmi vame del nizkega stropa. Seže dve ponoči je ura, pa se že tu in tam pripravljajo za odhod. Nekdo pravi: »Ne pozabi na vstopnico v paradiž!« — »Ne skrbi!« odgovori drugi. Govorita o svojih tablicah, ki se po njih vojniki spoznajo, kdo da so. Ladja je spustila sidro, in ker smo se vozili z zastrtimi lučmi, so le notranji prostori slabotno razsvetljeni.

Prišel je četovodja in je bil videti razdražen: »Bodite naréd za izkrcavanje,« je dejal. Ko sem to zaslišal, sem si mahoma dejal: »Saj se moram še obriti!« Vzel sem britvico iz skatlice, pomolil sem milo v mrzlo vodo in sem si začel strgati koccine, kar me je precej ščemelo. Do večera smo si pustili kar za stavo rasti brade in smo si jih merili, kdo da ima najdaljšo. Kdor si je brado ostrigel, je moral plačati petdeset senov kazni. A nenadoma sem se bil domislil, da vendar ne morem neobrit umreti. Ko sem se začel briti, je mahoma storilo isto pet, šest mojih tovarišev. Tedaj se je oglasilo povelje s pridruženim glasom: »V čolne!« Odšli smo navzgor po stopnicah na krov. V napetem pričakovanju ni nihče znil besedice. Ko smo stopili na krov, je bilo še vse temno ko v rogu. V temi sta na desni gledali dve laterni ko dvojje oči. Slišal sem, kako je

nekdo dejal v temini: »To sta dve signalni laterni, da vemo, kje se je treba izkrcati.«

Nenadoma me je nekdo prijel za roko in mi zašepetal na uho: »Gospod podčastnik, bomo že opravili to reči!« Kdo da bi to bil, nisem mogel spoznati. Vemo: pred nami v temi je sovražnik. In v popolni tišini, ki nas obdaja, me prevzema čuden, strahoten občutek. Sablje, puške in jeklene čelade trkajo druga ob drugo. Tiho, kovinsko žvenketanje ima nekaj resnega in prazničnega v sebi. Splezamo nizdol in stopimo v čolne. Zdal, ko smo tik vodne gladine, slišimo pljuskanje valov. V temi ni moči spoznati nobenega obraza.

»Ali ste vsi?« je s krova tiho vprašal četovodja. Dal sem moštvo prešteti. Vsi so bili tu. Motor je začel delovati in naš čoln se je oddaljil od ladijskega boka. Mislimi smo si, da sovražniki brez dvoma slišijo brnenje motorja in vsak čas bi nas utegnile zadeti kroglice iz teme. Zato smo postavili majhno strojno puško na kljun čolna in smo počenili na tla. Polagoma se je začelo medlo dani. Na vodni gladini, ki jo nerazločno vidimo, se pojavljajo v sinjem mrču obrisi nešteti čolnov, ki naglo brizajo dalje. Nikjer ni bilo ničesar, kar bi sličilo suhi zemlji. Tudi krogel ni bilo.

Nenadoma je naš čoln običal, ko da bi se bil nekam zadel. Nasedli smo. Krog in krog nas so bili povsod čolni, ki so obličali na plitvini. »Iz čolnov!« je zaukazal četovodja. Poskakali smo v vodo in se vdrli do kolen. Voden mrz nas je ugriznil v kolena. Tisti, ki so bili poskakali s konca čolna, so se vdrli do pasu. Z vsakim korakom smo se pogrezali in le s težavo smo vlekli nogo za nogo iz

greza. Nihče ni vedel, kje bi bil breg in kje so-vražnik.

Vse je bilo povsem drugače, kakor smo si mislili prej na ladji. V skupinah smo prodirali naprej. Prav neprijetno in čudno nam je bilo. »Breg se vidi!« je rekel nekdo. Skozi belo meglo smo ob strani zagledali nekaj podolgovatega, temnega; bilo je ko kak nasip. Krenili smo tjakaj. Ko smo se približali, smo spoznali, da to ni bil nasip, ampak je bil spleten plot za ribolov.

Tedaj je z leve mahoma treščil strel strojnice. Z naše strani smo jako zvito zavedli sovražnika. Zdal se je oglasilo tudi streljanje težkih strojnic in strojnih pušk. Toda nobenih krogel nismo slišali in zato smo mislili, da streljanje ni veljalo nam.

Ko smo se obrnili tja, odkoder je prihajalo streljanje, nas je presenetilo, ko so se v vedno svetlejšem jutru in skozi odhajajočo meglo pojavili pred nami nasip, drevesa in železen stolp. Nenadoma je žvižgaje prifrčalo nekaj mimo moje glave. Vrgel sem se v grez. Kroglice so prihajale zmeraj česče v smeri proti nam. Edino, kar nam je v tem hipu šinilo v glavo, je bila misel, da ni varno delj časa ostati na tej sipini brez kritja. Nasadili smo bajonete na puške. Do nasipa je bilo kakih sedem sto metrov. Vsi so začeli burno siliti naprej. Kroglice žvižgajo mimo nas in udarjajo s pljuskom v brozgo. Četovodja se požene z golo sabljo naprej. Sledimo ga do nasipa. Oddoljeni smo, da napademo sovražnika ob blizu.

Toda ob nasipu ni bilo nobenega sovražnika več. Da bi prišli do sapa, smo se vrgli na tla. Ker je bil nasip visok kakšna dva metra, smo bili spričo sovražnikovega ognja na varnem. Pot nam je curil na ušesa. Pil sem iz čutare. Vsa je bila polna blata in voda mi je z blatom vred curčila v usta. Potem sem sr ozrl po vojaki, ki so me bili sledili do nasipa, in sem jih dal prešteti. Vsi so bili tu. Vsakdo je bil upehan in bil od vrha, po čeladi, puški, rokah in obrazu poln greza in iz blata so oči grozeče zrle. Ko smo se spogledali, smo se morali vsi zasmeti. Navzlic grozeči nevarnosti in zmedenosti, le ni bilo tako hudo, in medtem ko smo drug drugega gledali, nam je bilo vse to neverjetno trapasto. Tako smo polagoma postajali hrabri in borbeni.

Krog nas so bile soline, pa tudi njive. V nasipu so bile strelske jame in tudi postojanke za strojnice. To so bile dobro zgrajene utrdbe, toda sovražnik se je bil ob našem napadu umaknil in je odšel iz svojih postojank. Iz dveh bližnjih slamatih koč je prišla koza in še dve kokoši. Tovariš je stekel za njimi, zgrabil kokoš, ji koj zavil vrat in jo je začel skubati. »To bo imenitna večerja,« je smeje se vzklilnil.

Izdano je bilo povelje za prodiranje. Šel sem na desni vzdolj nasipa. Ondi je osamljeno ležala oskubljena kokoš. Spredaj je hitel strojniški četovodja s svojimi možmi, ki so vlekli strojnico s seboj. Strojniška četa, ki je bila pred nami prispela do sovražnikove postojanke, je s strani napadla strojnico in pet kitajskih vojakov je padlo pri tem.

Pogrezajo se do kolen v grez, sem dospel na mesto, ki je bilo poraslo s gostim trsem, in sem se nenadoma obrnil v stran. Nehote sem pomeril s puško v tisto smer, kjer sem bil na levi zagledal modro obleko. A to ni bil noben kitajski vojak. V varstvu visokega trsa je sedela stara ženica in je držala med kolena približno osmleto deklico. Ko sem se grozeče pojavil pred njima s svojo puško, je starka krčevito objela deklico in prestrašeno strmela vame. Jaz sem dejal po japonsko: »Opro-

To je bilo ponoči

Bila je žametasto mehka, temna noč v Riu. Po eni od širokih eprehajalnih cest v četrti za vile, kjer so se odražale visoke palme od blesteče se beline hiš, je zamišljeno stopal bančnik Sebastijan Tiqua. Ker je imel za seboj hud in moč dan, se je hotel še malo eprehoditi. Alonso, zvesti vratar, je bil to eveda odvečeval.

»Pravijo, da zadnje dni ni prav varno hoditi tod okoli,« je bil dejal v pomislek »Pravijo, da je neki strahotni možki v modrem plašču že več ljudi napadel ...« A gospod Tiqua je le skomignil, rekoč:

»V policijskih poročilih ni bilo nič takega. To so pač same prazne marnje iz beznice — in je odšel na sprehod.

Zvenel ko srebro, se je z bližnje cerkve oglašalo dvanaest zvokov. Polnoči Sebastijan Tiqua je nehote začutil mraz, dasi je bila noč vroča.

Ali se ni tamle v senci velike palme nekaj oglašilo? Tisto, kaj je bilo tisto? Senca se je daljšala in daljšala, in zdajci se je zares pojavila moška postava, ki se je bila zavila v velik, temnomoder plašč.

Počasi in molče se je bližala postava. Bančnik je začel teči, a klop, klop, klop so odmevale enakomerni koraki preganjalca.

Vse zbežan ee je bančnik naglo obrnil in krenil v drugo smer in čakal. Tekel čez cesto, hoteč se skriti v park.

Le še plaho se je ozrl nazaj, ko je prisopihal na drugo cesto. A to je zadostovalo, da je videl, da mu je bil možki v modrem plašču tik za petami in da je prav tako prekoračil cesto.

Bančnik je komaj sopeč bežal dalje, sapa mu je že pojemale in roke so se mu tresle.

Bilo mu je, ko da se bo zdaj zdaj sesedel. A njegov preganjalec mu je bil zmeraj trdovratno za petami. Njegov modri plašč je frfotal v nočnem vetru ...

Tiqua je izmučeno zastokal. Strahotni preganjalec, možki v sinjem plašču, je obetal pred napol nezvestim bančnikom. Desnica pod plaščem se je zganila. Nato se je pojavila vsa rumena in koščena. Držala je listič potiskane papirja.

»Preberite!« je pozval ukazujoč glas.

Ves otrepel od strahu, tresočih rok in vrgetujočih ustnic je bral Sebastijan Tiqua tole:

»Gospod!

Tale ponočni dogodek Vam je dokaz, da Vaši živci niso v redu.

Zatorej ste potrebni zdravljenja e praški Mr. Jonesa Swindleja z znakmo Albivu.

Dajte se po svetovati z našim mr. Swindlejem iz Londona! Zdravilo je odlikovano z najvišjimi evetninami.

Z odličnim epoštovanjem,

zavod za živčne bolezni

Jones Swindle.«

Sebastijan Tiqua je videl pred seboj samo še rdečo meglo. A potem ... Tako se je zgodilo, da je bil bančnik Sebastijan Tiqua zaradi silobrana oproščen, čeprav je gospodu Swindleju s spretnim sunkom skoraj čeljust zdrobil ...

Sicer so pa zdaj njegovi živci spet v redu.

(Langkow.)

V znamenju teh dni

stite mi, prosim, toda zakaj niste kam pobegnili?« Tedaj sem malo v stran zagledal obdelano njivo in snopje riževega žita. Zdal sem razumel, zakaj ni bila zbežala. Nič več nisem mogel gledati te bede. Odšli smo dalje.

Ko je bilo že popoldne, smo se na riževem polju, zadaj za jarkom, utaborili. Kakih dve sto metrov pred nami je bil nizek grič, kjer so bile štiri domačije. Naš oddelek je s tem rešil svojo prvo nalogo, da je pri prihodu prevzel desno stransko vajo za našo poglavitno armado.

(Hino Ashihej.)

MLADI SLOVENEČ

Pravljica o čudodelnih goslih

1.

Priden in pošten hlapec je služil bogatemu, tenemu skopuhu. Bogatin je lenaril in si redil trebušček, hlapec pa se je zanj ubijal od ranega jutra do poznega dne. Nobeno delo ni bilo pretežko zanj. Kljub temu pa je bil hlapec zmeraj židane volje, njegov gospodar pa je imel zmeraj čemerjen obraz.

Ko je preteklo leto dni njegovega službovanja, mu gospodar, skopuški kakor je bil, ni dal nobenega plačila. Hlapec je bil skromen in pohleven človek. Misli si je: »Tudi dobro. Pa ostanem še leto dni tu. Bom pa ob letu še dobil več.« Misli si je, da so vsi ljudje tako dobri in pošteni, kakor je bil on... Toda hudó se je zmotil. Leto dni je minulo, hlapec pa je ostal spet prazen rok. Krivični bogatin je bil zvit človek in je računal, da bo hlapec ostal še leto dni pri njem v upanju na dobro plačilo. In ni se motil: hlapec je potrpežljivo in zvesto odslužil tudi tretje leto. Tedaj je vzel gospodar veliko mošnjo v roke, segel vanjo in se ponorčeval: »Kar se bo prišlo dlani, bo tvoje!«

Hlapec je minila potrpežljivost. Nejevoljno je rekel:

»Gospod, tri leta sem vam služil zvesto in pošteno, bodite tako dobri in dajte mi, kar mi po pravici gre. V svet pojdem.«

Bogatin je milostno pokimal z glavo: »Imaš prav, dragi moj. Pošteno delo je vredno poštenega plačila. Ne boj se; ne boš prikraščen pri zaslužku.«

Segel je v mošnjo, privlekel iz nje tri bore dinarje in jih naštel hlapcu na dlan:

»Tega za prvo leto, tega za drugo leto in tega za tretje leto. To je bogato plačilo za tvoj trud!«

Dobrodušni hlapec ni bogve kako poznal vrednosti denarja in je hvaležno sprejel beraško plačo.

»Zdaj imam denarja dovolj,« si je mislil. Kaj bi še ubijal in trdil. Hajdimo v svet!«

Vzel je culo v roke, se prijazno poslovil od starega skopuha in jo mahnil na belo cesto. Med potjo si je veselo žvižgal in pel.

2.

Nekega dne ga je pot zapeljala v samotni gozd. Tam je srečal majhnega možička s sivo brado. Možiček ga je nagovoril:

»Bratec vesel, kam si namenjen? Kakor vidim, ti skrbi ne težijo srca.«

»Le čemu bi hodil s kislim obrazom okrog, ko mi pa v žepu cinglja zaslužek treh let?« je brezskrbno odgovoril hlapec.

»Koliko pa zneso tvoje bogastvo?« je bil radoveden možiček.

»Tri cele dinarje!« je ponosno povedal hlapec.

»Hm,« se je dobrodušno namuzal možiček, »to je pa res velikanska vsota! Veš kaj, bratec, ti si mlad in krepek in si boš z delom svojih rok lahko služil kruh, jaz sem pa star in nadložen — podari ti dinarček meni!«

Hlapcu se je zasmejal obog, slabotni možiček. Segel je v žep in izvlekel prislužen denar. Dal ga je možičku z besedami:

»Naj bo v božjem imenu! Si bom že kako pomagal tudi brez denarja.«

Možiček se je za denar lepo zahvalil. Potem se je zamislil in rekel:

»Vidim, da si dobrega srca. To je tvoja sreča. Tri želje mi povej in izpolnile se ti bodo.«

»Zdaj pa res ne vem, očka,« je podvomil hlapec, »ali se šalite, ali mislite resno?«

»Resno, resno!« je svečano pritrdil možiček.

»Prvo, kar si želim, je: rad bi imel puško, ki zadene vse. Drugo, kar si želim, je: rad bi imel gosli, ki imajo tako čudežno moč, da mora ob njihovi pesmi, vsak plesati. Tretje, kar si želim, je: naj mi ne bo zavrnjena nikdar in nikjer nobena prošnja. Te želje mi izpolnite, očka, če je v vaši moči, in hvaležen vam bom do konca dni.«

»Tako!« je resno rekel možiček. Segel je z roko v košat grm — in gle! čudo: je se pomolil strmečemu hlapcu puško in čudodelne gosli pod nos...

Presrečni hlapec je kar zavriskal od veselja in hvaležno stisnil možičku desnico.

»Srečno pot!« mu je voščil skrivnostni možiček in izginil v gozdu.

3.

Hlapec je židane volje potoval dalje.

Pa je srečal neke sredi gozda krivonosega Žida, ki je verno poslušal zvono pesmico neznanega ptica. »Čudo božje,« se je čudil in vil roke, »čudo božje, kakšen glas ima ta drobljanec! Jol, da bi ga mogel ujeti! Spekel bi ga in pojedel — njegovo meso mora biti zelo okusno!«

»Če nič drugega, to željo ti lahko izpolnim,« je rekel hlapec. Nastavil je puško, pomeril, sprožil — in že je ptica zdrknil z veje na tla.

Žid je veselo plosnil z rokama in skočil med trnje, kamor je ustreljeni ptic padel.

Tedaj je šinila hlapcu hudomušna misel v glavo. »Poskusiti moram, ali imajo gosli res takšno čudodelno moč,« je rekel in potegnil z lokom preko strun. In tedaj...

Tedaj so krivonosemu Židu sredi bodečega trnja začele noge kar same od sebe poskakovati od tal. Bilo je kar smešno in zabavno gledati osuplega debeluharja, ki je — hočeš, nočeš — moral plesati...

»Joz, joi, joi,« je zajaval, ko ga je ostro trnje začelo zbadati do krvi in se mu zapletati v oguljeno suknjo, »kaj vendar misliš, človek? Nehaj igrati, meni se ne ljubi plesati!«

Hlapec pa je bil tako zaverovan v igranje, da Židovega javkanja niti slišal ni. Venomer je godel, godel, godel...

»Hu,« je obupno zariul plesoči Žid, »kar hočeš, ti dam, samo nehaj s to strašno polko! Evo ti mošnjo cekinov!«

»Ker si tak radodaren, naj pa bo!« je rekel hlapec in nehaj igrati. »A zapomni si, striček: denar si mi dal prostovoljno!«

To rekoč, je spravil mošnjo s cekini v žep in veselo odžvižgal dalje.

4.

Žid je ostal na mestu kot pribit in ni zinil besedice vse dotlej, dokler mu ni hlapec izginil

Skrivnost snežnega moža

Konec zgodbe v sliki in besedi

Kot na vzmeteh odskoči Tonček, kolena se mu zašibé; mrtvaško bled strmi v možica: res živa je pošast, gorje!

Šele potem skrivnost razreši, ko na stečaj odpre oči: iz glave snežnega možica pes gobček svoj in rep moli...

Nekaj drugih rešitev

Janko Mrzlikar, dijak v Mariboru:

V Tončka šine groza blede: kakšen spak iz glave gleda? Mar je to peklenski sam? Kam bi zbežal, pojme, kam?

V skok ubere jo domov, kuža pa za njim: hov, hov! Kratkovidni Tonček teče,

nič ne sliši, nič ne reče, kar za peč se hitro stisne; tam se mu šele zablisne:

kužek bil je — črni spak, njega se je bal, junak...

Viktor Njimal, Zagorje ob Savi:

Kot bilka zatrepče Tonček od groze, kar zagleda zdaj: iz snežnega moža prikaže podoba strašna se — kot zmaj.

Ko strah se malo mu poleže in še enkrat nazaj pogleda, sprevidi kaj, da strah je prazen: iz glave kužek plašno gleda...

Tončka Koprivnik, Trilj:

Tedaj pa v snežni glavi velika luknja zazija in skozi njo pokuka prestrašen kužek, ha, ha, ha...

Alojzij Babnik, dijak IV. r. gimn. v Ljubljani:

Tonček glavo oblikuje, spodaj pes se prekucuje. Ko mu glavo še natakne, se možicel ves premakne.

Tončka strah hudó prevzame, pot pod noge hitro vzame. Ko obrne se sred' steze, vidi: kužek venkaj leze...

Jože Lovko, dijak v Marijanišču, Ljubljana:

Zdajci glava se zamaje in kot bela bomba poči. Črna reč naravnost v Tončka kakor vragec — hopla! skoči.

V grozi Tonček »Av!« zavpije, in spusti se v tek čez polje. Črni strah za njim jo maha, »hov, hov!« laja dobre volje...

Frančišek Habjan, dijak v Ljubljani:

Tonček ostrmi in gleda v strahu snežnega moža: pes prijazno mu pokima z glavo svojo iz snega...

Stričkov kotiček

Dragi Kotičkov striček, — Pred nekaj meseci Ti je pisala moja sestra Nada, danes Ti pa pišem jaz.

Hodim v II. razred ljudske šole. V šoli je včasih prijetno, včasih pa tudi ne. Moj bratec Janežek hodi v II. razred ljudske šole. Tudi njemu se v šoli zdi lepo, še lepše pa na smučarskih tekmah.

Razen bratca Janežka in sestre Nade imam še očka in staro mater. Mamice pa nimam več. Lani jo je Bog poklical k sebi. Bili smo zelo žalostni. Hvala Bogu, da imamo še očka in staro mamo, ki tako skrbita za nas. Očka je po dnevi v službi, zvečer pa z nami kramlja in nam bere pravljice. Imamo tudi knjige »Iz torbe Kotičkovega strička«. Mnogo pravljic in pesmic znam že na pamet. Zvečer, ko smo z očkoma skupaj, je zelo prijetno. Zmeraj pa očka ne more biti pri nas, ker mora na dom k bolnikom. Moj očka je namreč zdravnik.

Ob nedeljah gremo večkrat na pokopališče rajno mamico obiskat. Ko smo pred nekaj tedni spet šli tja, smo srečali Tebe. Midva z Janežkom Te seveda nisva poznala, spoznal Te je pa naš očka. »Lejta, tamle jo pa maha Kotičkov striček!« nama je rekel. Midva sva gledala okoli sebe, pa nisva videla nobenega človeka z dolgo brado in edinim lasom na glavi. Pač pa je švignil mimo nekdo, ki je imel na glavi še najmanj 500 las in je bil gladko obrit. Zdaj pa res ne vem, kako je s to rečjo. Daj, povej, ali si bil Ti ali ne? Tudi naši stari materi skrivnostna reč s Tvojo brado dela sive lase.

Lepo te pozdravljamo vsi, posebno pa jaz — Vanda Bergelj, učenka II. razreda ljudske šole na Jesenicah.

Draga Vanda! — Ko sem Tvoje pismo prebral, sem se kar oddahnil. Lej no, sem zadovoljno zabundral v sivo brado, lej no, vendar enkrat deklica, ki mi ne piše samo o požrečnem kožu, ampak vse polno drugih zanimivih in ganljivih stvari! Takšna pisemca imam jaz rad, takšna.

Da je v šoli včasih prijetno, včasih pa ne, Ti kar rad verjamem. Tudi jaz sem to izkusil, ko sem bil še tako nemirna stvarca, kot si zdaj Ti. Kadar sem moral v šoli sedeti mirno kot kip in poslušati dolgočasne učiteljeve nauke, se mi je zdelo šola — pekel. Kadar pa sem smel po mili volji klepetati in se smejati, sem pa mislil, da sem v devetih nebesih. Ali je tudi s

izpred oči. Potem pa je začel kričati kot obseiden:

»Tat! Razbojnik! Le počakaj, kadar se spet srečava! Namlatil te bom, da boš črn!«

Ko je tako dal duška svoji strašni togoti in se do mile volje izkričal, je hitro ubral pot pod noge. Naravnost pred mestnega sodnika je prisopihal.

Gospod sodnik, vi ste pravičen mož, pomagajte mi! Napadel me je ropar v gozdu, osuval me je z nožem po vsem telesu, raztrgal mi je obleko in vzel ves denar. Jol, prejoj, kaj bom zdaj revež počel, kie bom zdaj drugo obleko ni suknjo vzel? Gospod sodnik, pošljite orožnike za hudodelcem. Naj ga zvežejo, ukle-nejo in obsijo na prvo drevje!

»Ali je oni, ki vas je napadel, vojak?« ga je vprašal sodnik.

»Bog obvaruj!« je zakričal Žid. »Saj ni imel sablje. Imel je puško in gosli pod pazduho. Gotovo je bil divji lovec, hudičev muzikant in rokovnjač v eni osebi. Strašno zločinca mora imeti na pesti!«

Sodnik je postal četo orožnikov za nič hudega slutečim hlapcem. Ko so ga dohiteli, so mu vzeli mošnjo s cekini, puško in gosli ter ga uklenjenega privedli v mesto.

Hlapec je imel mirno vest in je sodniku rekel:

»Vse življenje sem bil pošteniak in nisem nikomur skrivil lasu. Tega-le Žida se nisem

dotečnil niti z mezinem, niti mu nisem grozil z besedo. Denar mi je podaril pod pogojem, da preneham igrati na gosli, ker te vrste godbe on baje ne more trpeti.«

»Ni res, gospod sodnik,« je zakričal Žid. »ni res! Lopov laže kot star cigan. Napadel me je, oropal do zadnjega beliča!«

Sodnik je verjel Židu. Osorno je zavrnil nesrečnega hlapca:

»Nesramnež! Nedolžen si kot lahov koš. Povej, kdaj je že kašen Žid komu podaril mošnjo cekinov? Na vislice s teboj, falot!«

Odvedli so ubogega fanta pred rabljo.

Že je rabelj obsojencu hotel zadragniti zanko okoli vratu, tedaj pa se je obsojenec nečesa domislil. Ponižno je prosil sodnika:

»Gospod sodnik, samo eno željo mi še uslišite, preden umrjem.«

»Govorite,« je rekel sodnik, »da slišim, če je tvoja poslednja želja izvedljiva.«

»Enkrat bi še rad zaigral na gosli,« ga je hlapec proseče pogledal.

»Za Boga svetega, samo tega ne, samo tega mu nikar ne dovolite!« je prestrašeno zakričal Žid.

Sodnik pa je milostno rekel:

»Čemu ne? Ta želja je tako nedolžna in skromna, da mu je ne morem odreči.«

»Potem me privežite k tlom, ojoj!« je Žid zatulil v smrtnem strahu, da bo moral spet plesati...

Prinesli so gosli in jih izročili obsojencu.

ko sem bil na Jesenicah, res nisem imel brade. To pa zato, ker bi me potlej otroci takoj spoznali. Preden grem z doma, si brado zmeraj snamen in si jo natakem na plešasto glavo. Potlej sem videti tako mlad, da mi marsikdo niti šestih križev ne prisodi. Skrivnost je odkrita, upam, da zdaj tudi Tvoji stari materi ne bo več delala sivih las. Sicer pa se mi vse tako zdi, da moja brada stari materi prav nič ne dela sivih las, pač pa jih ji včasih delata vidva — z Janežkom. Ali sem uganil, kaj?

Za danes naj končam. Marjanca — saj jo poznaš — je že hudo nestrpna in užaljena, ker se toliko časa nič zanjo ne zmenim, ampak venomer kar v papir zijam. Če se pošteno razjezi, mi utegne izpuliti zadnji las na glavi. O čem pa naj mi potlej koticarji pišejo, če te znamenitosti na moji glavi ne bo več?!

Prisrčno mi bodite pozdravljeni vsi, najbolj pa seveda Ti. Oglasi se še kaj! — Kotičkov striček.

MLADA NJIVA

Jelovci

Nad Jamnikom, Kropo, nad Savo Bohinjko, bujna — kot gledal bi mlado planinko — dviga ponosno se gora zelena, ni po krasoti ji slična nobena.

Jelovca, res si lahko ti ponosna ker za Gorenjca si dobičkanosna: kdo bi preživljal drvarjev družino, kmetom na tisoče krmil živine?

Kdo pač zalagal bi z lesom mizarje širom sveta, kolarje, tesarje? Ogleda ti dajše tovarnam, kovačem, dosti zaslužka pa kmetom-vozačem.

Več si ti vredna, kot bila bi zlata, zmeraj odprta so tvoja nam vrata, skozi katera deliš nam darove: da izkoristimo tvoje gozdove...

Zmeraj, ko gledam te jaz iz doline, rajski milina mi dušo prešine; kadar odromam na tvoje planine, žalost in skrb — vse mi v hipu izgine.

Kdor je potreben oddiha, pokoja, zanj res primerna gozdišča so tvoja: tu se utrujena duša spoji, novega zdravia telo se naučije.

Znana v vseh krajih si nam domovine: smučarski raj, da so tvoje planine; lovec prav vsak tukaj pride na svoje — takrat posebno, ko ruševce poje...

Čudno zato ni, da tujeu skomine delaš in da se cedijo mu sline: dobro vedo: kdor ob tebi domuje — glavo ponosno v nebo povzdiguje...

Jožef Mihelič, Dobrava pri Kropi.

Na med se je ujel

Iz nekega cirkusa je ušel atic kosmatinec. Zadovoljno brundajoč jo je mahnil v neki park in se skril v grmovju.

Ko so cirkuški uslužbenci iztaknili medvedovo skrivališče, so se na vse načine trudili, da bi medveda ujeli. Kosmatincu pa še na misel ni prišlo kaj takega. Trdovratno je vztrajal v grmovju in se ni hotel približati nikomur niti za pol ped.

Okoli grma se je nabralo veliko število otrok. Kar vriskali in rajali so od veselja nad kosmatincevo trmoglavostjo.

Tedaj se je neki cirkuški uslužbenec spomnil rešilnega sredstva. Prinesel je skledo medu in jo dal kosmatincu povohati.

Da bi bili tedaj videli medveda, kako je planil pokonci! Toda prebrisani hlapec mu je skiedo prav tako hitro, kakor mu jo je pomolel, spet vzel izpred gobca in jo urnih korakov ubral proti cirkusu. Medved je navdušeno racal za njim in se je pustil pohlevno zapreti v kletko, kamor so mu skledo z medom nazadnje postavili.

Vseh pet prstov bi si bili obliznili, otroci, če bi videli, s kakim tekom je stric kosmatinec polizal sladko jedatilo! Pozneje pa je sprevidel, da ni modro ravnal, ko je za ceno medu prodal svojo prostost.

Najvišji vrhovi

Najvišji vrh v Evropi je Montblank, ki je visok 4810 metrov.

Najvišji vrh v Aziji je Gaurisankar (Mont Everest), ki je visok 8840 metrov.

Najvišji vrh v Južni Ameriki se imenuje Aconcagua in meri 6970 metrov v višino.

Najvišji vrh v Severni Ameriki se imenuje Mont Mc. Kinley. Visok je 6240 metrov.

Najvišji vrh v Afriki se imenuje Kilimandžaro in je visok 6000 metrov.

Kako majhen je naš Triglav v primeri s temi gorskimi orjaki, čeprav prištevamo tudi njega med velikane!

Ko je hlapec prvič potegnil z lokom čez strune — so vsi naokoli začeli nekam čudno omahovati in migati z rameni.

Ko je drugič potegnil z lokom čez strune je že vse plesalo, kar je bilo živega na trgu: otroci, starčki, moški in ženske, bogatini in berači, debeluharji in suhci... Najbolj poskočno in hitro pa so se vrteli v krogu rabelj, sodnik in Žid... Bil je na vso moč smešen in čudovit prizor!

Ko je bilo sodniku tega prisiljenega rajanja več kot dovolj, je zakričal ves obupan: »Fant, podarim ti življenje — samo nehaj s to strašno muziko!«

Hlapec se je vdal. Stisnil je gosli pod pazduho in stopil izpod visile naravnost k Židu, ki je ves upeham ležal na tleh in z nastežaj odprtimi ustmi lovil sapo.

»Povej zdaj po pravici, lopov,« je zagrmel nad njim, »povej, kie si dobil to mošnjo s cekini in zakaj si jo izročil meni — sicer ti zagodem takšno, da boš skakal deset metrov visoko!«

»Ukradel sem jo nekemu trgovcu,« je v smrtni stiski zajecjal Žid. »Tebi pa sem jo podaril. Poštenjak si.«

Ko je sodnik to slišal, se je razjezil. Pomignil je rablju. Rabelj je pristopil, zgrabil sleparskega Žida za vrat, ga tiral pod vislice in ga obesil namesto nedolžnega hlapca.

Hlapec pa je s čudodelnimi gosli potoval križem sveta in si prislužil toliko denarja, da je srečno in veselo živel do smrti.

Blagodejni kamenčki

Sulejka je imela rada svojega moža in v hiši se je vse kar svetilo, tako je bilo posnaženo. Otroci in živina so bili dobro oskrbovani in človek bi mislil, da je bilo vse v redu v Omarjevi hiši. A, žal, ni bilo. Zakaj, dasi je imela Sulejka mnogo dobrih lastnosti, pa je ena sama slaba lastnost odtehtala vse dobre: Sulejka je bila nagla jeza. Za vsakršno malenkost je začela robantiti in hude psovke so ji frčale čez njene rožnate ustnice. Ker pa Omar tudi ni bil angel, so bili v hiši večni prepirlj.

»S Sulejko mi ni moči več prestajati,« je Omar potožil svojcem in prijateljem.

»Tako ne more iti več dalje,« je dejala Sulejka. »Hihi moja, ti moraš iti k hodži in ga prositi, naj vama s kakšno čarovnijo pomaga, da bosta v miru prebila svoje dni.«

Hodža je stanoval poleg svoje male mošeje visoko zgoraj na hribu, blizu slapu, ki se bobneče vali v dolino. Zato je bilo treba kričati na hodžo, če si se hotel pogovarjati z njim. Sulejka pa je znala izvrstno kričati.

Ko je Sulejka vstopila v hodžev bivališče, je odgrnila svoj gosti pajčolan, saj je bila zdaj pri svojem nekdanjem učitelju in duhovnem vodniku, zato ni bilo potrebno, da bi bila zastrita.

Hodža ji je z roko pokazal na preprogo, čes da naj sede, on sam pa se je s podvitimi nogami usedel njej nasproti. Potem je s svojimi globoko vrtitimi, pametnimi očmi pozorno gledal Sulejko in potrpežljivo poslušal njeno pritožbo. Ko je slednjič nehala, ko ni pozabila povedati nobene napake, katerih je imel njen Omar toliko, kot je bilo kapljic vode v slapu, in ko je upehana umolknila in izpila skodelico črne kave, je začel govoriti čarodej:

»Ali imaš rada svojega moža?«

Tisto že, rada ga je že imela, to je Sulejka že morala priznati.

Hodža se je nasmehnil: »Vidiš, potem pa vzemi te tri kamenčke,« je dejal. Na roki ji je pomolil tri navadne, okrogle, ploščate kamenčke. Voda

jih je bila pač mnogo let obdelavala, da je kamenčke tako lepo obelila in izgledala.

»Vzemi te tri kamenčke, ki so čarobni kamenčki. Kadar boš začutila, da te to zgrabila jeza, ker je tvoj mož Omar tako poln napak, pa si vtakni brž en kamenček v lase, pod svoje črne kite. Drugi kamenček deni na jezik in tretjega trd-

Ogl. reg. S. Br. 7006/38

Pozor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se često potvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

DARMOL

no drži med zobmi. In tako dolgo pusti te tri kamenčke na tistih mestih, ki sem ti jih pravkar imenoval, dokler ne zapaziš, da so oči tvojega moža že prijazne. Če boš storila natančno tako, kakor ti svetujem, bo spet mir v tvoji hiši.

Sulejka se je ponižno zahvalila modremu hodži, skrbno je shranila kamenčke v žep svoje obleke in je olajšanega srca odšla domov.

Omarja ni bilo doma. Koza ni bila pomolžena in na ognjišču je ugasnil ogenj. Omar ni bil ničesar opravil, kar mu je bila Sulejka naročila. Sulejka je že čutila, kako ji je jeza zlezla iz srca v usta. Lonci in vrči so zvenketali v njenih rokah.

Takrat je prišel Omar. Že se je izoblikovala psovka na njenih ustnicah ko se je domislila čarobnih kamenčkov. Brž je vzela prvega in ga vtaknila pod kite, drugega je dala na jezik, tretjega je tiščala z zobmi. Tako, zdaj ni mogla nobene črniti. Da bi se vse še bolj posrečilo, se je usedla na nizko klopo ob steni in je spodvila noge.

z mlekom v kebljici vrnil v hišo, ga je Sulejka poljubila na njegove prijazne oči.

Resnično, hodža je bil moder mož in še čarovnik po vrhu! Tisti trije kamenčki so morali Sulejki še marsikaj pomagati, zakaj, precej časa je minilo, preden je Sulejka spoznala in si dopovedala, da postanejo Omarjeve oči prijazne takrat, kadar mu je ona dobra in dobrohotna. Čarobni kamenčki so prišli na častno mesto v hiši. »Saj,« si je dejal Omar, »saj človek nikoli ne ve, kaj se pride!« (E-r.)

Kako si obleko opereš?

1. Najprej preskusiš, ali gre blago ob barvo, zato namoči kosček obleke v mlačno vodo in ozmehaj v beli ruti. Če ruta dobi liso, daj obleko v mrzlo vodo, kani malo kisa vanjo in jo hitro operi in izplakni.

2. Preden začneš obleko prati, izmeri njeno dolžino, širino čez pleča, rokava in širino krog bokov.

3. Pripraviš si mlačno vodo, kaneš malo jesiha vanjo in pereš 10 do 15 minut — pa ne smeš močno mencati, drgniti ali močno ožemati.

4. Nato takoj izplakni v čisti vodi, ki naj bo prav toliko topla.

5. Takoj daj obleko v brisalko in jo v glavnem osuši. Nato položi obleko na čisto podlago in jo razvleci po meri in osuši na zraku (ne na soncu in ne pri vroči peči).

6. Če je potrebno, polikaj obleko na narobni strani z zmerno vročim likalnikom.

Presna hrana - zdravilo

Čeprav je dandanes prav za prav še malo ljudi prepričanih o tem, da presna hrana zdravilno vpliva na telo, pa vendarle ni daleč tisti čas, ko bo takšna prehrana splošno priznana. Surovo sadje in presna zelenjava sta neobhodno potrebna, da ostane zdravi in da se nam razvijajo telesne in duševne zmoglosti. Mnogi, ki so zaradi napačne prehrane zboleli in so že obupali nad seboj, so ozdraveli vprav zato, ko so začeli uživati presno hrano. Resnično je, da se s kuho in segrevanjem uničijo najboljše snovi v živilih.

Sadje in jagode naj bi zmeraj le prav zrele uživali, ker kisline nezrelih sadežev škodljivo vplivajo. Če bi uživali samo sadje, bi se v telesu nabralo preveč kislin. Kjer uživajo zelenjavo presno, kot solato, je treba posebno paziti na to, da ni solata zalivana z gnojnicjo, ker potem solata jako škoduje. Uživajmo zmeraj zgolj svežo zelenjavo, vse kar je uvelega, je težko prebavljivo in telo se z uvelo zelenjavo ne bo osvežilo in okrepi. Kdor bi se hotel preživljati samo s presno hrano, pa mora vprašati zdravnika za navodila.

O milu

Tudi milo se je podražilo. Zato je škoda vsakega kosčka, ki gre v izgubo. Včasih se nabere v gospodinjstvu kar lepo število milnih ostančkov, ki se valjajo po umivalniku. Ako se spomnimo, porabimo le ostanke za veliko pranje. Za ostanke mila sešijemo vrečico iz bele tkanine, pobašemo kosčke v vrečico ter jo zavežemo s trakcem ali pa z močno nitjo. Vrečico položimo na posodico za milo. Tako imamo — za precej časa — pripraven nadomestek za milo.

»Kdo je pod posteljo?«
»Nihče!«
»Čudno, pa se mi je dozdevalo, da je nekaj zašumelo.«

»Slišim, da imaš čebele na vrtu. Ali se pa to sploh izplača?«
»Seveda se. Letos sta prišla samo dva znanca na obisk!«

Sodobne pijače

Izvrsten čaj narediš iz jabolč. Tanke lupine posušiš in jih skuhaš kakor ruski čaj, le da morajo biti lupine mnogo delj v vodi. Ta čaj je jako okusen in lepe barve. Znan je čaj iz češnjavih pecljev, ki jih opereš, posušiš in skuhaš kot čaj zoper kašelj. Prijetno, hladilno pijačo si utegne gospodinja sama pripraviti, in sicer takole: Na kakih 10 litrov vode daš 500 g medu. Oboje močno segreješ in pustiš stati v odprti posodi. Ko začne stvar kipeči, napolniš steklenice svetle barve s to mešanico, jih dobro zapreš in spraviš v hladnem in temnem prostoru. Čez teden dni imaš izborna pijačo, ki jo daj otrokom namesto limonade.

Ponekod na Koroskem opražijo stare skorje črnega kruha in še vroče polijejo z mrzlo vodo in precedijo. Z dodatkom limonovega soka in sladkorja imaš prijetno pijačo, ki v vročih dneh izvrstno pogasi žejo. Brusnice dajo dober sok, ki ga moreš vkukati brez sladkorja. Oprane jagode brusnic dobro osušiš, jih razkuhaš in pretlačiš. Sok prekuhaš in venomer mešaš, ga daš v steklenice in zamašiš. Prav tako ravnaš z bezgovimi jagodami. Na 10 l jagod daš 1 l vode. Precejeni sok je jako trpežen in zdravilno vpliva na bolnike z vročino. Tako je moči iz domačih rastlin napraviti izvrstne čaje in pijače.

Čaj iz olupkov

Jabolka operemo in cela olupimo. Olupke posušimo v pečici tako, da močno zarumenijo. Ko so dobro posušeni in se lomijo, jih zmeljemo z mlinčkom za drobtine ali pa zdrobimo z roko. Tak čaj pustimo kuhati 2-3 minute. Ko smo ga precedili v skodelico, lahko dodamo nekoliko ruma, vina ali pa slivovke.

Čezana iz neolupljenih jabolč

Jabolka operemo, obrišemo in otrebimo. Ne olupimo jih, temveč jih na strgalniku za kruh obdrgnemo, tako kakor to storimo z limono, kadar potrebujemo kožico kot dišavo za pečivo. Tako »raztrgane« olupke se v čezani popolnoma razkuha ter da čezani dober okus. — Za čezano le malo vode: čim gostejša je, tem boljša je!

Po Knajpovem receptu zagostimo čezano, ako je preredka, z drobtinami.

Žepi, sami žepi

Letos je vse v samih žepih, tudi po štirje, po šest jih je na obleki — bodi na zimskem kostumu, ali na plašču, bodi na krilu, bluzi — da celo večerne prazne obleke imajo žepa, ki sicer niso iz istega blaga, ampak so iz naših vezenin. Ne moremo tajiti, da ne bi bila ta žepna moda praktična. Ne le, da zdaj ni treba imeti robca zmeraj skritega v rokavu, ampak

so žepi pripravi tudi zato, da z njimi pokrijemo kako oguljeno ali natrgano mesto na oblečilu.

Tudi za žepa je potrebna fantazija iznajdljive ženske, da jih namreč prišije tam in tako, da se skladajo s krojem tistega oblačila in da niso videti odveč ali v nadlego. Če bi kako staro obleko radi modernizirali z žepi, vzemimo blago zanje od roba krila.

Uporabljiva sušilnica

Dobro je, da si za zimo nasušimo gob, jabolčnih krljev, pa tudi limonovih lupin (brez bele kožice). Nasušimo si pa tudi lahko peteršilja, majarona in drugih domačih začimb, dalje zdravilnih rož za čaje zoper prehlad in podobno. Na pričujoči risbi vidiš iz ostančkov iz zabojev — ali česar koli že — doma narejeno sušilnico. Poedini predali imajo žičnato mrežo, ki jo lahko kar z risalnimi žeblički pripeš na okvirje. — Sušiš na soncu, na zraku, a ne, če je vetrovno! Ponoči daš sušilnico na že ohlajeno štedilnikovo ploščo. Kar nasušiš, spraviš v vrečice iz blaga.

Jetrna omaka

Imaš pol kilograma telečjih in svinjskih jeter, 4 dkg masti, 5 dkg moke, 1 čebulo in sol. Z jeter potegneš kožico, jih opraviš na masti in čebuli, doliješ malo vode in dušiš do mehkega. Iz ostale masti in iz moke napraviš svetlo prežganje, ki ga zaliješ z jetrno omako in z malce vode. Nato jetrca razrežeš na drobne rezance in jih daš v omako. Da je omaka bolj izdatna, lahko dušiš v njej še zelenjavo.

Krompirjevi hlebčki

Imaš 2 kg krompirja, 30 dkg moke, nekaj gob, masti, čebule in sol. Krompir najprej olupiš in ga skuhaš na slani vodi. Ko je mehak, precediš vodo, stlačiš krompir in primešaš moko. Če je treba, dodaš malo krompirjeve vode, vendar mora biti gosča tako trdna, da lahko izoblikuješ hlebčke, ki jih na masti po obeh straneh opražiš. Na vsak hlebček daš kupček gobic; zraven solata.

»Bog mu daj srečo! Pomagal mi je v trenutku, ko so se črni oblaki zbirali nad menoj.«
»Kako je pa pomagal?«
»Posodil mi je dežnik.«

Sodobna čarovnija

Mnogo lepih in koristnih stvari je moči narediti iz starih moških oblačil. Če se dá obleka še obrniti, je oblačilo, ki je iz nje narejeno, kakor novo. A tudi pravilno snajenje z mlačno vodo in salkijakom, kar prerodi obleko. Ko je oblačilo previdno razparano in dobro osnaženo, lahko mirno preudarimo, kaj bi se dalo iz njega narediti. Iz hlače je moči sešiti pripravno krilo, če ožja dela hlačnic obrnemo navzgor, širša dela pa navzdol. A tudi za otroke utegneš marsikaj narediti iz starih, moških oblačil. Tako, na primer, takole deško obleko, kakršno vidiš na pričujoči risbi. Športne moške jopice, ki nimajo zraven hlače, se dajo preinstiti v praktično jopico za nas ali v plašček

za otroka. (Glej risbo!) Obleke z dvema vrstama gumbov so kar dar božji v teh časih iz teh se dá napraviti prelepe kostume in plašče — za nas ali za odraslo hčer. Seveda se iz moških oblačil da narediti obleke za naše sinove. Iz moških klobukov — pa bodi da so iz klobučevine ali pa so slamniki — moremo dobiti zase najlepša pokrivala. Tudi moške srajce so jako uporabne. Iz njih si sešiješ bluze zase, za dekleta, srajce za fante, domače predpasnike, otroške oblečke.

Obleka, ki ima le eno vrsto gumbov, se dá zmeraj uporabiti za kostum z eno vrsto gumbov. Če barva blaga ni več lepa ali prikladna, dajmo blago prebarvati in potem je kot novo.

Prebiješ tudi brez praškov in tablet!

Mnogo ljudi ima navado, da vzamejo ob vsaki priliki, čim jih kje kaj zaboli, praške ali pa tablete, da ne govorimo o teh, ki za sleherni stvarco letijo k zdravniku. Mnogo več je pa takih, ki imajo zmeraj kakšno zdravilo pri sebi, da zadušijo vsakršno bolečino, ki jih le malce moti. To storijo zlasti tedaj, če jih boli glava ali zobje ali pa, če so prehlajeni.

Tablete, praški in druga zdravila, ki v težkih boleznih zdravilno vplivajo, pa nam sicer zastrupljajo naše telo. Zastrupi se kri, kar utegne postati za človeka mnogo bolj nevarno, kakor če bi bil junaško premagal bolečino. Zlasti pri otrocih moramo gledati na to, da jim ne dajemo praškov in zdravil, razen če jih zdravnik izrecno ne predpiše.

Tem bolj važno je za mater in gospodinj, da se zaveda, kakšne zdravstvene pripomočke ima doma v domačih zdravilih. Semkaj spadajo tudi razni obkladki in ovitki, ki naravnost »čudežno« vplivajo, če so pravilno opravljani. Posebno veliko besedo imajo pri prehladu z mrzlico in vročino. Potenje, na primer je velikega pomena, da prežene prehlad, ki nas posebno v jesenskem času tako ograža. Pri tem ni treba prav nič aspirinov — lipov čaj ali vroča limonada bosta bolje odpravila bolezen.

Omeniti moramo še one dragocene majhne pomočnike, ki jih vsebujejo razna zdravilna zelišča. Kdor, n. pr., kdor ne more spati, ali je utrujen zaradi duševnega dela, naj pije baldrianov čaj, ki si naj ga jutraj v mrzli vodi pristavi in naj

zvečer, preden gre v posteljo, izpije skodelico tega čaja. Če čaj že koj prvi dan ne vpliva, pa bo vplival prav gotovo, če ga piješ redno več dni. Potem ne bodo potrebni uspalavni praški, ki dajo prav težko, svinčeno spanje, ki človeka prav nič ne poživijo.

Sleherna gospodinja in mati naj pazi na to, da je v »domači lekarni« dovolj zdravilnih zelišč zoper različne bolezni in bolezni. Pravilno pravi star pregovor, »da je za sleherni bolezen zrastle posebna roža.«

Bolečine posebne vrste, kot so bolečine v zobu, želodcu itd., ne bi smeli nikoli omamljati s praški in kapljicami, marveč moramo iti čim prej k zdravniku, da nam pove, kaj nam povzroča te bolečine. Kapljice, praški in tablete naj bodo pri rokah samo zoper resnične bolezni.

Gospa: »Pa je tudi res, da je ta daljnogled prvovrsten?«

Trgovci: »Gospa, ta daljnogled je tako izvrsten, kar je bliže ko deset kilometrov, se vam bo zdelo, kakor da je za vami!«

Sprevodnik (gospodu, ki se pelje v tramvajem):

»Tu se ne sme kaditi, gospod. Ali ne vidite, da je napisano: Kaditi prepovedano?«

Gospod (mirno): »Če bi se človek le mogel držati vsega, kar je v tramvaju napisano! Tamle stoji: Nosite vsi šarčeve moderce!«

Has domaci zdravnik

A. K. St. p. M.: To, kar vam je svetoval prijatelj, ki je prinesel to iz Turčije, je popolnoma prav in v redu. Uporabljajte to lahko brez bojazni. Priporočal pa bi vam mlačno vodo, kateri lahko dodate malo hypermanganana, da bo voda lahko vijoličasta. Se bolje je pa, če si pripravite po vsaki iztrebitvi sedečo kopel iz prej omenjene vode. Tako si boste nadlogo zelo omilili, če ne že popolnoma odpravili počasi. Mislim, da se za tem skriva zlati žila, ki pa še ni tako izrazita, da bi vam delala posebne težave.

Naravnica. O rdečem nosu in njegovih vzrokih imate pisano v predzadnji nedeljski številki. Vedno ne morem ponavljati.

M. R. M.: Vaši 66letni materi priporočam strokovnjaka za živčne bolezni. Po vašem opisu sklepam, da tiči bolezen v možganih.

I. M. iz Kr.: Če in kako je ozdravljiva brez operacije popolna fistula danke? Z zdravljenjem brez operacije fistule navadno ni mogoče pozdraviti. Edino uspešno zdravljenje za to bolezen je operacija.

M. V. p. B. p. Lj. Radi bi vedeli za zdravilo, ki pristudi alkoholne pijače. Baje sem že parkrat pisal o tem. Receptov ne pišem, zato vam ga ne morem napisati. Obrnite se na zdravnika. Prav rad vam bo vsak postregel z njim.

T. V. B.: Vse do zdaj ste bili ob mesecu redni. Zdaj pa čakate že 6. teden.

Ce, ste mi vse povedali, naj vas ne skrbi. Morda ste se prehladili, ali pa je kakšen drug vzrok vplival, da je prišlo do te spremembe. Trenutno ničesar ne ukrepajte, počakajte.

Pazite kaj pijete!

Zahtevajte vedno našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna za razne bolezni srca, želodca, jeter, žolca, ledvic razne katare in čiščenje krvi ter normalizira delovanje notranjih žlez in živcev

ono z rdečimi srci!

S. S. L. L. p. C. 17 let ste stari. Večkrat čutite bolečine v predelu, kjer je slepič. Bolečine trajajo po celo uro. Pika vas kakor z nožem. Vprašujete, če je to nevarno. Od maja letošnjega leta vam je zrastle za jabolko velika gošča. Radi bi vedeli, če bi se dala pozdraviti s kakšnimi zdravili.

Ce se vam bolečine v predelu slepiča vedno ponavljajo in če jih res povzroča slepič — to more pa dognati le preiskava —, vam svetujem, da si ga daste operirati. Zgodil se lahko, da vas prav neprijetno iznenadi neke, ko ne boste imeli v bližini zdravnika ali bolnišnice. To lahko postane za vas usodno. Zato je najbolje, da se čim prej odločite za operacijo, če bo potrebna. Za goščo tudi dvomim, da bi si jo ozdravili s kakšnimi zdravili. Najbolj uspešno zdravljenje je nož. Kar koli bi pili ali s čimer koli bi mazali,

Pravni nasveti

»Stava«. J. K. T. Mejaš ima tik na meji postavljeno drvarnico, katere ima luknjičast zid. Tik te drvarnice hoče postaviti lastno novo drvarnico, ki bi imela ob meji poln zid. Pri stavbnem ogledu je sosed ugovarjal postaviti drvarnice tik na mejo, in zahteval, da vaši novi zid odmaknete za 15 cm od njegovega, zato, da bo imel okoli luknjičast zid zadosten prepih. — Svoj zid postavite lahko tik na mejo poleg sosedovega. Le če bi imel mejaš priposestovano kako služnostno pravico, n. pr. do okna ali do kapa, bi smel zahtevati odmaknitev vaše nove stavbe. Pravico do okna, ki se razteza na svetlobo in zrak, pa bi mogel pridobiti le tako, da je pred 30 leti vam ali vašemu poslastnemu predniku prepovedal postaviti zid na mejo, in ste se tedaj njegovi prepovedi uklonili. Brez take prepovedi pa ni mogel dobiti služnostne pravice v vaš zračni prostor.

»Mir«. A. B. Dokler brat nima lastnega premoženja, nima pomena, da bi se pokrenilo postopanje, da se ga preklicne radi pijančevanja. — Po našem mnenju brat sploh ne more ničesar zahtevati za eebe, pok. mati ni bila zemljiščna lastnica hiše, pač pa je lastnik mlajši brat. Če etarejši brat kljub temu kaj zahteva, bo moral pač dokazati, da je tudi sam kaj založil v hišo, bodisi v denarju ali v delu, in sicer vse zato, da mu bo povrneno na drug način. — Ne vemo, če bi se mogel starejši pijanec spreobrniti z ženitvijo. Verjetno bosta oba nesrečna.

Žena ni plačnica za možem. A. F. L.: Vdova ni dolžna plačati s pokojnino dolgeve za pokojnik možem, ki jih je napravil v trgovini na žganju. Če pa je mož zapustil kaj premoženja, ki ga je podedovala vdova, potem je dolžna vdova poravnati moževe dolgeve iz zapuščinskega premoženja. — Terjate v trgovini ali v gostilni na zapitku eastara v treh letih.

Bolezen vajenke. F. A. M. Do šest mesecev bo vaša hčerka prejemala zdravila in zdravljenje od zdravnikov OUZD. Potem boste mogli kot državni vpokojenec hčerko zdraviti v kakšni bolnišnici. Prosite pa lahko za podporo za zdravljenje v kakem zdravilišču za jetičnike, tudi protituberkulozno ližo ali pa tudi na banovino.

Plača. S. R. R. Če ni bila dogovorjena plača, jo vaša zaročenka od tete ne more zahtevati. Ker pa je teta ponovno obljubila, da ti bo dala balo, ko se bo poročila, in je zato ostala še dalje pri njej, sledi pač iz tega, da vaša zaročenka ni imela namena brezplačno delati teti. Sedaj ko se bo poročila, ji bo dolžna dati teta balo. Če ji ne bo dala, bo emela vaša zaročenka zahtevati od tete iz naslova obogatitve povračilo vrednosti opravljenega dela za vsa leta nazaj. Odbiti bo pa morala vse to, kar je v teh letih od tete dobila v denarju in v blagu.

Nepremišljena izročitev posestva. F. K. — Pred letom ste izročili posestvo hčerki in zetu. Preden ste šli k notarju, vas je hčerka pre-

vse bi samo otežilo operacijo. Počakajte še. Če boste videli, da vam raste in dela težave, pa kar ven z njo!

Obupanec. 25 let ste stari. 5 let bolehte na sklepnem revmatizmu, ki vam neusmiljeno ruši telesne in duševne sile in 4 leta ste radi bolečin privežani na bolniško posteljo. Lani ste dobili še gnojno vnetje obnosnih votlin. Izgubili ste 16 zob. V bolnišnici so vam svetovali zdravljenje v toplicah. Po dolgoletnih prošnjah za zdravljenje ste dobili 350 din podpore. Ne veste, kje bi dobili potrebno vsoto, kolikor še manjka, da bi šli vsaj 3 tedne v toplice. Pišete mi iz postelje. Menite, da je vaše življenje prav toliko vredno, čeprav ste siromak, kakor oni, ki se kopeljejo v razkošju. Radi bi bili svojim staršem v oporo, ne pa v breme. Prosite me, če bi vam mogel pri kakšnih usmiljenih, premožnih ljudeh izprostiti podporo.

Razumem vas popolnoma, prijatelj! Če šlovek leži priklenjen na bolniško posteljo in nima najpotrebnejšega, iste malenkosti, s katero bi si pomagal do zdravja, vidi pa, kako okrog njega mečejo ljudje denar skozi okno, se mu zdijo nerazumljiva božja pota. Ne obupaite in ne izgubljajte vere v pravičnost in močrost božjo. Prepričan sem, da se bo tudi za vas našla tista skromna drobtinica, ki si jo tako želite. Potrkal bom na vsa vrata. Upam, da mi bodo odprli.

B. M. T. 10 mesecev starega sinčka imate, ki je bolj šibak, sicer pa zdrav. Radi bi vedeli, če mu smete dajati ribje olje.

Lahko mu dajete dnevno po eno žličko ribjega olja, da se bolj okrepi. Dobite ga lahko v obliki sirupa ali marmelade, če ne bi hotel radi neprijetnega okusa jemati samega.

Ista. Med dojenjem žene navadno nimajo čišče, ali pa neredno. To tem bolj, čim bolj pridno dojijo. Možno pa je tudi to, kar mislite.

M. M. T. Stari ste 20 let, 6 mesecev poročen. Radi krvavitve ste šli k zdravniku, ki vam je priporočil popoln mir. Po 14 dneh je bilo vse dobro. Zdaj se je krvavitev ponovila. Delate vsa gospodinjstva dela in mnogo kolesarite, ker hodite v službo.

Ce bi bilo vse v redu, vam ne bi bilo treba spreminjati načina življenja. Živeli in delali bi lahko tako, kakor do sedaj. Ker pa so nastopile motnje in vam grozi to, kar vam je že zdravnik povedal, morate opustiti vsa teška in odvšna dela. Počivajte čim več! Kolesarjenje morate brezpogojno opustiti! Bodite skrajno previdni in pazljivi. Svetujem vam, da se ponovno obrnete na zdravnika.

A. M. G.: Mladji ste še. Nič naglice. Premislite vse dobro. Zdravje je največje bogastvo in sreča! V dvojni meri velja to za zakon. Menim, da ste vi čisto iz drugega testa. Prav je, da ste idealni. So pa stvari, ki jih ne smemo idealizirati. Moramo jih gledati tako, kakor so. Nič ne rečem. Saj so tudi izjeme. Če pa pogledate za zaveso, vidite tudi pri teh — razočaranja. Prevelika je starostna razlika med vama. Pomislite na to, da se ne vežete samo za 14 dni, za 1 mesec ali dva. Kaj bo čez leta! Vsa filozofija vam bo prav malo pomagala. Pa še to: Valjina svetovnonazorna usmerjenost je diametralno nasprotna! Dvomim, da bi bili tako močni, da bi zmagali.

govorila, da ste v izročilni pogodbi naložili prevzemniku le mala izplačila, dočim vam je obljubila, da vam bo prevzemnik sam mnogo večjo vsoto izplačal. Tudi ste posestvo, ki je vredno 650.000 din, ocenili komaj na 50.000 din. Zdaj pa niti hčerka niti zet nočeta slišati o drugih obveznostih razen onih, ki so zapisane v notarski pogodbi. Vprašate, ali bi stvar oddali državnemu tožilstvu, ali bi tožili? — Iz vašega pisma izhaja, da so vam že pri sodišču povedali, da bi nastala dolgotrajna pravda, če hčer in zeta tožite. Mi vam tudi ne moremo kaj drugega povedati, pristavljamo le, da bi bila pravda vsaj proti zetu zelo negotova, ker pišete, da ste se dogovarjali le s hčerjo, da vam je hčerka obljubila, da boste dobili večje zneske, da vas je hči z zvijačo pripravila, da ste podpisali notarsko izročilno pogodbo, dočim ste posestvo izročili hčerki in zetu. Če bi tudi proti hčerki v pravdi uspeli, bo težko uspeli proti zetu, glede katerega niti ne trdite, da se je zavezal vam kaj več izplačati, kakor je navedeno v notarski pogodbi. Vsekakor bi bilo potrebno, da pred vložitvijo tožbe kakšnemu pravniku (sodniku, odvetniku ali notarju) točno objasnite dejanske položaje, da vam bo mogel potrebno svetovati. Pomisliti morate tudi še, da bo treba vsako trditve n. pr. o hčerkinih obvezah v pravdi dokazati in da ni popolnoma gotovo, da bo sodišče izključno vam vse verjelo. Kakor vidite, spada rešitev spora pred sodišče, ne pa pred drž. tožilstvo. Toda dobro premislite, preden začnete negotovo pravdo. Sodišče sme priznati na podlagi ubožnega spravevala siromaka pravico za pravičanje oni stranki, ki ne zmora pravičnih stroškov brez škode za zasilno vzdrževanje same sebe in svoje rodbine.

Poroštvo. I. K. — Poroča je mogoče praviloma šele tedaj tožiti na plačilo dolga, za katerega je prevzel poroštvo, kadar glavni dolžnik na upnikov sodni ali izvensodni opomin ni izpolnil svoje obveze. Ni pa potrebna poprej tožba proti glavnemu dolžniku.

Procenti ob prevzemu posestva. M. F. — Ob prevzemu posestva od očeta, boste morali plačati državno in banovinsko takso. Državna taksa bo v vašem primeru, ko je posestvo vredno 40.000 din, znašala 2 odst. in pol od vrednosti, banovinska pa 1 odstotek, ker gre za prenos kmečkega posestva med kmetovalci od očeta na sina. Nozar vam bo naj vam že vnaprej pove, koliko bodo znašali pa računai po notarski tarifi. Lahko ga prosite, njegovi stroški. Ce vas pa zanima notarska tarifa, jo najdete v 16. številki »Službenega lista«, z dne 5. marca 1931.

Trije razredi meščanske šole. A. Z. Š. — Če želite vstopiti v drž. službo, vam svetujem, da dovršite vsaj meščansko šolo, s čemer morete doseči uradniško mesto od 10 do 7. skup. Za zasebne službe vam pa tudi dosežanja iz obrazca zadostuje. Ne vodimo v evidenci raznih službenih mest pri zasebnih podjetjih. Prebirajte male oglase, kjer morda najdete kaj primerne.

Hčerka železniškega staroupokojenca. S. B. — Hčerke staroupokojenec po 24. letu starosti, med katere se prištevate tudi vi, ki vam je oče umrl l. 1916, nimajo pravice do rodbinske pokojnine. Ako ste samski in nimate sredstev za vzdrževanje, boste morda uspeli s prošnjo za podporo po čl. 7 uredbe o spremembah zakonskih predpisov, ki se nanašajo na prejemke državnih upokojenecv z dne

8. marca t. l. Prošnjo je nasloviti na prometno ministrstvo in v njej obrazložiti dejansko stanje, ki mora biti podprto z dokazi. Prošnjo pošljite preko direktije državnih železnic. — Pravica do legitimacije za režijsko vožnjo je v zvezi s pravico do uživanja pokojnine. Ker sledne pravice, kakor zgoraj rečeno, nimate, vam tudi legitimacija za režijsko vožnjo ne pripada.

Ukradeno blago. S. P. Ce ne morete dobiti blaga nazaj, se pač zadovoljite z odškodnino. Vsak obtoženec ima pravico najeti si branilca, ki ga bo moral seveda sam plačati. Zastopnika tudi vi lahko najamete, vendar se nam zdi, da bo to nepotrebno, če vam toženčevi svojci poravnajo vso škodo. Zdi se nam, da vi smatrate, da ste vi tožnik. To pa ni tako. Zaradi tatvine nastopa le državni tožilec kot tožnik, dočim se vi kazenskemu postopu lahko pridružite kot zasebni udeleženec, ako imate kakšno škodo iz kaznivnega dejanja.

Odpoved službe nameščencu v bolnišnici. I. J. — Zaradi bolezni vas službodajalec ne sme odpustiti iz službe, ker bolezen ni zakoniti razlog odpusta. Pač pa sme službodajalec nameščencu z zakonitim rokom službo odpovedati tudi v času bolezni. Zakonite predpise o teh vprašanjih najdete v obrtnem zakonu.

Občinska pot druge vrste. F. C. — Občina se mora brigati za red na občinskih poteh. Ako je mejaš napravil škarpo na občinski poti ga bo občina lahko prisilila, da jo odstrani. Posestniki, ki vzote po tej poti, pa te pravice nimate, ker je pot občinska last. Priposestevovanja javnih potov postava ne dopušča.

Prestavitve električnega droga. P. A. — Elek-trarna nikakor ne sme na tujem zemljišču brez privolenja lastnika postavljati in prestavljati drog-gov. Vendar sme na njeno prošnjo banska uprava odobriti razlastitev zasebne lastnine ali ustanovit-ve služnosti — zato, da se postavijo in vzdržu-

A. K. P. — srečke. Za srečke, ki jih nava-jate v svojem vprašanju, ne izplačujete davčne uprave nikakih obresti. Da ugotovite njih vred-nost in če že morebiti niso bile izžrebane, bo najbolj, da se obrnete na finančno ministrstvo, oddelek za državne dolgeve in državni kredit.

A. Š. Begunje pri Cerklju. Imate 10 živih otrok, najmlajši je star 2 leti. Vprašate, če bi uspeli s prošnjo za odpis davkov.

Po § 11 zakona o davku na samsce in davčni oprostitvi oseb z 9 ali več otroci se oproste ne-posrednih davkov davčni zavezanci, katerih skupni predpis neposrednih davkov ne presega 500 dinarjev in če najmlajši otrok še ni star 14 let.

Ce sta dana oba zgoraj navedena pogoja, vložite pri pristojni davčni upravi prošnjo za oprostitve davkov radi 9 otrok. Prošnjo priljučite izveček iz krstne knjige kot dokaz glede števila in starosti otrok.

G. L. — Zg. Bistrica — zgradarina. — Imeli ste navadni kmečki mlin. Odjavili ste ga s 30. 3. 1937. Sedaj se bavite le s kmetijstvom. Davčna uprava vam je predpisala zgradarino od Vaše hiše, ki jo uporabljate sami in od vinarje. V zgradarinski prijavi ste navedli, da imate v teh hišah ljudi, ki vam pomagajo pri obdelovanju posestva. — Po točki 15. člena 32 zakona o neposrednih davkih so oproščene zgradarine zgradbe v vaseh in sel-skih občinah, zgradbe zunaj okoliša mest, trgov, turističnih krajev kopaliskega značaja in zunaj okoliša vasi, ki imajo nad 5000 prebivalcev ali vasi, v katerih je sedež sresa, če služijo izključno kme-tovalcem in njih kmetijskim delavcem za prebiv-anje. — Ce se da kmečko zgradbo v krajih, kjer uživajo take zgradbe trajno davčno prestop, samo v sezoni delavcem v najem, ostali del zgradbe pa služ kmetovalcu za prebivanje, je zgradba oprošte-na zgradarine le glede dela, ki ga kmetovalec sam

Shranjevanje jedilnega kostanja. R. M. K. — Radi bi vedeli, kako se shrani jedilni kostanj čez zimo, da se najdelj časa održi svež in zdrav. — Kako se divji kostanj da uporabiti? — Jedilni ko-stanj ni tako lahko spraviti, ne di bi se pokvaril. Ce ga postavimo na suh prostor, se preveč po-suši in postane trd kot kamen. Ce je pa shramba vlažna, tedaj rad spleni. Za spravljaje se je še najbolj obnesla suha šota, oziroma šotni zdrob, v katerem se še najbolj spoš ohrani. Sota ga nam-reč obvaruje pred osuševanjem, pa tudi pred ples-nobo. Tudi suh pesek se v ta namen uspešno upo-rablja, ker omejuje osuševanje in plesnobo. — O uporabi divjega kostanja kot krma za prašiče do-bite odgovor na drugem mestu med temi nasveti.

Divji kostanj — krma prašičev. N. D. K. — Skušali ste prašiče krmiti z dodatkom divjega ko-stanja, ki ste ga olupili in skuhal, toda že drugi dan ga niso hoteli več žreti. Ne veste, kako pravi-lno ž njim krmiti. — Divji kostanj je grenak, zato ga prašiči ne marajo. Pred pokladanjem ga morate razgrenčiti. V ta namen ga najprej posu-šite v krušni peči ali v sušilnici, nakar ga olupite. Posušeni divji kostanj se da lahko lupiti, spravi-te ga v sod z vodo, da se razgrenči. V sodu menjajte vodo večkrat, da se kostanj prej in bolj razgrenči. Po 2 do 3 dnevnem namakanju v vodi izgubi veliko svoje grenkobe. Ce imate kje v bli-žini tekočo vodo, denite olupljeni kostanj v vrečo ali v kako košaro, ki jo postavite nato v to vodo. V njej izgubi kaj kmalu in skoraj popolnoma svojo grenkobo. Ce ga pred namakanjem zdobite v zdrob, se bo še bolj hitro razgrenil. — Ce imate veliko divjega kostanja, ga spravite ko je popolnoma ali deloma posušen, v suh zračen prostor, ga tamkaj razgrenite in hranite v prav tankih pla-steh, da ne spleni. Dobro je, če ga v shrambi večkrat premečete z lopato ali pa z grabljami pre-grabite. — Olupljen, razgrenčen in v zdrob zdrob-ljen divji kostanj pokladajte le pitainim prašičem približno 1 kg na dan in glavo poleg druge pi-talne krme. Za mlade prašičke pa ni primerna krma.

Spravljjanje korenstva v zasipnice. I. M. S. — Imate slabo mrzlo klet, v kateri vam korenje in pesa pozimi zmrazneta. Zelite nasveta, kako bi to shranili v zemlji, da bi se dobro ohranilo čez zimo. — Korenstvo lahko spravite v zasipnice, ki se tako napravijo. Na suhem zemljišču, kamor ne pride voda, po možnosti v bližini doma, izkopljite jamo kaka dva metra široko, dolgo pa, kolikor potrebujete za pridelek pese in repe. Globina za-dostuje kakega pol metra. Jamo izkopajte nekaj dni pred vlaganjem, da se dozdoba presuši. Vlagajte pa korenstvo le ob suhem, četudi morda nekoliko hladnem vremenu, da ne bo v jami gnilo. Mora tudi biti popolnoma suho, zato ga je izruvati ne-kaj dni prej ter pustiti na njivi ali na kakem drug-em prostoru, da se presuši. V zasipnico ga je vlagati ob lepem sončnem ali vetrovnem vremenu. Dno in stene se obložijo s slamo na to se šele zлага popolnoma zdravo in nepoškodovano ko-renstvo. Preden začnete jamo polniti, vtaknite v

Grobnice in spomenike
kamnosečko stavbna, cerkvena
dela izvršuje po nizkih cenah
kamnosečko kiparsko podjetje
FRANJO KUNOVAR
pokopališče Sv. Križ-Ljubljana
telefon 49-09

jejo vodi za prevajanje električnega toka. — Mor-da si je elektrarna tako pravico izposlovala ko je bil lastnik parcele še vaš prednik. Ce je tako, bi s tožbo ničesar ne opravili. Drugače pa seveda lahko tožite elektrarno — ki bo pa v tem primeru gotovo takoj predlagala uvedbo razlastitvenega po-stopka ali postopka za ustanovitev služnosti v bre-me vaše zasebne lastnine. Stroške razlastitve bo plačala elektrarna. Vaša kazenska razsodba bi bila brezuspešna, ker se s prestavitvijo droga ni zgo-dilo nobeno kaznivo dejanje. Kar se tiče odškod-nine, vam svetujemo, da se z elektrarno poravnate. Na cenitev sodnih cenilcev, po katerih je že elek-trarna dala oceniti škodo, sicer niste vezani, ven-dar ne smete pričakovati, da boste v primeru, da sodišče določi odškodnino, dobili mnogo več. Tudi sodišče se bo moralo opirati pri določitvi odškod-nine na mnenje cenilcev.

»Prikrasjane«. L. P. Vaše vprašanje je prepo-manjkljivo, da bi vam mogli natančno odgovo-riti. Kakor vidimo iz vašega pisma, celo pri fi-nančnem ravnanstvi niso na jasnem, ali vam pripada razlika ali ne. Ker niste povedali, iz kakš-nih razlogov so vam svetovali, da že vloženo proš-njo umaknete, vam ne moremo povedati, kako bi bila ista rešena. Ce ste prepričani, da vam kaj pripada, izgovite o tem rešitev pristojnega oblastva s ponovno prošnjo.

Davčni nasveti

uporablja. Zgradarina pa se predpiše smo od sezon-ske najemnine. Ako pa uporablja kmetovalec svojo zgradbo v kraju, kjer uživa taka zgradba trajno prostost deloma sam, deloma pa jo oddaja v naj-em vse leto, ne samo sezonsko, je ta zgradba v celoti zavezana zgradarini. — V Vasega vprašanja ni razvidno, če leže vaše hiše v rajonski črti mesta, oz. turističnega kraja klimatsko planinskega zna-čaja. Najbolje bo, da se oglosite na davčni upravi, pojasnite, da se bavite le s kmetijstvom in če so dani zakoniti pogoji za oprostitve, Vas bo davčna uprava oprostiti zgradarine.

Dol. Jezero. — Odpis zemljarine zaradi po-plave. — Voda vam je uničila ves pridelek (travo). Na preplavljenem zemljišču se letos ni moglo poko-siti trave in ne pasti živine. Vprašate, če lahko prosite za odpis zemljarine. — Po čl. 12 zakona o neposrednih davkih se odpiše osnovni davek zem-ljarine v celoti ali deloma, če in kolikor prizadene letni škodo za več ko četrtino voda, ogenj, toča. — Odpis davka na zemljišče ob elementarni ne-zgodi se ne sme dovoliti za ona zemljišča, ki se niso v dotičnem letu kmetijsko obdelala. Vendar pa se smejo vzeti v poštev in ocenitev za odpis tudi one parcele in deli parcel, ki še niso bili do dne elementarne nesreče kmetijsko obdelani, toda so bili po krajevnem poljsko-gospodarskem običaju določeni za obdelavo v istem letu, ob pogoju, da so postale zaradi elementarne nezgode za dotično gospodarsko leto popolnoma nesposobne za donos. — Škodo, prizadeto po elementu (vodi, požaru...) se mora prijaviti brez takse najdalje v osmih dneh od dne, ko se je škoda opazila. — Prijavo vložite pri katastrski upravi ali pa pristojni davčni upravi, ki mora prijavo odstopiti katastrski upravi. V pri-javi je treba točno označiti poškodovane parcele, občino, vas in kraj, kjer leže poškodovane parcele. Navesti je treba tudi čas in vrsto elementarne ne-zgode in prijavo podpisati. Ker je parcela še po-plavljena, boste predvidoma s prošnjo uspeli.

Kmetijski nasveti

njeno sredino tri ozke deske v trikotu, ki naj tvo-rijo nekak prežračevalnik. Potem zlagamo peso in korenje v jamo, dokler ne dosežemo površino ze-mlje. Tedaj položimo v sredino jame po dolgem kako žrd, ki naj sega od enega konca do drugega in naj štrli na obeh straneh ven. Nato skladajmo naprej do primerne višine v obliki groba, pokri-jemo korenje s slamo in povrh z zemljo, ki jo pri-merno stlačimo. Ko je zasipnica dovolj trdna, iz- vlečemo žrd od strani ven in tako dobimo v kupu prežračevalni jarek, ki je v zvezi z navpičnim prežračevalnikom. Skozi odprtine od zemlji prihaja svež zrak v notranjost kupa, iz katerega gre z oglikovno kislino in vodno paro nasičen skozi nav-pični prežračevalnik na dan. Pri tem korenstvo lahko diha in se še nekoliko suši, ne da bi moglo gniti. Ce pa pozneje nastopi hud mraz, tedaj za-delamo vse tri odprtine, da korenstvo ob njih ne zmrazne. Pri nastopu posebno hudega mraza pa na-sujte še eno plast zemlje na vrh. — Proti mišim lahko zamrežite luknje s kakor staro mrežo. Več-krat pa zvrtajo te luknje v zemljo ter pridejo do korenstva. V splošnem pa je škoda po miših redko-kdaj občutna.

Izabelo ni dovoljeno sladkati. M. O. L. — Ze-lite vedeti, če se izabela tudi lahko sladka. —Iza-bela ne spada po zakonu med vina, ki smejo priti v promet. Zato tudi ni dovoljeno jo sladkati, ozi-roma se za njo ne dobi trošarinsko prostega sla-dkorja. Za svojo rabo pa jo lahko sladkate poljub-no s sladkorjem, ki je v zvezi z navpičnim prež-račevalnikom. V kolikor se vam bo to izplačalo, je to drugo vprašanje.

Sod od kisa uporaben tudi za kisanje repe. A. M. N. — Sod od masti uporabljate navadno za kis; sedaj bi pa radi v njem okusili repo. Je-li bo potem še uporaben za kis? — Seveda bo, le do-bro ga boste morali umiti s sodovo zavrleco, da ne bo kis dobil vonj po repi. — Veliki goli polži vam lezejo v klet ter grizejo korenstvo. — Po-trosite okrog kupa korenstva žgani apneni prah, pa vam polži ne bodo več lezli vanj, ker se bodo ob apnu opekli. — Redin ni preizkušeno sredstvo za pisanje prašičev. Ni ravno škodljivo, je tudi nekoliko redilno, toda ta njegova redilnost je pre-drago plačana, ker bi s tem denarjem dosegli večje uspeh z drugimi res tečnimi krmili za pisanje prašičev.

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE

Dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji, prevozni tr-
cilji, oklji, pnevmatika

Tribuna F. D. L. Ljubljana, Karlovska c. 4

ODREZITE
„SLOVENEČ SVETOVALEČ“
odgovarja samo na vprašanja, ka-
terim je priložen tale odrezek.
„Slovenec“ 27. oktobra 1940

Versko življenje v Sovjetiji

Glasi komunistične zveze brezbožnikov v Sovjetiji »Brezbožnik« objavljajo zanimive podatke o tem, kako se razvija versko življenje med ruskim ljudstvom. Člankar piše med drugim:

Protiverska propaganda v Sovjetiji je dosedaj imela ta uspeh, da je večina cerkva zaprta. Le malo verskih hramov je še stalo odprtih in duhovniki so že skoraj popolnoma izginili. Vključno vsemu temu pa se versko življenje med ruskim ljudstvom razvija naprej. Namesto duhovnikov, ki se ne smejo več javno kazati in gibati, opravljajo verska opravila laični verniki in celo ženske. Člankar pravi, da so zlasti ženske pokazale zelo veliko vnemo in pogum pri opravljanju raznih cerkvenih opravil. Te ženske se gibljejo med ljudstvom v svojem okrožju in so med verniki zelo priljubljene. Verniki jih kličejo ali »zakristanke«, »lektorice« ali pa tudi »matere«. Na zunaj ne nosijo posebnih oblačil, vendar pa so navadno oblečene tako, da jih že na zunaj verniki spoznajo. Oblečene so priprosto in tudi enotno in njihova zunanost najbolj spominja na obleke redovnic.

Predvsem skrbijo te ženske za redka svetišča, ki so še na razpolago vernikom. V svojem okrožju pazijo na vse, kar je potrebno vernikom in kadar je kaj nujnega, tedaj pokličejo duhovnika, ki mora včasih priti od zelo daleč, da opravi najnujnejše versko opravilo ali pa da od časa do časa opravi sv. opravilo ali pa službo božjo. Kadar je treba kaj opraviti za ikonostas ali pri glavnem oltarju, tedaj gotovo od kod pride duhovnik ženske cerkvene pomočnice pa vodijo po cerkvah tista cerkvena opravila, ki ne zahtevajo ravno navzočnosti duhovnika.

Člankar piše med drugim, da je v priključeni Kareliji imel priliko prisostvovati takemu tajnemu cerkvenemu opravilu, ki ga je vodila neka taka »zakristanka«. Iz ikonostasa ali pa z glavnega oltarja prineso glavni križ ali pa glavno ikono. V sredini cerkve stoje navadno dva križi in slika, okoli pa gore sveče, vse pa je v preprostem cvetju. V cerkve ali pa kapele prihajajo verniki z vseh strani in vseh starosti, v cerkvi pa okoli križev nato opravijo pobožnost, ki je res nekaj posebnega in velikega po svoji vnemi in pobožnosti. »Zakristanka« poje ali čita naprej kake geste iz sv. maše ali pa iz večernic, nato pa sledi skupno petje in skupna glasna molitev. Vedno pa vodi tako pobožnost ženska.

Po Rusiji je mnogo farnih občeštev, ki žive tako naprej, dasi ni več duhovnikov. Ker so močje preveč izpostavljeni, so ženske članice farnih odborov, ženske vodijo tisto prikrito javno delo, ki je potrebno, duhovnik in močje pa ostanejo v senci.

Člankar »Brezbožnika« zaključuje z utemeljitvijo, da je to versko življenje med verniki zelo razširjeno in poudarja predvsem dejstvo, da so ti verniki tako »pobožni« kakor to ni bilo nikdar poprej. Čim bolj javno se brezbožniška zveza bori proti veri, tem globlje in iskrenjeje je versko življenje med ljudstvom. Zato opozarja člankar zvezo, da naj stori vse, da se propaganda razširi tudi proti temu načinu verskega življenja. List objavlja v isti številki že celo vrsto denuncijacij proti takim verskim občestvom in že denuncira ženske, ki pomagajo maloštevilnim duhovnikom ali jih pa vsaj nekoliko nadomeščajo v osamljenih in skritih cerkvah.

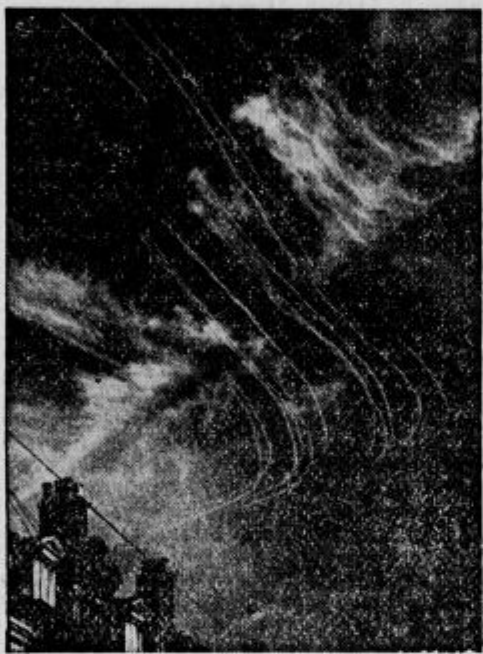
Že 22 let preganja v Sovjetiji versko življenje režim tako, kakor se dosedaj še ni nikdar zgodilo v zgodovini. Vključno temu pa tudi v najhujših okoliščinah verniki znova izpričujejo iz dneva v dan, da človek hrepeni po verskem življenju dokler živi in diha.

V bombardiranem Londonu in Berlinu

Švicarski list »Journal de Geneve« prinaša telete vesti o življenju v bombardiranih prestolnicah Anglije in Nemčije

V Londonu

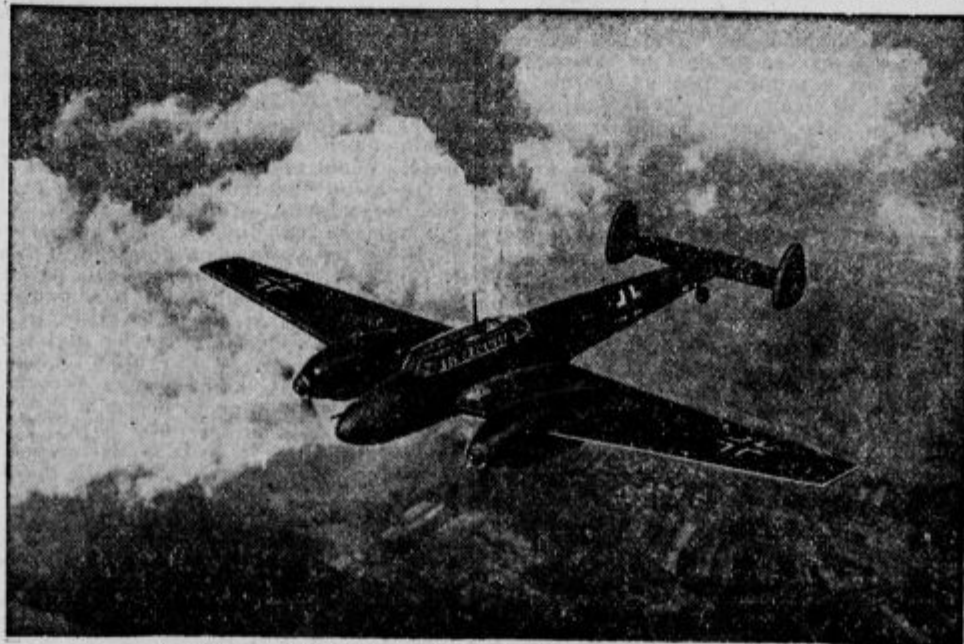
Poročila iz prvih tednov bombardiranja Londona se glase, da je bilo v tem času deset tisoč mrtvih in petnajst tisoč ranjenih. Gotovo je, da so ti ljudje imeli priliko, poiskati si zavetišče, ki jim ga nudijo oblasti. Poročevalec lista »Journal de Geneve« pravi, da se je pogovarjal z ljudmi, kaj mislijo o tem, pa je dobil

Take prizore vidijo v krajih, kjer so dobi meč nemškim in angleškim letalstvom. Svetli traki so sledovi lovcve, ki bliskovito švigajo po nebu in puščajo dim za seboj

skoro povsod enak odgovor: mi bi se že poskrili in precepeli tisti čas, ko nad mestom nemška letala, kje v zakloniščih, toda ni časa. Žene pravijo, da morajo vendar nekaj pripraviti svojim malčkom; one nadalje nočejo oditi iz mesta na varnejšo deželo, ker nočejo pustiti svojih mož samih v Londonu. Kdo bi jim kuhal, pral, nakupoval, kar je potrebno, kdo bi jim delal družbo po končanem delu? Tudi bi se težko privadile drugemu življenju brez ulic, brez navajenega londonskega vzdušja, brez prodajalen in trgov.

Žene so torej po večini ostale v Londonu. Žive tako rekoč na bojišču, vsak čas jih lahko vidiš med ruševinami, kako se pogovarjajo s sosedom, kako čakajo na vojo, ki jo bo pripeljal avtomobil (vodovodi so skoro vsi pretrgani), ali se naslanjajo na okna brez šip, raz katerih paplajo še angleška zastava in nič drugega. Medsebojna pomoč v vzhodnem delu je čudovito prisrčna. Drug drugega podpirajo z ganljivim razumevanjem in tolažbo. Ostalo izvrše krajevne oblasti in zasebna iniciativa. Vsak dan raste število onih, ki so izgubili domove ali so njihova stanovanja proglašena za ogrožena, ker so padle v bližini tempirane bombe, pa so zato sprejeti v javna zaklonišča. Tam je, do, stanujejo, spe in čakajo na novo streho. Matere, ki žele s svojimi otroci na deželo, lahko v dveh dneh odpotujejo v podeželske province. Ljudje, ki so brez strehe in nimajo hrane, dobe hrano v posebnih kuhinjah. Odrasli plačajo celo, otroci polovično. Tudi obleko, obutev in podobno dobe tisti, ki so vse izgubili. Za te nesrečneže prirejajo po državi posebne zbirke. Ako je kdo izgubil stanovanje, pa si je rešil

Nemški bombnik tipa Messerschmitt v poletu nad Anglijo

Zadržite Nemce z njihovimi lastnimi čeladami! Tako uče Angleži svoje vojake za primer, da bi Nemci prišli na angleško otočje. To sliko so objavili Nemci, zgražajoč se nad takim načinom angleškega postopanja

nekaj pohištva, ga lahko brezplačno shrani v posebne za to določene prostore. Smeh na licih je bolj redek. Vsakodnevno igranje slepe miši z grozno smrtno rišo v prej vesele obraze londonskih resne črte.

Mnogo je trpel vzhodni in zahodni del mesta, trgovsko središče in delavska predmestja. Kljub temu je življenje delovnega ljudstva skoraj povsem normalno. Ljudje gredo za svojimi vsakdanjimi opravki. Gospodinja so čisto na trgu pod milim nebom, čeprav je okoli njih polno gasilcev, ki gase gorajoče hiše ali odstranjujejo napoto, da bodo ulice zopet sposobne za promet. Trgovina in promet še vedno redno posluje. Lokomotive pihajo gost dim v jesensko londonsko meglo, ko prihajajo v doke.

V Berlinu

O bombardiranju Berlina piše nemško časopisje, da je škoda, povzročena na zasebnih hišah, zelo velika. Angleške bombe so se večkrat vspale na vzhodni del mesta, kjer sem se nahajal, piše švicarski poročevalec, spremljane s silnim pokom. Varnostna služba se je podala takoj na delo. Ranjence so prenesli v bolnišnice. Tiste, ki so izgubili stanovanje, so za prvo silo nastanili v neki šoli. Bilo je tudi nekaj mrtvih. Neka krajsa proga podzemne železnice ni več v obratu. Videl sem, kako je bila zadeta neka pivovarna. Časopisi so objavili slike nekega sestreljenega angleškega letala. Njegova posadka je zgorela.

Bolj kot kdaj nastopa nemško časopisje proti Churchill, ker da »njegovim piloti prav nič ne merijo na vojaške cilje«. Pri tem prinašajo podrobne opise prizadete škode na zasebnih poslopih in napovedujejo maščevanje, ki bo zadelo Angleže. Poročevalec piše dalje, da je škoda in razdejanje v Berlinu mnogo večja, kakor se da razbrati iz gornjega kratkega poročila, ker se je on v poročilu omejil le na to, kar je sam v enem dnevu neposredno videl.

Iz življenja cerkve v Franciji

Nevnik »La Croix« poroča, da so v Liseuxu slovesno praznovali petdesetletnico zaobljub Male Terezije Deteta Jezusa. Pri tej slovesnosti je bil navzoč tudi kardinal Suchard, škof pariški, ki je imel na tej slovesnosti nagovor na redovnice.

Sodelovanje francoskih ženskih redov in kongregacij

(Kp) Škof v Limogesu je naročil vsem ženskim redovom in kongregacijam, naj se v sedanjih težkih prilikah povežejo v posebno delovno skupnost, da bi poživil in še bolj načrtno izpeljali delo v socialnem skrbstvu, v šolah in drugih zavodih. Posebna naloga združenih ženskih redov in kongregacij naj bi bilo zopetno pokristjanjenje mesta in dežele. Tudi katoliška akcija naj se posveti samo temu delu. Vse drugo, zlasti kakšni notranji spori, sedaj niso na mestu. Novo obnovitveno delo naj računa tudi z dragoceno pomočjo drugih katoliških društev. V tem vidimo veliko in posnemano vredno iniciativo francoskega škofa v sklopu po sedanjih stremeljenj za zopetno pokristjanjenje Francije.

Spremembe uličnih napisov

Kdor je obiskal Lurd na Francoskem, se gotovo spominja zadnjega večjega mesta pred to veliko francosko božjo potjo, mesta Tarbesa, ki leži na železniški progi med Toulouseom in Lurdom tik ob vzhodni Pirenejev. Mesto je bilo do zadnjega v taboru za Francoze pogubne ljudske fronte. Kakor poročajo francoski listi, je občinski svet v mestu Tarbes sklenil spremeniti imena nekaterih mestnih ulic. Naj za-

dostuje samo ugotovitev, da so spremenili n. pr. dosedanje prostozidarsko ulico v ulico sv. Vincencija Pavelskega.

Poškodovane cerkve

(Kipa.) »La Croix« poroča iz Limogesa o škodi, ki je zadela med vojno cerkvena poslopja v departementu Evreux. Najbolj je bil prizadet glavni kraj v tej provinci, Evreux. Katedrala uničena. Kot žalosten spomin na njo štrle v zrak ožgani črni zidovi. Do dna je porušena tudi škofova hiša. Notra dame v Grand-Andelysu ima sledove več topovskih krogel. Podrt je tudi stolp na cerkvi v Neubourgu.

Tokio ima že nad 7 milijonov prebivalcev

Prebivalstvo dveh največjih japonskih mest, to je japonske prestolnice Tokija in velikega trgovskega in industrijskega središča Osake, narašča od leta do leta z veliko brzino. Na koncu lanskega leta je imel Tokio 7.001.560 prebivalcev, Osaka pa 4 milijone 874.847 prebivalcev. Na koncu leta 1935, torej pred štirimi leti, je imel Tokio po poročilu policijskega ravnatelja 6.300.000 prebivalcev. Od takrat se je povečalo število tokijskega prebivalstva vsako leto za 18.000 duš. V pretečenem letu je umrlo v Tokiju 61.245 ljudi, rojstev pa je bilo 115.982. Iz tega vidimo, da se je priselilo v Tokio vsako leto okoli 120.000 ljudi.

Velik potres v Romuniji

Romunsko časopisje se še bavi v hudim potresom, ki je pred nekaj dnevi povzročil veliko škodo in strahu v Romuniji. Tako močnega potresa v okolici Bukarešte še dolgo leta ne pomnijo. Po poročilih, ki smo jih mogli šele sedaj dobiti, je bilo središče potresa v področju Buzana. Sunki so bili tako močni, da so jih čutili tudi v severni Romuniji in Besarabiji. V potresnem središču samem je nastala precejšnja škoda. Porušeni je več hiš po mestih in vaseh. Ker so prometne zveze s temi kraji prekinjene, se še ni moglo zvedeti, kolika je škoda in kako veliko je število človeških žrtev. Verjetno je, da ni majhen. Pripovedujejo, da je med potresnimi žrtvami največ otrok in žensk.

Iz Besarabije poročajo, da so najbolj čutili potres v mestu Kišnjevu, kjer se je podrl nekaj hiš. V Bukaresti pripovedujejo ljudje drug drugemu, kako so doživeli potres in kaj se je pripetilo pri njih ali pri sosedih. Prvi trenutki so bili zelo burni. Spočetka so mislili, da bo prestolnica bolj trpela. Ko so se ljudje zavedli, kaj pomenijo nenadni sunki, so z grozo pričakovali, kaj bo. Drugi so jih začeli tolažiti, češ, najhujši so prvi potresni sunki. Potresna šiba, če je res nevarna in huda, pride nenadoma in stori v prvih sunkih najhujše. Pozneje ni več take nevarnosti. Tako je v Bukaresti tudi res bilo. Drugod je bilo seveda huje, kakor vidimo iz poročil.

Za dobro voljo

Požar v trgovini

Firbec vstran! Kdor hoče krasti, na levo, oni, ki hočejo kupiti poškodovane predmete, na desno!

Pri vedeževalki.

Mlad, lepo oblečen gospod je prišel k vedeževalki. »Nisem prišel zato, da bi mi prerokovali bodočnost, pač pa bi vas lepo prosil za roko vaše gospodične hčerke.« je hitel pripovedovati mladi gospod.

A tako. Najprej mi povejte, kako si predstavljate vašo bodočnost.

Voltaire in brezboštvo.

Znani francoski bogatajec Voltaire je imel goste. Pri kosilu so zasukali pogovor na brezboštvo. Voltaire jih je najprej prekinil, potem je odpustil slugo, nakar se je opravičil pred gosti:

»Oprostite, da sem vas prekinil. Če pred slugami govorimo, da ni Boga, mi vse pokradejo. Edino Boga se še malo boje.«

TEHNIKA

Isolacija toplote

Prihaja zima. Z njo je v zvezi prva neprijetnost — mraz. Proti mrazu se borijo ljudje v zimskih mesecih po vsej zemeljski obli od kar poznano zgodovino. Najbolj naravna zaščita je topla obleka in ogenj. Oboje je uporabljal človek že od davnina. Zunaj ga je varovala obleka, doma pa je z ognjem skrbel za toplo domačnost.

Dandanes uporabljamo za gretje peči. Nekdani kamini, ki se jih marsikdo še spominja iz preteklih časov, so ostali samo še kot okrasek po velikih starih hišah. Centralna kurjava, pa naj bo s paro ali s toplim zrakom, je predraga.

Ko mislimo na ogrevanje stanovanja, računamo skoraj vedno s tem, koliko bomo porabili kuriva v peči. Po tem tudi cenimo peč ali je dobra ali slaba. Le redko pomislimo na to, da je prav tako važno, kakor vzdrževanje odnosno proizvajanje toplote, tudi toplotna izolacija.

Iz prakse vemo, da so za toplotno zaščito po navadi tiste snovi najbolj pripravne, ki so najlažje. Dandanes imamo na trgu že veliko snovi, ki jih izdelujejo posebe kot toplotne izolatorje. To so najrazličnejše porozne snovi plutovina, luknjičast beton, prav tako pa služijo kot toplotni izolatorji drobnoraznata žlindra, pesek, les itd. V vseh teh toplotnih izolatorjih pa je prav za prav sredstvo, ki izolira zrak.

Pri toplotnem izoliranju z zrakom, se moramo, če hočemo imeti uspeh, držati dveh načel. Zrak, ki smo ga namenili za izolacijo, mora biti mirujoč. V prostoru, ki je določen za to, da bo zadrževal prehod toplote, ne sme biti prepriha. To je razumljivo. Kakor hitro damo zraku možnost, da se mejnava, nam bo uhajal iz prostora segret zrak in bo odnašal s seboj toploto. Toplotna izolacija bi se na ta način še poslabšala. Drugo načelo pa je, da mora biti zrak razdeljen na kolikor mogoče veliko pred seboj ločenih polj. Pri prehodu z enega telesa na drugo, je namreč toplotna prehodnost manjša, kakor če prihaja toplota po homogenem sredstvu. S tem, da razdelimo zrak na mnogo delov, ustvarimo toploto na njenem prehodu mnogo uporov na vseh prehodih od zraka na steno in obratno. Zato nam bo razumljivo, zakaj so ravno luknjičave stvari primerne za toplotno izolacijo.

Izolirne snovi po navadi nimajo take stabilnosti, da bi lahko služile pri gradnji sami kot nosilci, ampak morajo imeti posebne konstrukcije v oporo.

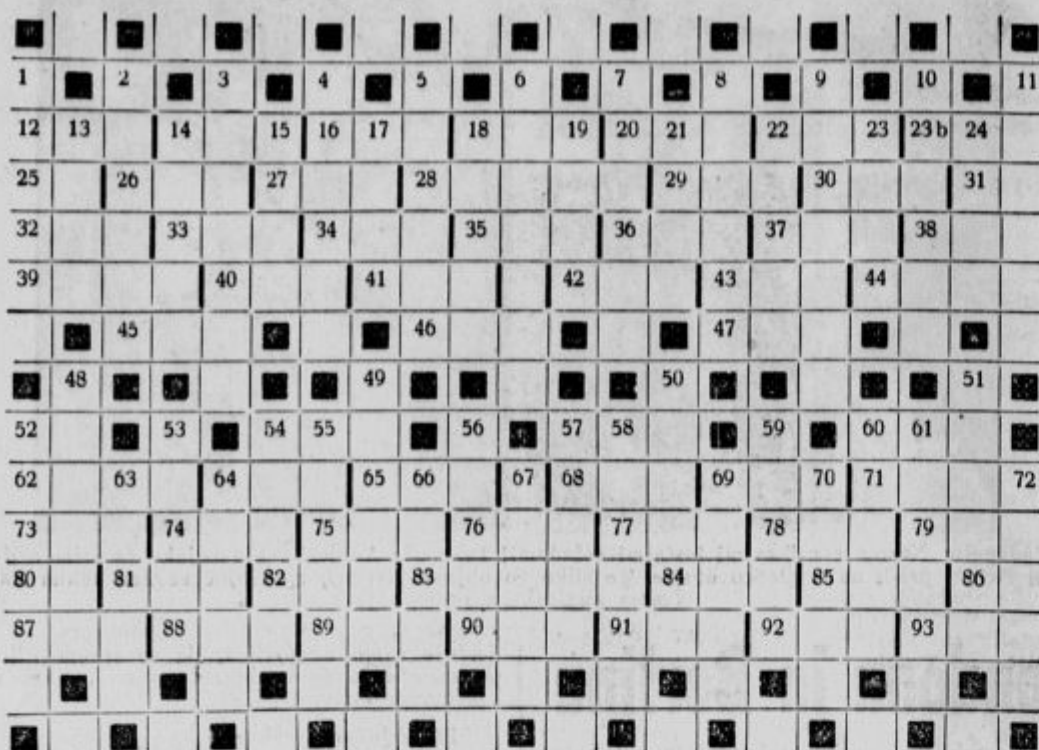
Sredstva za izolacijo so draga. Zato moramo paziti, da jih čim bolj racionalno uporabimo. Stavbo izoliramo predvsem na tistih delih, ki so mrazu bolj izpostavljeni. Nič novega ni, da so pri hišah na prostem prostori, ki se nahajajo na severni strani hiše, veliko bolj hladni kakor prostori na južni. Zato moramo na severni strani prostore bolj zaščititi. Stare hiše so v krajih, ki ležijo bolj severno od naših, zidane tako, da imajo severne stene debelejšje od drugih.

Posebno pozornost moramo posvetiti stropom pod streho in tlem. Če pomislimo, kako tenka plast loči gornje prostore od mrzlega podstrešja pozimi, bomo razumeli, da tam lahko uhajajo velike množine toplote. Poglejmo strehe pozimi, ko zapade sneg. Nad prostori, kjer kurijo v podstrešnih stanovanjih, kar hitro skopni sneg.

Podobno kakor ostrešje, hladijo stanovanje kletni prostori. Tukaj si lahko že nekoliko pomagamo, če razgrnemo preproge po tleh. Poseben delež na odvajanju toplote pa imajo špranje ob oknih in vratih. Danes so napredaj posebni gumijasti trakovi, s katerimi objememo vrata in okna ob straneh, da se tesno zapro. Na ta način zaščiteni vrata in okna nam prihranijo tretjino kurjave. Okna, ki jih ne odpiramo, pa lahko kar prelepimo s papirjem.

Poleg prepriha imamo še enega sovražnika gorkote, to je vlaga. Pomisliti moramo, da suh zrak desetkrat slabše prevaja toplotno kot voda. Zato moramo skrbno paziti, da ohranimo povsod tam, kjer hočemo odvod toplote zadržati, suh zrak. Prepričati moramo zamakanje dežja ob oknih, pod streho itd. Prav tako pa moramo paziti znotraj v prostorih, da ne prodre s prevelikim proizvajanjem pare (kuhanje perila v kuhinjah) vlaga globlje v zid. Prostori pa, kjer se veliki količini pare ne moremo izogniti, kakor kopalnice, pa naj bodo na površini zaščiteni z oljnato barvo.

Križanka

Besede pomenijo:

Vodoravno: 12. Priprava za merjenje časa. 14. Kraj in dolina na Koroškem. 16. Veznik. 18. Rumenočrtni ptič. 20. Otok v severnem Hrvatskem Primorju, znan po vinu, ribolovu, pridelovanju soli in siru. 22. Kratko moško krstno ime. 23. b. Hiter, hrupen tek. 25. Kratica, ki pomeni približno, okrog (circa). 26. Domača vprezna žival. 27. Veznik. 28. Alphonse Daudetjev roman iz pariškega umetniškega življenja. 29. Pomeni določeno del celote, pa tudi tečaj. 30. sedež človeškega čuta. 31. Egiptovski božanstvo. 32. Gora v Mali Aziji; žensko krstno ime. 33. Perzijski vladar iz starega veka. 34. Grška črka. 35. Znan bufet v Ljubljani. 36. Vojna in ... (Toistojev roman). 37. Besedica, s katero pokličemo koga. 38. Prilozna določila kraja. 39. Svetopisemski ožak, ki ga je riba požrla. 40. Prijatelj ali neprijatelj tuje lastnine. 41. Kratica besed: avtomobil, avtarkija, avtentičen itd. 42. Druga beseda za dihla. 43. Iz rebra (edina kost, ki nima mozga ...) ustvarjeno bitje. 44. Drugo ime za prižnico. 45. Star latinski pozdrav. 46. Trije enaki samoglasniki. 47. Tatarski poglavar; beseda pomeni tudi kratek izliv iz posode, kozarca itd. 52. Kratica, ki potrdi verodostojnost podpisa. 54. Starejša poetična vprašalica. 57. Znamka motornih koles težje vrste. 60. Po vseh gimnazijah razširjeno srednješolsko društvo (kratica). 62. Zitarica, ki daje slabše vrste moko. 64. Popoln, cel. 65. Krajna črka. 68. Zver, tudi začarani krog. 69. Jeza, mržnja. 71. Preprosto žensko pokrivalo. 73. Zenoivanjska gostinja. 74. Ime za vrsto naselja. 75. Znak prehlada, posledica draženja nosne sluznice. 76. Grška črka. 77. Opisni deležnik glagola, ki ga pijanci zelo spoštujejo. 78. Predplačilo, napičilo. 79. Predlog z drugim sklonom. 80. Trgovska kratica, ki pomeni »tekočega letca«. 81. Vsebuje, poseduje. 82. Za tekstilno industrijo važna rastlina. 83. Najmanjši delci snovi. 84. Kovina bele barve. 85. Začetne črke imen in priimka slovenskega škofa, pisatelja in ljubitelja mladine. 86. Osebnostni zamek. 87. Odgovori na vprašanje kakšen? Kakš? 88. Žensko ime. 89. Bivališče blaženih duš. 90. Vrsta zemlje (2. sklon). 91. Ljudska oblika nikalnice. 92. Turški dostojanstvenik. 93. Najpogostejša vprašalica.

Navpično: 1. Žensko ime. 2. Pokrajina brez vzpetin in dolin. 3. Dolžnost vsakega vernega človeka, prošnja k Bogu. 4. Priprava pri umetniškem ognju; način dajanja svetlobnih znakov; majhna gondola v obliki topovske kroglice, ki jo poganja eksplozija. 5. Po njej se menda spozna človekov značaj potom grafologije. 6. Človek, ki ima opravka s čevlji; znan slovenski jezikoslovec. Prešernov nasprotnik. 7. Karajoče besede, ukor. 8. Ostanek pokajene cigare ali cigarete. 9. Drugo ime za Turke, mohamedance. 10. Eden izmed žalujočih ostalih. 11. Drag kam-n temnordeče barve; tudi rodilnik vrste streljiva. 13. Moško krstno ime. 14. Del oblaka. 15. Vrsta posode. 17. Tuje kratko žensko krstno ime. 18. Splošno rabljena tuja beseda, ki pomeni vstopnico, razglednico in sl. 19. Zbrano ljudstvo, politična prireditelja. 21. Slovenski šolnik, pisatelj in slovničar iz začetka preteklega stoletja. 22. Sad juž-

nega drevesa; priljubljena predjed k ribam, suhemu mesu in sl. 23. D. Agocen zob tropske živali. 24. Prebivalec anglosaškega otoka, ki ni v preveč dobrih odnosih s sosedji Angleži. 48. Drobilnica, košček, malenkost. 49. Izgrednik travniške živali, ki je sicer zelo koristna, je pa kosci ne marajo. 50. Majeno človeško naselje. 51. Pevski, glasbeni osemtonski interval. 52. Delavsko preprosto orodje. 53. Kronična pljučna bolezen. vrsta nadehu. 54. V zraku zgoščeni hlapci; na svetu je najbolj znana londonska, pri nas pa ljubljanska. 55. Afriško plemo, ki je zelo bojevito in je že od abesinske vojne na strani Italijanov. 56. Vrsta odpadkov. 57. Azijsko pogansko božanstvo. 58. Peščena obala morja ali rek. 59. Gospodarska priprava za rahljanje zemlje. 60. Vrsta leposlovnega dela, tudi žalosten tok dogodkov. 61. Prvi del iz dveh besed sestavljenega imena slovenskega mesta, drugi del pomeni tudi dan v tednu. 63. Tuje žensko krstno ime. 64. Nadležna zimska ptica. 66. Zgodovinska pokrajina v stari Grčiji. 67. Oblika, vrsta vzdane stavbe. 69. Osebe, predmete ali pokrajine prikazujejo stvar. 70. Vrsta kraške kotline; beseda pomeni tudi mila, ljuba. 72. Največja celina.

Rešitev nedeljske križanke:

Vodoravno: 1. Karavana. 9. Rman. 10. Etan. 11. Teta. 12. Čita. 14. Naj. 16. Oko. 18. Ig. 20. Repa. 21. Br. 22. Naš. 24. Za. 25. Ela. 26. Opeka. 28. Zagar. 30. Avar. 32. Grog. 34. Eko. 35. Ren. 37. Om. 39. Aden. 40. Ne. 41. Lih. 43. Alah. 45. Enej. 47. Karo. 48. Na. 49. Amor. 52. Tl. 53. Kra. 54. Nem. 56. Zver. 57. Idol. 59. Kraki. 61. Baker. 63. Las. 64. Do. 65. Ada. 66. Ak. 67. Bera. 69. Ab. 70. Caj. 71. Una. 73. Kuna. 74. Tahi. 76. Adam. 78. Ziv. 79. Motovilo.

Navpično: 1. Krt. 2. Amen. 3. Ratar. 4. Eva. 5. Več. 6. Atika. 7. Nato. 8. Ana. 13. Vino. 15. Jeza. 16. Opaž. 17. Urar. 19. Gapa. 21. Blag. 23. Seve. 25. Egon. 27. Kakao. 29. Arena. 31. Rod. 32. Gre. 33. Poleno. 36. Pehota. 38. Mina. 40. Nart. 42. He. 44. La. 46. Jarek. 47. Kreda. 50. Mar. 51. Oni. 53. Kvas. 55. Moka. 56. Zrak. 58. Leda. 59. Klag. 60. Ideja. 61. Borut. 62. Raba. 67. Banat. 68. Anali. 70. Čudo. 72. Ahil. 73. Kam. 75. Ivo. 77. Mo. 78. Zv.

Zlogovnica

Sestavi iz zlogov:

a, čak, do, e, e, har, hi, je, kav, ko, ma, na, na, pa, rad, ro, so, ti, vi, zi.

besede sledečega pomena:

večja papirnata denarna enota — vrsta sklenine na posodah — priprava za lov na kite — mesto v Romuniji — velike človeške družine — brbljav, gostobeseden — slično —

Prve črke dobljenih besed ti povedo vas pri Celju, ki je znana v zvezi s celjskimi grofi, zadnje črke pa kovaško orodje.

Izpod Ptujске gore

Iz Cirkove. Dosegli smo, kar smo želeli: povečanje društvenega doma. Na današnji »domovinski farni dan« bo blagoslovljen. Še enkrat vabimo vse k dopoldanskim prireditvam, popoldne pa na igro »Divji lovec«. — V gostilni pri Karšu so našli ono jutro mrtvega prevzitarja Jakoba Graja iz Strojencev. Starčka je zadela kap. — V bolnišnico so pripeljali Karolino Zepan in Katarino Godec, dve sosedki iz Mihovca. — Farna misijonska zbirka od zadnje nedelje znaša 1820 dinarjev. — S sosednjimi občinami tudi mi nestrpno čakamo dneva, ko nam zasveti elektrika!

Iz Hajdine. Blago vdovo Cecilijo Pesek iz Slovenje vasi smo v četrtak pokopali. Pokopina je veliko žrtvovala za dobre namene, posebno za cerkev. — Šolski otroci bodo tudi letos okrasili grobove vojaškega pokopališča v Strnišču, kjer je pokopanih na tisoče borec za svobodo domovine. — V elektrifikacijskem načrtu Drav. polja je tudi to, da se bo od naše prehodne transformatorske postaje podaljšal obstoječi 10 kw vod proti Mariboru. Tako bodo dobile elektriko tudi Škorba, Slovenja in Gorečja vas ter Sv. Kungota.

Od Sv. Lovence na Drav. polju. V lepem redu se je te dni izvršil na naši gmajni popis konj iz 5 občin. Navzoč je bil tudi okrajni podnačelnik g. Ivan Preskar. — Ker je g. šolski upravitelj na orožnih vajah, ga nadomestuje gđ. učiteljica P. Košenina. — Mariji Šuštarjevi, ki že 12 let vzgaja in uči naše otroke, je umrl ljubljani oče v Spitalu na Kranjskem. Naj jo tolažijo molitve hvaležnih šolarjev! — Za davico je zbolel učenec I. Pintar iz Sp. Pleterj. — Nedeljskega občnega zbora FO se je udeležil tudi g. župan, ki je v lepem govoru vzpodbujal fante, naj se v odseku izsolajo za vodstvo občine, katero jih čaka. — Za misterij iz kraljevske smrti »Mrtvaški ples«, ki ga uprizarimo prih. nedeljo, dobivamo od povsod izredno veliko prijav. Prosimo udeležence, da si preskrbijo vstopnice pravočasno!

Od Sv. Vida pri Ptuj. Čeravno smo blizu mesta, dobivamo ljubljanske časopise vsaki dan šele popoldne, ker odpelje poštni avtobus iz Ptuj.

Litija

Razstava slik v Litiji. Danes dopoldne po 10 maši bo razstavljenih nekaj slik mladega slovenskega slikarja g. Otona Polaka iz Maribora. Njegovi pasteli in akvareli prikazujejo koroško pokrajino pod Uršijo goro in Sela, malo vasi, pri Slovenjgradcu, koder župniku pisatelj Fran Kaver Meško. Uvodno besedo v pojasnilo k slikam bo spregovoril ob 11 učitelj g. Jože Zupančič. Razstava bo odprta v nedeljo do 12 in tudi še v ponedeljek do 12. Vstopnine ni! Slike bodo razstavljene v Okrajni hranilnici in posojilnici (v Koberjevi hiši) na Glavnem trgu. Vsi vljudno vabljeni!

Smrtna kosa. 21. t. m. je umrl v Gradcu pri Litiji v 82. letu starosti posestnik in gostilničar Lap Ivan, rod. iz Mengša. Naj počiva v miru! Šolska kuhinja: Iz okrožnice upravitelja ljudske šole je razbrati, da se snuje šolska kuhinja. »Pri nas nimamo kruha«, se večkrat sliši iz mladih ust. Izmed 502 šolobveznih otrok jih je 138 izjavilo, da nimajo dovoljne hrane. To je četrtina otrok na ljudski šoli. Ker javne oblasti ne zmorejo vsega, zato se okrožnica obrača na posameznike, da bodo pomagali vzdrževati šolsko kuhinjo in lajšati gorje, otirati solze, odprti rok in dobrega srca. Naj bi ne bila okrožnica »Glas vpijočega v puščavi«.

Gasilska četa v Litiji je pod novim predsednikom g. Mg. Darko Brilijem in novim tajnikom Stanko Ivančičem prav agila. Izgleda, da si bo le zagotovila prepotrebni gasilski dom, katerega gradi že nad 50 let. V ta namen je kupljen prostor ob Savi od g. Stanea, ki je sicer malo bolj od rok, vendar sprejemljiv. Litija se mora razmakniti tja, kjer je prostor, ne pa, kjer ga ni. Zeleti je še nadalje požrtvovalnosti do dela in napredka.

SK Litija, ki uživa 1. mesto v drugorazredni skupini nogometne zveze, si je na svojem lepem igrišču postavil novo leseno ograjo, katero nosijo močni betonski oporniki. Dasi pa je ograja sama na sebi lepa in draga, nikakor ni v okras kraja, ki je na ta način zaplankan. Kolikor je vredna ograja, ne bo klub v 10 letih prejel na vstopnini, zaradi katere stoji ograja.

Rešitev nedeljske zlogovnice:

Danes — Orinoko — Mirim — Okarina — Litol — Jadikovati — Ubogaj — Baraga.

Prve črke dajo: Domoljub, zadnje črke: Somalija.

ja že pred prihodom vlaka. Isto velja za občine Sv. Marko, Sv. Andraž in Sv. Barbaro v Haložah. Nujno prosimo, da se to uredi! — Naša in sosednja občina Sv. Lovrenca na Drav. polju sta zaprosili komisijonelnega ogled za regulacijo Poljskave od izliva v Dravinjo v daljavo 9 km. — Na šoli pri podružnici v Selah so dobili novega učitelja g. Milana Erkerja. — V nedeljo naredimo skupen izlet k Sv. Lovrencu, da vidimo, kako zajame smrt v svoj »Mrtvaški ples« vsakogar, naj bo kralj ali berač. — Zavednim faranom sporočamo, da bodo odslej spet lahko dobili »Slovenca« in jim tako ne bo več treba segati v lutranje in zlasti večerne mrakove.

V Srbski šahovski zvezi so se prižele preteklo nedeljo zveze medklubске tekme po izločilnem sistemu. V prvem kolu je š. k. »Vidmarc« premagal Grafički š. k. Zemunski šahovski klub pa ruski šahovski klub »Cigorin«. Prihodnje tekme bodo v tem in prihodnjem mesecu, tako da bo v decembru imela že tudi Srbska šahovska zveza svojega finalista, ki bo nastopil v decembru v triomaču s finalistoma Hrvatske in Slovenske šahovske zveze za državno prvenstvo, katero brani Ljubljanski šahovski klub.

Ljubljanski šahovski klub je v prejšnjem tednu otvoril sezono s predavanjem vele mojstra Pirca o letošnjem turnirju v Moskvi in v velikim brzoturnirjem, katerega se je udeležilo 22 igralcev. Klub pripravlja tudi za to sezono živahno delovanje. V Centralnem šahovskem klubu je v teku pokalni turnir, katerega se udeležuje sedem prvorazrednih klubovih igralcev. Turnir bo dvokrožen in bo zmagovalac dobil v dar lep srebrni pokal. Favorit turnirja je mojster Furlani, kateremu bodo konkurirali Puc, Šiška, in Sorli in se obeta prav zanimiva tekma med temi igralci. V kratkem se bo v klub začel ožji turnir kot priprava za turnir za prvenstvo kluba.

Iz moskovskega turnirja prinašamo danes partijo letonskega prvaka Petrova z nadarjenim mladim mojstrom Stolbergom.

PETROV — STOLBERG

1. d2—d4, Sg8—f6 2. c2—c4, g7—g6 3. g2—g3, d7—d5 (prehod v Grünfeldovo obrambo je najbrže solidnejša obramba, kot pa indijska, ker si je beli še pridržal možnost razvoja kraljevega konja na e2, tako da bi mogel biti na običajen udar v tej okrajni f7—f5 takoj odgovoriti s protitudarom f2—f4). 4. Lf1—g2, Lf8—g7 (vpoštev prihaja na tem mestu d5×c4). 5. Sb1—c3, e7—e6 (to izgleda sumljivo zaradi slabitve črnih polj na kraljevem krilu, toda preje ali sleje potrebno, če hoče črni obrzdati na d5 kmeta). 6. Sg1—f3, 0—0 7. 0—0, b7—b6 8. Sf3—e5, Le8—b7 9. Dd1—a4, c7—c6 10. Tf1—d1, Sf8—e8 (s tem prične črni v stisnjeni poziciji zanimiv poskus, da bi prišel do igre.) 11. b2—b4, Se8—d6 12. c4—c5, Lg7×e5 (sicer bi beli črna privedel v pozicijo, v kateri črne figure ne bi mogle gibati. S to ostane sedaj pri črnem v slabo zaščiteni poziciji kralja.) 13. d4×e5, Sd6—e4 (črni ima sedaj na Le1—h6 pripravljen odgovor Se4—b2 in napada kmeta e5, katerega mora beli braniti le z f2—f4, nakar bi pa sledilo Sb8—d7 z napadom na belega kmeta in črni pride do igre. Beli se zato odloči za žrtve kvalitete, ki mu obdrži dobre izgleda za napad na oslabileno črno kraljevo pozicijo.) 14. Le1—h6, Se4—b2 15. Da4—b3, Sb2×d1 16. Se3×d1, Tf8—e8 17. Sd1—e3, f7—f5 (beli je grozil Se3—g4! in Dd3—e3 z matnim napadom.) 18. e5×f6 (e. p.), Dd8×f6 19. Ta1—d1, Sb8—d7 20. Se3—g4, Df6—e7 21. h2—h4, Le8—d6 (na b6×e5, b4×e5 Sd7×c5 bi sledilo Dd3—b2) 22. Dd3—b2 (črni kralj je pod stalnim pritiskom belih figur, tako da črni ne more do igre. Sedaj grozi Lh6—g5 in Sg4—b6 +, česar črni ne more preprečiti z e6—e5, ker bi si s tem omajal pozicijo v središču.) 16. Lh6—g5, De7—g7 24. Sg4—h6 +, Kg8—h8 25. Sh6—f7 +, Kh8—g8 26. Sf7—h6 +, Kg8—f8? (po Kg8—h8 bi se beli najbrže moral zadovoljiti z remijem, z igrano potezo pa mu črni omogoči pojačanje napada s trdnjavo.) 27. Dd1—d4! (po tej fini potezi postane beli napad nevzdržen.) e6—e5 28. Dd2—d2! (grozi Td4×e4 in na e5×d4 Dd2—f4 +) Te8—d8 29. Td4×e4, d5×e4 30. Dd2—d6 +, Kf8—e8 31. Dd6—e6 +, Ke8—f8 32. Lg5—e7 + 1 in črni se je vdal, ker je na D×e7 takoj mat, na Kf8—e8 pa v dveh potezah. Fino izvedeni napad Petrova zasluži priznanje, čeprav mu je mladi Stolberg zelo olajšal delo s svojo 26. potezo, ko je odklonil verjetni remis.

Frtaučku Gustl ma beseda

Vi na verjamete, kuku je tu za človeka naroden, če na more tekat pridet do besede, keder b blu treba govorit. Tu še ta narbl ubčutja dražau poslanci, pa tud drug tak, ke b večkrat rad kej puvedal, pa na smeja. Takem časenkarnjem, al koker e jim prau zdej pu ta novem, nuvinarnjem, koker sem jest, ke mam kumi usakeh sternaist dni pravica, de žiher jezek utresam, je pa še puseben naroden. Kene, že več ket en mesec je ud tega, ke sem mou en uprask na dežel. Ke je pa člouk tud na dežel lohka lačen, če prou je velik bulši lft, koker u Iblan, pa ni nč čudenga, če sem blu tud jest tekat lačen. Ke sem za usak slučaj uzeu kar enga celga kuvača s saba, sem pa hiter stopu k enmu peke in s tou kupet kašna žemla. Pa veste kua m je reku tist pek? Reku m je, de peče žemle sam še za domače kundšoft. Tujei nej pa s saba prneseja žemle, če jih čja jest.

Veste, de me je tu tku razjezel, de b mu ta narrajš kuvača ke u kfris vrgu, če b sem ga škoda n zdel. K sreč sem se pa tud še u pravem čas spounu, de pol na bom nč bl st, če mu kuvača u kfris vržem, zatu sem ga pa rajš nazaj u varžet spravu, mu kar z usaka ruko ena figa pukazu, pa sem šou. Ke sem se bavu, de b se m tud u štari kej taga na zgudel, de b šou na kašen pužirk not, sem pa rajš kar hiter soj uprask upravu, pa sem šou nazaj u Iblanu. U Iblan sem pa dubu pr pek prec žemla za en dinar. Mal bl mejhna je bla, koker sa ble punavad. Pa člouk že rad tud mal putpri. Če j lačen, s pa lohka tud dve al pa tri kup. Če se boja še douh dubile

u Iblan žemle, pa tud ni prou gvišen. Časi sa holt tak, da se boma sčasama usega prva del. Tud lakata nam na bo delala pusebne prglauce. Če na boma na tem svete dubil več kej za jest, bomo šli pa na n svet. Tam nam pa na bo nubene reči zmankal. Časupisi nas že tkula pučas prpraulaja na tu. K sreč pa tud časupisem ni use za verjet. Jest pravem, kar še mal putrima, pa boma sami videl, kuku se bo svet zasuku.

Puglejte! Na tiste puručila, ke jih prnašaja časupisi ud vojske, jest na držim prou dost. Na useh konceh in krajeh same zmage. Tu je pa nemogoče. Kene, če se dva stepeta, je zmeri eden tepen, zmagavca pa zamahurja. Tu je neki čist narauanga. Jest na morem, pa na morem nč druga verjet. Jest sem enkat enga s figa u nafa dregnu. Tu je že res, de sem ga mal preveč, ke mu je mogu pol zobo. zdraunik tri nove zube u nafa naredet. Pa tu sem ga čist upravičen. Ta mrcina m je reku, de sem osu. Ke jest dober vem, de nisem osu, mu pa tega nisem mogu drgač dukazat, koker de sem ga u nafa dregnu. Vite, pa s tem sem s precej eneh strošku na glava nakopu, de me nisa zamehurj, če prou sem blu čist nadoužen.

Vite, tku je u resnic ta reč. Na uremenske puručila, ke jih prnašaja časupisi iz Zagreba in pa Zemuna, pa še mn držim. Tud zavle teh puručil sem enkat prou pušten gor plaču.

Tu je blu pa tku. Kene, enkat sem brau u časupise, de bo zdej prou lep ureme. Jest, ke sem tu verjeu, sem zjutri prou zgudi ustou, pa sem šou na Roženpoh na kufe. Seveda, marele nisem s saba uzeu, ke sem se zanesu na uremensk puručil. Glih kufe sa m na Roženpoh serviral uzuni na vrte, se pa naenkat taka ploha ulije, de sem blu prec do kože premočen. Jest vas zatu prijateljsk upuzurim, de useli, keder bote u časupiseh bral, de bo lep ureme, rajš kar marea s saba uzemete, de na bote tku mukri, koker sem blu jest tekat.

Pa tu še ni blu ta narhujš. Če je člouk moker, se more holt spet pusešit, pa je dober.

Sej če na sonce ubleka neseš in ja kam ubešeš, bo kmal spe suha. Ampak neki drugaz, ke se m je zgudel kmal pu tistem, je blu pa še desetak bl naroden. Tega pa na bom nekoj puzabu, če bom dučaku Matuzaleutava starost Kene, če ma člouk ubleka mokra, s ja lohka kar brez useh strošku puseši. Če se eden prehladi, pa lohka še clu u jetka pade, al pa kok drgač zbuli tku, de ni nekoj več zdrou. Dohtari in pa arnije pa tud nisa zastojn. Če umreš, s pa fertik. Previdnast je še tanarleuš človeška čednast, nej reče eden kar če.

Tu se m je pa zgudel leašna pumlad. Jest uzamem zjutri časupis u roka in ta peru zmeri pugledam tiste salamejnske uremenske puručila. Kar ve vescu sem blu, ke sem brau u ubeu uremenske puručileh, da se bo temperatura dvigelna. Jest sem blu strašen vescu že zatu, ke se je du tekat zmeri tku kisel držal, pa mraz je blu tud tku, de se m je en juter, ke sem šou mal na lft, zanuhtal, koker se prau pu domače. Tist juter sem pugledu u prištoš, če mam še tuljk, de bom šou u »Rio« na razširjen kufe, pa pred fleckajnarje b šou tud rad, de b s pustu čeuale spuac. Ke udprem prištoš, pa videm, de mam not sam še en dinaček. Tist razširjen kufe u »Rio« pa kušta dva dinarčka. Če m pred fleckajnarjem čeuale spuca, kušta pa glih tuljk. En čas premešlujem, kuku b s pumagu. Kar naenkat se pa spounem na tiste uremenske puručila, ke ublebujeja, de bo zdej gurku, ke se temperatura dviga. Kar hiter pupokam soja ta zimska sukna, ke sem mou že prpraulana, de ja bom ubleku, pa ja nesem u zastaulaunca. Glih prou velik nisem dubu najna. Prou dost še štederal nisa kulb b m dal najna, ke sa ja mel že ene parkat u rukah in tud že usak knof preccenil. En stutak sa m dal pa se ene par kuvaču puvrh. Noja, jest sem uzeu in blu tud zaduvalen, ke sem vidu, de bo zadost za kufe in za čeuale spuac. Kar pred fleckajnarje sem ja ubrau de m je čeuale spuac, ke sa bli že tak, de me je blu že sram jit med ldi No, pol sem šou pa še u »Rio« na tist razširjen kufe. Ke sem use tu upravu, sem šou pa dam, ke je blu useglih še mal prehladnu, de b hodu kar plonk ukul, če prou

se je temperatura dvigelna. Seveda sem s naprej uzeu, de bom šou drug juter spet na Roženpoh, ke še ud tekat nisem blu, kar me je tista ploha naplajhala.

Drug juter res še precej zgudi ustanem, pa grem ke preke Roženpoh. Mal hladnu m je blu res brez sukne, pa s nisem dost iz tega sturu. Sej sem se lohka zanašu, de bo kmal bl topel, ke je blu u časupise, de se je temperatura dvigelna. Ke sem pršou na vrh, sem se pa rajš umeknou not u soba, ke me je začel udzuni kar trest. Ke sem spiu tist kufe in pa snedu dva kifela, sem pa cela kar s hudertarjam plaču, če prou sem mou še dost družba za čaha. Seveda, jest sem se tou holt mal pustaut. No, pol sem ja pa mahnu spet nazaj preke dum. Med potja me je pa začel tku zebst, de sem se mogu jit h mojmju prijatle Galete, ke ma u Ružen dolin soja tiskarna, mal pugret.

Koker sem pršou dam, sem začeu pa prec kašlat. Pa prou nč dober se nisem pučetu. Drug juter sem mogu pa ustak kar u pojščel, tku sem blu švoh. Tud apetita nisem mou nubenga več. Moja gespudina je puslaja kar hiter pu dohtarja, ke se je bala, de b na umeru.

Vi na verjamete, kuku sem jest tekat gor plaču. Sam dohtarja sa me kuštal desetak tuljk, koker sem dubu u zastaulaunca na sukna. Arnije sa me pa kuštale tud tuljk, de sem se kar za glava prjeu.

Vite, kar ubugite me in nekar tistem uremenskem puručilam nekoj več na verjemte, če ete ustak pr zdrauje. U Zagrebe in pa u Zemune tud na morja vedet, kdaj in pa ud kod bo mraz pritsu, koker mi na vema. Tu je glih tku, koker če b u letrija stavu, ke tud na veš, al boš kej zadeu, al se boš pud nusam ubrisu za dubitek. Jest sem vam tu sam zatu puvedu, de na bote še vi tku not skučil, koker sem jest. Puglejte, jest nimam zdej ne zimske sukne, pa tud gnarja nimam nč in pa zdrauja. Sam dougove sa m te puručila not prnesel. Jest drgač tud rad časupise berem, ampak keder pridem du tisteh uremenskeh uručil, pa rajš zamezim, de jih nč videm.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; šentilovanski oglaš 2 din. Debele tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

ZE 50 LET
VAM POMAGA
V VSEH NEPRILIKAH
DIANA
ZAMAZO

Službe iščejo

Absolventka
državne trgovske akademije, vestna in marljiva, išče kot začetnica primerne zaposlitve. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 16212. (a)

Trgovska pomočnica
vrednih let, zanesljiva in sposobna moč, išče primerno mesto. Nastopi lahko takoj. Ponudbe upr. »Slovenca« v Mariboru pod »Pridna 1221«. (a)

Službo v pisarni
ali tudi kot vzgojiteljica, sprejme 24letna absolventka trgov. akademije v Pragi z odliko. Obvlada slovenski, češki, nemški in angleški jezik. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Skromna«. (a)

Mesto gospodinjice
najraje k 1 osebi, iščem. Nastop takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16262. (a)

Natakarica
smožna kavelje išče službo. Nastopi lahko takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Zanesljiva 1116«. (a)

Samska ženska
išče mesto hišnice. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16225. (a)

Samostojna kuharica
išče stalno službo v hotelu ali boljši gostilni. — Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Pridna 1215«. (a)

Oskrbnik
išče mesto v ekonomiji in gozdarstvu. Razume voditi obrate v letovskih. Ima tozadevno koncesijo. Žena je dobra kuharica. Govorita slovensko in nemško. — Reflektira na službo samo pri solidnih podjetjih. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Oskrbnik« št. 16406. (a)

Absolvent
državne trgovske akademije, značajan in vesten želi mesto v pisarni kot začetnik. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Značajan absolvent v Ljubljani« št. 16495. (a)

Samostojna kuharica
želi službo pri boljši družini. Ponudbe pod »Sposobna« št. 16402. (a)

Sodar
nad 30 let prakse, želi takoj nastopiti službo. — Več se izve: Cajnkar Feliks, Gornja Radgona. (a)

Trgovska pomočnica
učetnica, simpatična in delavna ter vajena tudi gospodinjstva, želi službo kjerkoli. — Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Postena« št. 15424. (a)

Dobro nagrado dam
kdor mi preskrbi stalno službo služe ali silno v Ljubljani. — Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Dobra nagrada« št. 16371. (a)

Trgovski pomočnik
mešane stroke, začetnik, išče primerno zaposlitev. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Skromnost« 16381. (a)

Kuharica
stara 38 let, zdrava, želi službo k resnim ljudem. Vajena srbsko in slovensko kuhinjo, opravi tudi postranske dela. Išče v okolici Velenja. Posla. — Ponudbe poslati na upravo »Slov.« pod št. 16348. (a)

Pomožni monter

mlajši, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16263. (a)

Starejša ženska
čista, ki zna dobro kuhati, lepo prati in likati, vešča vseh gospodinskih del, išče kjerkoli nameščenje. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Marljiva« št. 16437. (a)

Trgovska pomočnica
izučena v mešani stroki želi premeniti službo. — Gre kamor koli, tudi na deželo, takoj ali pozneje. Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Pridna 1218«. (a)

Trgovska pomočnica
izučena v manufakturi in konfekciji, želi spremeniti mesto takoj ali pozneje. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod »Dobra moč« 16463. (a)

Vajenci

Vajenko
s primerno šolsko izobrazbo, pridno, pošteno takoj sprejem v trgovino z bonboni. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Prikupna« št. 16344. (v)

Vajenca
pridnega, za tapetniško obrt, sprejem takoj — Vavpotič, tapetnik, Jesenice, Gorenjsko. (v)

Mizarska vajenca
s vso oskrbo v hiši — sprejem. Rotar Josip, strojno mizarstvo, Prodnjeva 5, Moste. (v)

Fant
išče kot mizarski vajenec mesto s vso oskrbo pri mojstru. Ivan Skuk, Selesburgova 4 (dvorščak). (a)

Vajenca
za tapetniško obrt — sprejem. Ivan Vrhovec, tapetnik, Tyrševa c. 17. (a)

Vajenca
za mizarsko obrt, sprejem. Vrešak, Celje, Prešernova 11. (v)

Deklica
pridna, poštena, stara 15 let, se želi izučiti v trgovini ali kako drugo obrt, kjer bi imela oskrbo v hiši. Minka Skušek, Bistrice, p. št. Rupert na Dolenjskem. (a)

Zasluzek

Za 10 din
Vam pošljem seznam 25 praktičnih predmetov, ki jih boste lahko izdelovali doma. — Stalen zaslužek tudi v teh kritičnih časih. Lindi, Ljubljana, predal 245 c. (a)

Provizijski zaslužek
Krajevne zastopnike za Jugoslavijo sprejemmo. Kavcija 300 din potrebna. Informacije daje le osebno firma »Svetla« reklamni aparat, Trata 4, št. Vid nad Ljubljano. (z)

Velik stalen zaslužek
z minimalnim začetnim kapitalom nudi izdelovanje lakov, masti za čevlje, črnila, lepila, likerjev itd. Strojno znanje ni potrebno. Navodila za vodstvo kemičnega podjetja in 155 odličnih preiskanih receptov iz vseh področij tehnične kemije pošljem zainteresiranim za 26 din po povzetju. F. Ritzman, kemik, Pašičeva 40, dunavska banovina. (b)

Naročajte in širite »Slovenca«

Samo dokazano
produktivnemu zastopniku (tudi upokojujencu) nudi stalni slajni akviziterski zaslužek »Phoxal Depot« Maribor, Gospejna 9. (b)

Zanesljive poverjenike
za Ljubljano, Maribor, Celje in druge večje kraje dravske banovine — sprejme zavaro. »Slov.« pod »Ljubljana« št. 16263. (a)

Pouk

Krojni tečaj
Jožice Kumelj-Rus
se prične
4. novembra t. l.
Ljubljana, Jadranska 22, tram. post. Stan in dom. Po naročilu izdelujem vse kroje (šnite) po meri in žurnalu. (a)

Vzgojitelj-instruktor
vešč sodobnih jezikov in matematične instruiranja za delno oskrbo ali honorar. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sposoben« št. 16293. (u)

Službo dobe

Pilarskega pomočnika
sprejem. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 16198. (a)

Pomivalno
sprejme kavarna »Vesela« Ljubljana, Miklošičeva 19. (a)

Upokojenca
sprejem za nadzorstvo vinogradniških in sadjarskih del 2-3-krat tedensko. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Novo mesto« št. 16207. (b)

Kuhar
prvovrsten, uren, pošten dobi takoj stalno službo v Ljubljani. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Prvovrsten kuhar« št. 16224. (b)

Urarski pomočnik
samostojen, popolnoma vešč v stroki, s kompletnim orodjem, se sprejme. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 15909. (a)

Več kraj. pomočnikov
za damsko in moško delo, sprejem takoj. Gorenjska oblačilnica v Kranju. (a)

Trgovsko pomočnico
pridno, pošteno, verzirano v trgovini s mešanim blagom, s dobrimi pričevaji, sprejem takoj. V postavi pride res prvovrstna moč. Cenjene ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 16282. (b)

Pridno služkinjo
za gostilno v Dalmaciji, iščem. Pisati na Andrej Zuljan, gostilničar, Šibenik. (b)

Čevljarskega pomočnika
vajenca in vajenko sprejem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. — Franc Vidmar, čevljar, Medija-Llake št. 35. (b)

Nadvinčarja
s dobrimi pričevaji — iščem. Oglasiti se je pri upravi graščine Dornava pri Ptuj. (b)

Hlapca
za vsa dela, sprejem takoj. Jakob Jesih, Rudnik pri Ljubljani. (b)

Služkinjo
za vsa dela, zdravo, pošteno, dobro verzirano, mešane stroke, sprejem na deželo. Ponudbe podružnici »Slovenca« Maribor pod »Delavoljna« št. 16196. (b)

Prodajalko
pošteno, postavno, energično, dobro verzirano, mešane stroke, sprejem na deželo. Ponudbe podružnici »Slovenca« Maribor pod »Delavoljna« št. 16196. (b)

Steklarskega pomočnika
mladega, takoj sprejem. Ivan Dežman, Pipuševa ulica 2, Maribor. (b)

Dekle
vešča posravljanja sob ter kuhe, se takoj sprejme. Plača 200 din. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Pridna« št. 16403. (a)

Krojaškega pomočnika
sprejem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov: Britoncelj Franc, krojač, Selca št. 15 nad Škofjo Loko. (a)

Postrežnico
pridno, pošteno, veščo pranja in likanja, iščem za dopolnila. Rožna dolina, Cesta V. št. 35. (a)

Voznike
s lastnimi konji in vozovi (2 para) za izpeljavo večje množine drv iz gozda, ter oglašja za ca. 8 vagonov oglja — takoj sprejemmo za bližnjo Dolenjsko. Pojasnila: Zaje Lojze, Ljubljana, Gledališka 7. (a)

Stenotipistino
za slovenščino, zelo izrjeno, rabimo za en vreden celodnevno. — Ponudbe s navedbo prakse, sol in zahteve v upravo »Slov.« pod št. 16391. (a)

Šoferja
za tovorni avto — takoj sprejem. Remic Franc, Obrtje 8, Moste pri Ljubljani. (a)

Kuharico
samostojno, čisto in pošteno, sprejem takoj za Ljubljano. Sv. Petra c. št. 36. (a)

Železostugar
se sprejme takoj pri trvdri »Zvona«, št. Vid nad Ljubljano. (b)

Mizarski pomočnik
dobro vajen stavb in pohištva, se takoj sprejme pri Francu Drnovšku, mizarstvo, Zagorje ob Savi. (a)

2 dimnikarskega pomočnika
mlajša, dobro izveščana, sprejem. Plača po dogovoru. — Anton Trost, Kragujevac, Višnjičeva št. 41a. (a)

Fotografskega pomočnika
dobrega retušerja, sprejem takoj. Foto-Weiss, Jesenice, Gosposvetska cesta 23. (a)

Mlinarje
res dobre moči, sprejme Franc Juvan, Sred. Garmelje št. 20, št. Vid nad Ljubljano. (b)

Služkinjo
pridno in pošteno, staro 30-40 let, iščem. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Služkinja« 16429. (b)

Izurjeno šiviljo
za šivanje gumbne in gumbov na »Singer« stroj takoj sprejem. Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Izdelovalne perila Maribor 1231«. (a)

Mizarske pomočnike
sprejemmo v stalno delo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 16440. (a)

Služkinjo
pošteno, pridno, veščo kuhe, ljubiteljico otrok, sprejem. — Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »1. novembra« št. 16446. (a)

Pridno dekle ali fanta
sprejem za prostoročno slikanje. Franc Konjedič, Strazišče pri Kranju. (a)

Takoj sprejem
zidarja, mehanika in mizarja. Generator, delavnica Tyrševa 13, levo, dvorišče. (a)

Dekle
za vse, katera govori nemški in zna samostojno kuhati, sprejem takoj. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 16283. (b)

Slugo
sprejme gostilna Plauc, Koroška cesta 3, Maribor. (b)

Deklico
stara okrog 15 let, pošteno, sprejme za lahka hišna dela trgovina na deželi. Ponudbe v podružnico »Slovenca« v Celju pod »Ubogljiva« 16470. (a)

Deklica
14-16 let stara, ki ima veselje do šivanja — za raznašati obleke sprejme takoj. Atelje Bazanella, Gajeva 2, Plača po dogovoru. (b)

Postrežnico
strogo pošteno, smožno, značajnega gospodinjstva, sprejem od 7 do 8. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16501. (b)

Denar

Ureditelj dolgov
izterjavo, inkaso in odkup terjatev, sodne in lihe poravnave, dobičajno — varno naložbo kapitala, preskrbo posojil, knjigovodstvo, bilanco, kalkulacije, sploh vse trgovsko-obrtno zadeve vam diskretno uredi koncesionirana komercialna pisarna **ZAJC LOJZE** Ljubljana, Gledališka 7. (a)

Družabnika
za ustanovitev trgovine, na brezkonkurenčnem kraju Dolenjske, iščem. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Postenje« št. 16419. (a)

Kupuje: Prodaja:
Hranilne knjižice bank in hranilnic ter vrednostne papirje po najugodnejših cenah **BANČNO KOM. ZAVOD MARIBOR** (a)

M. BAHOVEC
LJUBLJANA
„EMONA“
cvetlični čaj

Kot sajutrki naši deeli se priporočajo hranilni in vitamine vsebujoči
„EMONA“
cvetlični čaj,
ki nudi tudi s dodatkom mleka sdrave in krepljene pijačo.
Zahtevajte samo originalne pakete v vseh trgovinah
Proizvaja:
Lekarna Mr. BAHOVEC, Ljubljana.

Hranilne knjižice
vrednostne papirje
kupujemo
stalno po najvišjih cenah in proti takojšnjemu plačilu
Rudolf Zora
Ljubljana, Gledališka 13

Kupimo
Pozor mizarji!
Iščem dobavitelje za stalno dobavo materiala za izdelavo dnevnikov, plač, albumov, d. z. o. z. Ljubljana, Copova ulica 16, poštni predal 109. — Male žage opozarjamo, da kupujemo tudi količine izpod enega vagona in sami organiziramo odvoz.

Staro železje
kovine, gume in druge predmete, plača najbolje »Metalla«, Gosposvetska cesta 16. Tel. 32-88. (k)

Kupujem staro železo
kovine, krojaške odrezke, cunjce, črepinje, po najvišji ceni. V. Glumac — Celje, Krekova cesta. (k)

Srebro, drage kamne
in vsakovrstno
zlatu kupuje
po najvišjih cenah
Jos. Šberle, Ljubljana
Tyrševa 2
(plača hotelu »Slav«)

Uprava Narod. gledališča
kupi večje število dobro ohranjenih frakov (kompletnih oblek). Ponudniki naj naslovijo ponudbe na ekonomat Narodnega gledališča v Ljubljani, Drama. (k)

Jabolka
boljše vrste, zdrava, katere bi se obdržale čez zimo, kupim. Potrebujem jih 600-800 kg. Ponudbe s naznačbo vrste ter najnižje cene je nasloviti v upravo »Slovenca« pod »Jabolka« št. 16303. (k)

Gunje
krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovčjo volno, govejo dlako (arovec) — kupi vsako množino Arbelter, Maribor, Dravska št. 15. (a)

Staro zlato, zlato zobovje
in srebrne kronce
kupujem po najvišjih cenah
A. KAJFEŽ
trgovina s urami in slatnami, precizna delavnica za popravila vsakovrstnih ur Ljubljana, Miklošičeva 14. (a)

Stare moške obleke
čevlja, perile itd. kupujem. Pridem na dom. Dopolnena zadostaja. Alojzija Drama, Ljubljana - Gallusovo nabr. 29. (k)

Doge
iz konstantnevega lesa, za sodčke od 20 do 25 litrov, suhe, večje množino, kupim. Ponudbe s naznačbo najnižje cene poslati na upravo »Slovenca« pod »Doge« št. 16304. (k)

Stiskalnico za seno
rabljeno, vendar dobro ohranjeno, kupim. — Ponudbe s navedbo cene v upravo »Slov.« pod »Stiskalnica« št. 16425. (a)

Stare metale
medenino, baker, cink, nikelj — kupuje »Unitas«, Šiška, po najvišjih dnevnih cenah v vsaki množini. (a)

Izložbeno okno in vrata
kupim. Ponudbe poslati na upravo »Slov.« pod »Ohranjenost«, štev. 16347. (a)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, Juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 8

Zamanje
smrekovo in jelkovo ter krajinske kupuje po najvišjih dnevnih cenah »Celuloza« d. z. o. z. Ljubljana, Copova ulica 16, poštni predal 109. — Male žage opozarjamo, da kupujemo tudi količine izpod enega vagona in sami organiziramo odvoz.

Preključem
pooblastilo Kovača Antona z dne 14. V. 1940, in svarim vsakega, da ni opravičen sklepati poslov in kaserati. Remec Oskar trgovec, Ljubljana. (o)

Čitajte »Slovenca«

M. A. N.
MASCHINENTAGGE, AUGSBURG - NÜRNBERG
DIESEL MOTORJI
stabilni in lažjski
PLINSKI MOTORJI
(SAUGGAS) na sesalni plin
Zahlevajte ponudbe od zastopnika
M. A. G.
ZAGREB, Varšavska ul. 11

Kam pa kam?
Lep jesenski izprehod je v Radomlje k »Jožetu« Tam vam postreže s pristnim stajarskim rizlingom in dalmatinskim opolo. Nudi okusna mizla in topla jedila.

Glasba
BREZPLAČEN POUK V KRAJANJ
ZAHTEVATE BREZPLAČEN CENIK
MEINEL-HEROLD
ZAL. TVORNIK GLASBIL
MARIBOR št. 102

PRODAJAMO
samo kvalitetne aparate:
Eumig
Minerva
Orion
TELEFON 33-03

Radio aparat ni luksuz, temveč vsakemu potrebna kulturna naprava. — Denar izdan za radio-aparat ni vržen proč, temveč dobro naložen. Saj Vam radio-aparat mnogo nudi. Uči, svetluje, zabava itd. itd. Napravi Vam dom prijetnejši. — Kljub višjemu kurzu nemške marke nudimo ugodne cene in plačilne pogoje
Radioval
Ljubljana
Dalmatinova ul. 13
(poleg hotela Štrukelj)

Nova specijalna trgovina za žimo Vse kvalitete po izredno nizkih cenah.

Prepričajte se brez obveznosti za nakup. — Obrtniki izredni popust. — Zahtevajte vsorec. Se priporoča MILAN JAGER, TYRŠEVA CESTA št. 37.

Posedstva

»REALITETA«

zavod za nakup in prodajo nepremičnosti je samo v Ljubljani, Prešernova ulica 54, I. nadst. Telefon 44-30.

Od glavnega kolodvora

do tromostovja kupim trgovsko hišo, tudi stanovanjsko, ki jo preuredim. Plačam dobro posredovalno. Lego in ceno pošljite upravi »Slovenca« pod »Tovarna usnja« št. 16455. (p)

Hišo ali vilo

na periferiji Ljubljane kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Do 250-tisoč din« št. 16200. (p)

Do 1.400.000 din

kupim za gotovino hišo ali dve za isto vrednost. Lega hiše, koliko stanovanj, zemljišča in ceno oddajte upravi »Slovenca« pod »Denar v banki« št. 16456. (p)

Velika trgovska hiša

v mestu Celje, naprodam. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod »Trgovska hiša« št. 16240.

Hišo

od 150—200.000 v mestu ali na periferiji kupim takoj. Koliko sveta, sob in ceno pošljite v upravo »Slovenca« pod »Banični zastopnik« št. 16457.

Hišo

od 5—800.000 kupim v Ljubljani. Popis hiše in ceno pošljite upravi »Slovenca« pod »Zadruga« št. 16458. (p)

Krasne parcele

v Reticah pri Medvodah prodam po 8—15 din m², 2—5 minut od postaje. — Sušmarji izključeni. Samo resni kupci naj se javijo upravi »Slovenca« pod »Čimprej želim prodati« št. 16459. (p)

Dve parceli

600—1000 m² kupiva, lahko vsaka na drugem kraju. Ponudbe s parcelno številko, mero in ceno v upravo »Slovenca« pod »Brat in sestra« 16460.

Hišo

visokoprtilično, enonadstropno, 5 stanovanjsko, s kopalinami, 20 let davka prosto, prodam za 600.000 din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »205.000 hipoteke« 16499.

Parcelo

sončno, elektrika, vodovod, ca 1080 m², prodam takoj v severnem delu mesta. Pojasnila: Tyrševa cesta 99. (p)

Dvostanovanjsko hišo

v bližini Rožne doline prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod 16217.

Stavbne parcele

in nove hiše naprodam. Vižmarje št. 48. (p)

Večjo gostilno

v Mariboru prodam. Jakob Štancer, Koroska cesta 58, Maribor. (l)

Hiša

v okolici Ljubljane naprodam za 55.000 din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16345. (p)

Kmečko posestvo

srednje, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15632. (p)

Parcele naprodam

v št. Vidu in v Vižmarju. Poizvedbe: Vižmarje 78 (nasproti Mizarke zadruge). (p)

Hišo ali manjše posestvo

na prometnem kraju, najraje v Savinjski dolini, kupim. Plačam 20.000 din takoj, drugo po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16334. (p)

Lepo posestvo

z velikim gospodarskim poslopjem in 20 oralov zemlje, prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod »380« št. 1225.

Hiše

parcele in posestva prodaja realiteta pisarna ADAMIČ, Ljubljana, Gosposvetska c 7, vis-a-vis »Slamiča«. (p)

Posestvo v Celju

20 minut od kolodvora, hiša, kozolec, 14 jehov nji, travnikov in gozda, same stavne parcele, — naprodam. Kirbiš, Celje.

Zemljišče

(gozd), primerno za stavbo, blizu hotela »Zlatorog« v Bohinju, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16190. (p)

Bukov gozd

zaraščen, v bližini postaje Skofljica, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16297. (p)

Enonadstropna hiša

s trgovskim lokalom in z veliko kletjo, na prometni cesti pri Ptuj, takoj naprodam. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Ugodnost« št. 16393.

Hišo, vilo in parcelo

prodam. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Center« št. 16416.

Parcele

8000 in 5000 m², prodam. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Naložba denarja« št. 16414.

Manjše posestvo

z novimi poslopji, ob cesti, blizu rudnika in postaje, ugodno naprodam. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Dolenjska« 16418.

Dražba posestva

Dne 6. novembra 1940 ob 10 dopoldne bo pri okrajnem sodišču v Rogatecu, soba št. 3, dražba posestva, ležečega v občini Topole pri Rogatecu, obstoječega iz hiše, gospodarskega poslopja in pritliklin ter 11 zemljiških parcel. — Izključna cena 24.111 din, kavejca 3617 din. — Pojasnila pri dr. Vladimir Kreč, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 1.

Dvostanovanjsko vilo

z nekaj vrta — prodam. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Brez posredovalcev« št. 16381.

Kupim

eno- ali dvostanovniško hišo z vrtom, na prometni cesti, za do 110.000 din. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Brez posredovalcev« št. 16389.

Dvostanovanjska hiša

v Lescah pri Bledu, pet minut od postaje, 900 m² zemljišča, na razgledni točki, ugodno naprodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 16439.

Večjo stavbno parcelo

prodam na južozahodni strani blizu Ljubljane po 20 din za m². Kraj spada pod I. draginski razred. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Večja parcela« št. 16441.

Parcela

okoli 2400 m², v Stični na Dolenjskem, blizu železn. postaje, naprodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16443.

Naprodam

bukov gozd za ogelje — 3000 m² — pri lepi cesti ter večji smrekov gozd in parna žaga na prometni točki. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod »Lep zaslužek« št. 1236. (p)

Srednje posestvo

v lepi legi, z vsemi pripadajočimi poslopji, lepim hmeljskim nasadom, takoj prodam. — Tajšek Franc, št. Andraž, Dobrič 4, Velenje. (p)

Lepo posestvo

južno od Sevnice, kupim. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod »Značko« 150.000 din« 16444.

Gostilna

z večjim posestvom v Selnici ob Dravi, naprodam. Ivan Gobec, Celje, Mariborska cesta 11a.

Posestvo

okrog 23 jehov, blizu štor, prodam. — Strašek Stefan, št. Janž p. Štore.

Lepo hišo

dvostanovanjsko, davka prosto, v neposredni okolici Maribora, solidno zidano z opeko, klet, voda, vrt, ob glavni cesti in avtobusni postaji, poceni prodam. A. Prodan, Celje, Krekova c. 10-III.

Vnajem

ISCEJO:

Za mehanično delavnico isčem v Ljubljani ali najbližji okolici, za daljšo dobo v najem približno 150—200 m². — Potrebne adaptacije izvršimo sami. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takoj ali od 1. januarja« št. 16288. (m)

Garažo

isčem po možnosti v sredini mesta. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Garaža« št. 16317. (n)

Ordinacijo!

3 prazni sobi ali celo stanovanje blizu centra, tudi periferiji, isčem za november. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Ordinacija« št. 16291. (m)

Kovinska industrija

manjša, isče v bližini Ljubljane primeren objekt ali parcelo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Dobra zveza — ceneni toke« št. 16289. (m)

ODDAJO:

Dobrodošča trgovina v večjem trgu na štajerskem z zalogo okrog sto tisoč dinarjev, se odda v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod 16213.

Enosobno stanovanje

podprtilično, oddam za november. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 16374.

Kupujte pri naših inserentih!

Trstje za stropne za najboljšega materiala, vezano s pobakreno žico, izdeluje in dobavlja

Jos. R. Puh - Ljubljana

ZALOGA STREŠNE LEPENKE

Gradaška ulica 22

Telefon 25-13

Delavnico

ključavničarsko z industrijskim tokom, pripravno tudi za vsako drugo obrt, oddam. Vprašati v Rožni dolini cesta II-11, Ljubljana. (n)

Trgovino z meš. blagom

na glavnem trgu mesta, z vsem inventarjem in blagom ali brez, oddam, zaradi preselitve in bolezni. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Dobra točka« št. 16281. (n)

Trgovina z meš. blagom

se odda v najem oziroma prodaja. Ponudbe poslati v upravo »Slovenca« pod »Trgovina Ljubljana« št. 16432.

Lepo poslovne prostore

svetle, oddam za november. Ljubljana 7, Gasilska št. 3.

Lokal

za obrtnika (doslej mesarija) na Tyrševi cesti št. 82, oddam. Pojasnila: Kraj, Strelška cesta 6.

Svetlo sobo

prazno, v bližini Sv. Jožefa, oddam solidni gospodini. Stara pravda 1.

Dve sobi

s posebnim vzhodom oddam takoj. Eno opremljeno. Polzve se od 3 do 5 v Igriski ulici 6-I. (s)

Kovačnico

na prometnem kraju oddam v najem. Sava pri Litiji. (n)

Stanovanja

ISCEJO:

Pekarno dobrodošča, vzamem takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« v Celju pod »Pekarna« 16465.

Dvosobno stanovanje

center ali v bližini, isčem za takoj. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Dve osebi« št. 16438.

Dvosobno stanovanje

isče starejši zakonski par brez otrok — točen plačnik. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Dvosobno stanovanje« št. 16291.

ODDAJO:

Trisobno stanovanje z vsemi pritliklinami oddam v novi zgradbi. Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Trisobno 1214«. (6)

Dvosobno stanovanje

takoj oddam. — Vižmarje št. 111, pod klancem, pri št. Vidu nad Ljubljano.

Stanovanje

dveh sob in kabineta oddam na Ulici 29. oktobra št. 20 za 1. december 1940. Informacije v pisarni dr. Mije Frišlan-Jernejčič, Ljubljana, Miklošičeva c. 4, telefon 30-19.

Enosobno stanovanje

podprtilično, oddam za november. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 16374.

Kupujte pri naših inserentih!

Sobo s štedilnikom

oddam. Zadruga št. 2, Kodeljevo.

Dijaki

Sobico

isče osmosolec. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Na Poljanah« št. 16294.

Akademika

ishta sobo v bližini Mirja. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Akademika« 16466.

Vaclav Schramm Celje

Zastopstvo svetovno znanih Hohnerjevih harmonik Bogata zaloga Zahtevajte ceniki!

(Pohištvo)

Vsakovratno pohištvo

dobavlja se vedno po starih cenah v moderni in solidni izdelavi trdka

»OPRAVA«

Celovška cesta 50 Sprejemajo se naročila.

Mreže za postelje

izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje Alojz Andlovic, Gregorčičeva ulica št. 5 (pri Gradšču).

Moderno spalnico

s tridelno omaro — po stari ceni prodaja mizarstvo Velkavrh, Krakovska ul. 7. Sprejemajo se naročila.

Prodaj

dve veliki omari in posteljo, dobro ohranjeno. Karlovska cesta 3.

Pohištvo

spalnice iz trdega lesa, kuhinje in 8 novih oken 80x130 cm, prodam. Napast Franc, Vižmarje 9 nad Ljubljano. (8)

Temno spalnico

iz mehkega lesa, boljše, prodam. Arnež Miha, Sp. Jarše 10, p. Domžale.

Modroce

patentne posteljne mreže, otomane, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan tapetnik Ljubljana, Mestni trg 13

Zivali

Brejo telico

prodam. Krusec, Vižmarje 10, pod klancem.

Psico

(nemški bokser), 3 in pol mesece staro, prvorazredni rodovnik — prodaja Novak, Maribor, Gospodarska ulica 9.

Prodamo

Najugodnejši nakup

moških oblik tudi ženskih, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Novo moško kolo

in suknjič, prodam. Zorc, Mareličeva ulica 3.

Cvetje

italijansko in jatca do bite vedno pri Baloh, Kolodvorska 18. Tel. 31-66.

Poročne prstane

ure, verižice, uhane, kakor tudi očala — kupite zelo ugodno pri Josipu Janku, urarju v Kamniku, šutna, nasproti farne cerkve. Podružnica v Mariboru, Jurčičeva 5. (l)

Kožuhast plašč

sv. rabljen, prodam. — Ogleda se vsak dan od 3 do 4 popoldne. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16320. (l)

Slamareznico

ročno, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Dolenc Peter, Šmarca št. 98, pri Kamniku. (l)

Lutzovo peč

prodam. Vižmarje št. 111, pod klancem, pri št. Vidu nad Ljubljano.

Štedilnik

(železno ogrodje), na 2 plošči in 3 pečenjaka — prodam za 650 din. Gmeiner, Ježica, nasproti cerkve.

Dokolenice (gamaše)

priporoča Ivan Kravos, Maribor Aleksandrova cesta 13.

Krojaški šivalni stroj

ki šiva naprej in nazaj, poceni prodam. Florjanska ul. 10 (mlekarna).

Šivalne stroje

znamke Phönix, kakor tudi kolesa svetovnih znamk, kupite še vedno ugodno v Novi trgovini, Tyrševa 36, nasproti Gosposvetske zveze.

2 tricikla

nova, prvovrstne izdelave, po zelo nizki ceni naprodam. Generator delavnica, Tyrševa cesta št. 13, »Figovec«.

Pisalni stroj

»Smith Premier« portabil, prodam. Gostilna »Kramar«, Ljubljana-Glince.

Orehe

cele, in cvetlični med — dobite v Medarni, Ljubljana, Zidovska ulica 6.

Gradbeni material

zidno in strešno opeko, cela hiša za podretni, prav poceni prodam. Tržaška cesta 14 (Stara mitnica).

Pozor!

Moško kolo, dobro ohranjeno prodam za 480 din. Ambroz Leopold, mehanik, Tyrševa cesta št. 71.

Nagrobne svetilke

Proški kotiček

Mihčeve čudovite dogodivščine

(113) Šel je k Bradaču, staremu morskemu volku, in mu rekel, da bi se rad peljal po morju ter ga je vprašal, če ga lahko spravi na kakšno ladjo. »O, kar tistole malo jadralnico vzemi!« mu pravi Bradač in mu pokaže majhno ladjico, privezano ob pomolu.

(114) Ha, to je nekaj za Mihčal! Kadar bi bil že kdo ve kako vaje, razpne jadra. Ladjica je bila res imenitna. To bo krasna vožnja!

Auto-motor

Chevrolet limuzina

sedesna, zelo dobro skranjena, nove gume, svetlega tipa, poceni prodaja. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 15857.

Tovorni avtomobil

Ford, 8 cil. v prav dobrem stanju, kompletno s vsemi gumami pod ceno prodam. Jugopromet, Golob, Celje, tel. 273. (f)

Generatorje

osebne avtomobile v kovčgov obliki - cena 1500-7.500 din. Ogleda v mehanični delavnici na Sv. Petra cesti 85. (f)

Motor 5-7 ks

benzin, prevoznik - mamke »Slavija«, - po ugodni ceni prodam. Petkovšek Franc, Drenov grič, Vrhnika. (f)

Benčin

drag in trajna skrb, zato si pustite predelati! Vsa tovorni ali osebni avto ali stabilni motor na pogon z ogliem, v prvi specialni jugoslovanski generator delavnici Ljubljana, Tyrševa 13.

Za motorna kolesa

mlajšna, zamenjam prvovrstna kolesa, radio aparate, motorne trikotnike itd. Ludvik Ilersič - Ljubljana, Cesta 29. okt. 13.

»Zündapp« 250 ccm

v odličnem stanju, vožen 12.000 km prodam ali zamenjam za vino. Natek Norbert, Sv. Jurij ob Taboru.

Tovorni avto

1 do 1 1/2 tonski, kompletni, s petimi gumijevimi plati, motorjem in kabino itd., vse v najboljšem stanju, toda brez karoserije - kupimo. Ponudbe je poslati upravi »Slovenec« pod »M. K.Č.

Potniški »Škoda« avto

14.000 din z malo uporabo, v dobrem stanju, napredaj. Ogled pri E. Rosa, Poljanska cesta.

Razno

Pozor mlekarne!

Rabim kanto za mleko. Katera jih posodi proti posojnini. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Kantica« št. 16338.

IZDELOVANJE HARMONIK

JOS. FLEISS LJUBLJANA TYRŠEVA C. 35 ZAHTEVAJTE CENIK

Cenjenim odjemalcem

sporočam, da tudi po moji smrti sprejemam za praznike vseh svetnikov naročila za vence in za oskrbovanje grobov. Se priporočam tudi za nadalje štefica Brložnik, vrtinarstvo, Brežice.

Gumbnice, gube, plise,

monogrami, entel, azur fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

Ljubljana, Františkanska ulica nasproti hotela Union

Vezanje perila, krasna predtiskana žen roč dela

OKAMA MAZILLO Iz zdravilnih zelišč - Cu-dovit uspeh pri rana, opeklinah, okuženih - volku - turih in vnetih itd. za nego dojenčkov pri kožnem vnetju, izpuščajih in hkratnih na te-menu, za razpokane prane bradavice. Dobi se v lekar-nah in drogerijah.

Premog

koks, drva nudi I. Pogačnik

Ljubljana, Bohoričeva 3 telefon 20-59

Postrežba brezhlbna

Mati! Oddam za svojega 5 mesečnega sinčka, zdravega, ker nimam sredstev za vzdrževanje. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 16298. (r)

Nože

za kuhinjo, vrt, mesarjio (šunko, salame, za klanje prašičev), za pekari-je, izdeluje in dobavlja »Sava«, Bačka Topola - Zahtevajte cenik!

Novi naslovi

Františkanska ul. 8.

Telefon 45-18

Ne premissijuite,

kam s predmeti, ki jih želite prodati. Ponudite jih čim prej tvrdki ABC v Ljubljani, Medvedova ce-sa 8, poleg kolodvora Si-ska. (h)

Ženitbe

32 letna gospodična

želi poročiti solidnega gospoda od 32 do 40 let starega. - Vdovec brez otrok niso izključeni. Po-nudbe upravi »Slovenec« pod »Solidne« št. 16315.

Dekle

z dežele, z doto 50.000 dinarjev, poroči do 48 let starega, boljšega posest-nika ali državnega usluž-benca. Vdovec z enim otrokom niso izvzeti. Po-nudbe na upravo »Slov.« pod »37 letna« št. 16387.

38 letno dekle

s čisto preteklostjo, želi poročiti moža s stalno službo. Ponudbe v upra-vo »Slovenec« v Maribo-ru pod »Čista preteklost« št. 1213. (z)

Kmetijski fant

srednjih let, z mesečno rento 600 din, z letnim dobitkom, inventarjem in nekaj gotovine išče de-kle srednjih let, s pose-stvom, zaradi ženitve. Ni izključena vdova brez otrok. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 16211.

Mlad obrtnik

(vdovec) z domačijo, brez otrok, želi poročiti vdo-vo ali dekle do 28 let s blagim srcem, čedne zu-nanosti in nekaj goto-vine, po možnosti šiviljo ali sliko. Resne ponud-be s sliko v upravo »Slo-venec« pod »Dobra go-spodinja« št. 16136. (z)

Mlad trgovec

z dobro vpeljano in za-loženo trgovino v bližini Ljubljane, želi resnega znanja z mlado, trgovsko naobraženo gospodico v starosti od 20 do 25 let, čiste preteklosti, zaradi ženitve. Ponudbe po mož-nosti s sliko, ki se vrne, v upravo »Slovenec« pod »Postenost« št. 16191. (z)

33 leten gospod

samski, prijetne zunaj-nosti in neomadeževane preteklosti, z dobro ek-sistenco in imetjem nad 110.000 din, išče nevesto (tudi vdovo) s primer-nim posestvom, trgovino ali gostilno v mestu - najraje Celje - ali pa v večjem trgu, v starosti 30 let. Same resne ponud-be upravi »Slovenec« pod »Zvestoba« št. 16242. - Slika in razmere potreb-ne priloge. (z)

Vsem stanovanjskim najemnikom!

Stanovanjski najemniki še vedno kljub večkratnim vabilom v dnevnih ne pristopajo k društvu, kakor bi bilo želeli in kakor se je tudi pričakovalo, da se strne sleherni najemjemalec v svoji organizaciji, ki bi potem mnogo bolj uspešno nastopala za pravice svojih članov. Če-ravno je že razveseljivo število najemnikov, ki se zavedajo velike važnosti in neumornega dela tega društva za maksimiranje najemnin, etažne akcije, raznih intervencij in nasvetov, uvedbe stanovanjske zaštite, itd. pristopilo in je društvo že v 29 primerih uspešno posredovalo ali članom koristno svetovalo, manjka le še vedno ve-liko število privatnih, državnih in banovinskih uslužbenecv, upokojenecv, delavcev itd., ki spa-dajo vsi v naše vrste.

Eno najvažnejših vprašanj vsakega gospo-dinjstva je vprašanje stanovanjske najemnine, ker če pomislimo, da mora velik del najemni-kov dajati okoli 35-50% svojega mesečnega za-služka samo za najemno stanovanje in zaradi tega omejiti vse ostale življenjske potrebnosti do skrajnosti, je naravno, da se morajo najem-niki stanovanj in poslovnih prostorov radi do-sege znižanja najemnin organizirati, kajti posa-meznik ne doseže ničesar.

Normalno in pravično bi bilo, če bi šla za najemno stanovanja le šestina rednih mesečnih prejemkov. Ker pa dosedaj vzle naporom raz-nih društev stanovanjskih najemnikov pravične ureditve tega vprašanja ni bilo mogoče doseči, je potrebno, da so vsi najemniki v društvi sta-novanjskih najemnikov in da združimo moči v močni organizaciji ter vodimo borbo za znižanje najemnin stanovanjem in poslovnim prostorom.

Zaradi tega nujno vabimo vsakega v njego-vem lastnem interesu, da se vsak najemnik brez razlike stanu takoj včlani v našo društvo. Čla-narina znaša le 12 din letno, ki jo prav lahko utrpi vsak poedinec, če pomisli na koristi, ki jih že in ki jih bodo uživali stanovanjski najem-niki takrat, ko bo imelo društvo številno član-stvo in s tem tudi moč.

Na seji v petek, dne 25. t. m. se je med drugim razpravljalo tudi o etažni lastnini, t. j. lastnem stanovanju v skupni stavbi ter o gradnji malih eno- in dvosobnih stanovanjskih hišic, od-plačljivih v mesečnih obrokih, zato se naj poleg pristopa in plačila 12 din članarine za eno leto naprej prijavitelj zainteresirani še pisмено tajništ-vo društva in to najkasneje do 25. novembra.

Navedeno naj poleg poklica in točnega naslo-va še, koliko zmorejo odplačevati na mesec, na koliko sobno stanovanje reflektirajo, v lastni hi-šici ali v skupni stanovanjski hiši, ter končno, če in koliko poseduje morda kdo v gotovini, ki bi jo lahko med gradnjo položil. Priporinjamo, da postane lastnik stanovanja ali majhne hišice lahko vsak resen in štedljiv uslužbenec, privatni, državni, banovinski, vpokojenec, obrtnik ali de-lavec.

Tudi najemniki, ki ne reflektirajo na lastno stanovanje, naj takoj pristopijo k društvu.

Blagajnik posluje za člane vsak delavnik od 10-12 dopoldne v Wolfvoji ulici št. 10/II., tajnik pa zaenkrat vsak delavnik, izvenših sobote, od 14 do 15 popoldne v Celjski ulici za Bežigradom št. 19 (za art. l. voj.) in daje vsakemu članu, ki se izkaže s potrdilom blagajnika o vplačilu čla-narine, brezplačne informacije in nasvete v vseh stanovanjskih zadevah. Glede gradnje malih sta-novanjskih hišic se pripominja še to, da se za-enkrat zbira le podatke in imena onih, ki ima-jo resen namen, ter se bodo potem enkrat v kratkem povabili vsi zainteresirani na skupni so-stanek, kjer se bo podrobno razpravljalo in skle-palo o delu in načinu izvedbe, zato se naj vsak resen zainteresirani zanesljivo do 25. t. m. pismeno javi kakor omenjeno.

Društvo stanov. najemnikov v Ljubljani.

»Komarjek« v drž. gramoznici

Sv. Lovrenca na Drav polju, 25. okt. Po splošnem ljudskem glasu prisiljeni se obra-čamo z javno prošnjo na merodajne činitelje v za-devi, ki postaja vedno bolj pereča. To je po celem Drav polju znano redišče komarjev v državni gra-mozni jami tik poleg našega kolodvora. Ker izkop-ljejo letno več tisoč vagonov gramoza, si je na-ravno voda talnica naredila svoj »življenjski pro-stor« ki meri že približno 5000 kv. metrov. Radi rib se vložil v vodo tedensko več velikih posod strjene krvi in zmlete prge, kar ostaja v sluzavo penasti gneti na površju, se združji z gramoznim prahom in vodnim mahom ter je izobno redišče komarske zalege.

Število komarjev gre v milijone V celih rojih udarjajo v stanovanja, mučijo zlasti bolnike in do-jenčke, zdravim pa brezobzirno ropajo spanje, da morajo ležati z zakritimi obrazi in rokavicami na rokah, sicer jih opikajo do neke vrste zastruplje-rija. Še bolj mučna je komarska nadloga sprčo dejstva, da so tu naše štajarske Otoče, postaja za boječpotno Ptujsko goro. Desettisoči romarjev, ki pridejo z vlaki, dobijo za prvi romarski pozdrav

1. Krepi rast las
2. Prehlaj izgine, lasje ne iz-padajo
3. Ugonablja za lase škod-ljive parazite

Trilysin na znanstveni podlagi izdelan to-nikum za porast las, uživa svetovni sloves. Zahtevajte, da se Vam pošlje brezplačno naša brošura: »Navodila za nego las s Trilysinom«.

Mr. OTO M. JAKSIČ, ZAGREB

Mazuranića trg 5.

da jih opikajo komarji. Pa še en razlog je, ki na-pravlja ta »komarjek«, kot to komarsko gnezdišče ljudstvo imenuje, tako zelo odvratno, namreč raz-log pietete do rajnih. Bizu se namreč nahaja ve-liko vojno-begunske pokopališče, pa si bori za svobodo domovine pač ne zasadijo na grobovih in križih na njih celih legij nemarnih komarjev.

Zdravstveni, tujskoprometni in pietetni razlo-gi nas torej silijo, da javno povemo svojo prošnjo glede odstranitve škodljivega »komarjeka« pri po-staji. Predlagamo, da bi se zasipal s strojnim uga-skom, ki ga je v bližnjem Pragerskem in Mari-boru cele grmade v napotje. S tem bi razen nave-denega trojnega dobička dosegli še nekaj važnega: pridobili bi krasen prostor, ki bi ga mogli izbor-no uporabiti za vrtove železniškega osebja, ko je stiska za zemljo. In sicer tu kot seveda tam, kjer so zdaj ogromni kupi leša (ugaska). Kar torej vsi občani prosimo železniško direkcijo, je: zasipajte nam škodljivi »komarjek« pri naši postaji in spro-menite ga v rodovitno zemljišče!

Melika

Osebnost vest, Premeščen je tajnik okrajnega cestnega odbora v Metliki g. Bakovnik na novo službeno mesto v Gornji grad. G. tajniku kot vestnemu uradniku želimo na novem mestu obilo uspeha. Obenem je razrešen čestni načelnik g. Anton Bajuk, ki je v teku dveh let, kar je bil načelnik okrajnega cestnega odbora v Me-tliki, storil veliko dobrega za ves okoliš, kar pričajo dela, ki so zgrajena in ki se še gra-dijo. Prvo veliko delo, ki se je začelo na nje-govo intervencijo, je, da se je začelo z prelo-žitvijo klanecv Drašiči-Repica-Krmačina, drugo krasno urejena cesta oz. klanec nad Urhom na cesti Drišiči, znižani klanec pod vasjo Rado-vica itd. Lahko bi našli še veliko, pa ni po-treba, ker dovolj pričajo same ceste, ki so lepo urejene in gladke, za kar nas zaviđa marsi-ka-terij Gorenjec. Na njegovo mesto je imenovan kot vršilec dolžnosti načelnika cestnega odbora g. Leopold Nemanič, krojač iz Bereče vasi pri Suhorju. Na novo pa je imenovan kot odbornik okrajnega cestnega odbora g. Ivan Klopčar iz Drašič.

Delo na novi cesti Drašiči-Repica se počasi nadaljuje. Letos bo dograjena okrog 500 m ce-ste za uporabo. Potreben bi bil kredit za do-graditev te nujno potrebne ceste.

Iz Julijske Krajine

Poroka. V Nemškem Rutu pod Gradico sta se 16. oktobra poročila gosp. Valdo Taljat, trgovec iz Sv. Lucije ob Soči, in gđ. Milka Refec, hči gostilničarja in posestnika iz Nemškega Ruta. - Bilo srečno!

Stržišče pod Črno prstjo. Visoko tu v rebri naše Črne prsti živimo prav mirno in nam v go-spodarskem pogledu ne gre slabo. Po slemenu naše ponosne gore teče državna meja. To prinese v naše planinske kraje še precej življenja. Čez poletje so se na primer v naši okolici in po naših pobočjih vršile vojaške vaje. Ker je bilo vojaštvo ljubeznivo in lepo disciplinirano, smo se dobro razumeli in se ne smemo pritoževati. Sedaj se pripravljamo že na zimo. Preden zapade sneg, moramo posenariti. Naše senožeti segajo do vrha briba in nam dajo mnogo sočne krme, katero moramo čimprej spravi-ti na domače skednje. Za seno je bilo letošnje deževno vreme še dobro, s sušenjem smo imeli pa večkrat križe. Zita smo pridelali še precej, vendar manj kot lani, ajda pa je pobralo grdo vreme; želi smo jo med nalivi in smo se bali, da se nam bo potem v kozolcih sparila in skvarila. Imeli smo pa nekaj lepih dni, ki so jo razsušili, da smo jo lahko omlatili. Nekaj smo je le shranili, hvala Bogu! Ve-lik blagoslov za našo vas je krompir, katerega veliko porabimo doma, a ga mnogo prodamo tudi za seme. Naš krompir slovi kot semenski krompir po vsej deželi. Deževje nam je letos tudi pridelal krompirja močno zmaličilo in ga ne bomo mogli toliko prodati kot druga leta. Dož nam je uničil tudi sadje; nimamo skoraj nič hrushk in le malo jabolk. Kljub vsemu smo dobre volje in veselo po-zdravljamo vse prijatelje naših planin in gora.

Novo vino. Goriški župan je odredil, da se sme po gostilnah in drugih javnih pivnicah začeti točiti novo vino dne 27. oktobra. Mnogi se že ve-sele tega dne, da jih bo zopet enkrat ogrela briška rebula. - Ko smo zadnjič pisali o zaključku le-tošnje trgatve, smo dostavili, da cene za novo vino (mošt) še niso določene. Medtem se je že začela kupčija z novim vinom in prodajajo kmetje mošt po 2 do 2.40 lir liter.

Družinska žaloigra. V soboto, 19. oktobra, po-poldne se je odigrala v Trstu v Via Istria pretres-ljiva družinska tragedija. V imenovanu ulici je sta-novala 60 letna Roza Hvastja s 27 letno hčerko Lino in triletno vnukinjo. Hči je poročena, a je ločena in živi pri materi. Ta dan je prišel v hišo ločeni mož, da bi videl svojo hčerko. Med njim in ženo je prišlo kmalu do prepira, ki se je hitro razvnel. Nenadoma je mož potegnil revolver in začel divje streljati. Najprej je zadel taščo, potem še ženo in hčerko. Ko je hotel nato zbežati, se mu je spodrsnilo in je padel; pri tem se je obstrlel še sam v prsa. Strelji so razburili vso okolico in priklicali sosede, ka-terim se je nudil strašen pogled. Nesrečna tašča je dobila strel v glavo in je kmalu izdihnila, ostali trije so bili laže ranjeni in so jih prepeljali v bolnišnico.

Zahvala

Vam vsem, ki ste v najtežjih urah z nami sočustvo-vali, ko smo izgubili našo nepozabno

mamico

ji poklonili cvetja in jo spremili na njeni zadnji poti - naša iskrena zahvala.

Maša zadušnica se bo darovala v torek, 29. t. m. ob pol 7 zjutraj pri františkanih.

Ljubljana, dne 26. oktobra 1940.

Žalujoči rodbini Koretič-Nikolič

Umrl je moj ljubljani soprog, gospod

dr. František Tschiasny

odvetnik

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, 27. t. m. ob 4 popoldne z Zal iz kapele sv. Krištofa k Sv. Križu.

Ljubljana-Brno-London, dne 26. oktobra 1940.

Antjā Tschiasná

ZAHTEVAJTE ŽIMO SAMO Z ZAŠČITNO PLOMBO
STERILIZIRANO

ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME D.D.
STRAŽIŠČE

NAŠA ŽIMA JE
HIGIJSKO OČIŠČENA IN
STERILIZIRANA NA PARI 115°C, NE DIŠI,
JE BREZ MAŠČOBE IN FERMENTOV, PO CENI.

Posteljno perje
 Po Din 12—, kemično čiščeno Din 14—
 Perje od puranov, čehano po Din 25—
 Čehano in kemično čiščeno 37—
 Na roko čehano in kemično čiščeno 50—
 Mešano gosje, čehano 65—
 Pol puh, beli 95—
 Sivi gosji puh Din 120—, prima 185—
 Beli gosji puh 175—, 210—, 280—, labud puh 360—
 Vzorce brezplačno dobite pri
 samo Glavni trg 24, Maribor **LUNA**

VERITAS GENERALNO ZASTOPSTVO
 IN SKLADIŠČE
Anton Bremec
 Celje
 Iščejo se zastopniki

Graščinsko posestvo
 v Savinjski dolini ob državni cesti, obstoječe iz 14 ha njiv, 23 ha travnikov, 42 ha gozda, lepega sadonosnika in prvovrstnega hmeljskega nasada, **naprodaj**. — Vprašati na upravi »Slovenca« pod števil. 15891

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA
HOHNER
 GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
 ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
 ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

Dražbeni oklic

Dne 15. novembra ob 2 popoldne bo pri podpisnem javnem notarju kot sodnem komisarju v Mariboru, Aleksandrova cesta 14,

prostovoljna dražba nepremičnin

pokojne HITER Terezije, posestnice, Janževa gora št. 1, občina Selnica ob Dravi, zemljiška vl. št. 132 k. o. Zg. Selnica in 191 k. o. Sp. Selnica s posestnimi pritiklinami in premečninami glasom cenilnega zapisnika z dne 18. IX. 1940, ki jih prodajajo zap. dediči.

Cenilna vrednost: 299.821.50 din.
 Najmanjši ponudek: 300.000 din.
 Varščina: 30.000 din v gotovini ali v vrednostnih papirjih s pupilarno varnostjo.
 Vsi natančnejši podatki so na razpolago pri sodnem komisarju:

Gajšek Karel,
 javni notar kot sodni komisar.

Objave

Javna dražba

bo 27. okt. ob 2 popoldne pri Mrak Valentinu, Notranje gorice. Naprodaj: stavbne parcele, njive, travnike, 3 gozda, 1 de-ri na vzmeteh, zapraviljivo, kočija, sani, mlattinica itd. (o

Preklie

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgove katerekoli je ali bo napravila moja žena. Puh Franc, zobotehnik, Jurčičev trg 2.

Preklie

Podpisani se zahvaljujem Silvestru Lotriču, ki odstopa od tožbe zaradi žalitve, ko sem govoril, da krađe seno, pač pa je le svojega zavijal zraven mojega kupa. — Janez Koblar.

Podaljšaj si življenje!

življenje moremo podaljšati, bolečine preprečiti, bolezen oslavit, slabotne ojačiti, nestalne moremo uvrstiti in nesrečne napraviti srečne!

Kaj je vzrok vsake bolezni?

Oslabljenost živcev, potrtost, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih razlogov.

Zadovoljstvo

Je najboljši zdravnik. So pota, ki Te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, odvisi Tvoj značaj, naplniti Te s novim upanjem: ta pot je pa opisana v raspravi, ki jo še mora vsakdo, ki zahteva, dobiti takoj in **povsem brezplačno!**

V tej mali priročni knjižici je razstalo, kako morete v kratkem času in brez ovire med delom ojačiti živce in mišice, trudnost, odpraviti slabo razpoloženje, raztresenost, oslabiljenje spomina, nerazpoloženje za delo in nebroj drugih bolezenskih pojavov. Zahtevajte to raspravo, ki Vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Če ne morete takoj pisati, tedaj ta oglas spravite.

PANNONIA apoteka, Budapest 72,
 Postfach 83. Abt. 123.

Pohišstvo — tapetništvo

nudimo Vam najboljše kakovosti: kauče, posteljne klopi, otomane odeje, zavese, žimnate in afrikmadrace, žične vložke po zmernih cenah

E. ZELENKA, Maribor Ulica 10. oktobra št. 3

Zahtevajte povsod naš list!

Zahvaljujemo se

vsem, ki ste počastili spomin naše ljubljene in nepozabne pokojnice z molitvijo in cvetjem; nadalje izrekamo prisrčno zahvalo č. duhovščini, pevskemu društvu »Krkovo-Trnovo« in »Grafiki« ter vsem onim, ki so našo ljubo mamo spremili k večnemu počitku.

Maša zadušnica bo brana v farni cerkvi Sv. Jakoba, dne 29. oktobra 1940 ob 7 zjutraj.

Ljubljana, 27. oktobra 1940

Globoko žalujoči redbini

Krušič — Novak

Zahvala

Za vse dokaze iskrenega sočutja ob smrti dobrega moža in skrbnega očeta, gospoda

Apata Ivana

izrekamo prisrčno zahvalo vsem, ki so nas tolažili v trenutkih najhujše bridkosti. Zahvaljujemo se g. primariju dr. L. Simončiču za ves njegov trud in lajšanje v bolezni, kakor tudi č. g. župniku Horvatu Stefanu za duhovno tolažbo, posebno pa č. g. župniku Grilu Pavlu iz Soštanja za vodstvo pri pogrebu in za poslovitni govor ter č. g. kaplanu Brezenšku Francu za spremstvo pri pogrebu. Enaka zahvala tudi vsem darovalcem obilnega cvetja ter prijateljem in znancem za udeležbo na pokojnikovi poslednji poti.

Stari trg pri Slovenjem Gradcu, 26. oktobra 1940.

Zalujoča žena in otroci.

Alphonse Daudet

Jakec

Prevedel Fišer Frane

Tedaj je oče Roudie stopil k Jakcu in mu položil roko na ramo:

»Jakec, ljubi moj, povej, kje je denar. Pomisli, da je to Zenaidina dota, da sem si dvajset let odklel vsega, samo, da sem si prihranil to vsoto... Prepričan sem, da nisi premislil svojega dejanja, ker drugače ga ne bi izvršil; saj te vendar poznam, da nisi hudoben. Te je pač hudoba obsedla. Glavo ti je zmešalo, ker si videl, koliko denarja je na kupu in kako lahko ga je vzeti. Toda zdaj moraš pomisliti na vse to, saj vem, da te je samo sram priznati, le to te zadržuje... Daj! Jakec! Le pogumi!... Pomisli, da sem ostareel in da mi ni mogoče več prislužiti teh belih novcev; in moja uboga Zenaida... Daj, Jakec, dečko moj, povej, kje je denar!«

Postenjak je bil ves zmeden in zardel; brisal si je čelo, ki se je oznojilo ob tolikem napornem govorjenju. Res je krivec moral biti zelo zagrižen, da ga ni omečila tako ganljiva prošnja. Tudi Belizarja je tako pretreslo, da je pozabil na svojo lastno nesrečo. Medtem, ko je Roudie govoril, je dajal Jakcu na vse načine razna znamenja, češ: »No, Jakec, vrni vendar revežu tiste srebrnike!« Dobro je razumel, koliko se je ta oče žrtvoval, saj je tudi njegovo življenje en sam križev pot za svoje. »Joj, če bi Jakec imel tisti denar, s kakšnim veseljem bi ga položil v roke očeta Roudie, saj ga je njegov obup ganil do srca! Toda ni ga imel in tako ni mogel reči drugega, kot: »Nisem ga jaz ukradel, gospod Roudie. Pri-sežem vam, da ga nisem vzel.« Direktor je nepotrpežljivo vstal.

»Dovolj jel Kdor po takih besedah ostane zakrknjen, ima res zločinsko dušo.«

Od takega ne izvemo resnice in vsaka beseda bi bila odveč. Odpeljali te bodo nazaj v stolp. Do večera ti pustim časa za premislek. Če se do večera ne odločiš vrniti, kar od tebe zahtevamo, te izročim sodišču. Tam te bodo že naučili govoriti.«

Približal se je eden izmed paznikov, bivši orožnik, bistroumen in zanesljiv človek, in mu dejal polglasno:

»Gospod direktor, če hočete kaj izvedeti od dečka, potem menim, da bi bilo najbolje, da ga ločite od tovariša. Opazil sem, da je že hotel priznati, toda krošnjar mu je ves čas dajal znamenja in to preprečil.«

»Prav imate. Ločiti ju je treba.«

Torej so ju ločili in Jakca samega odpeljali v tisto sobo v stolp. Ko je prišel ven, je opazil sključeno in skrušeno Belizarjevo postavbo, ki so jo peljali vklejenih rok; in še mučnejše mu je postalo ob misli na tega uboga zloдея, ki je prav tako nesrečen kot on, čeprav je še manj zakrivil.

Kako dolg je bil tisti dan!

Najprej je hotel zaspati; tiščal je glavo v slamo, da bi pregnal obup, ki ga je navdajal, toda vsak trenutek ga je vrgla pokonci misel, da ga vsi smatrajo za zločince in da si je sam nakopal to sumničenje s svojim včerajšnjim samolnim obnašanjem. Kako naj dokaže svojo nedolžnost? Pokazati mora materino pismo, da je bil denar, ki ga je napravil, njen. In če zve d'Argenton?... Kratkovidnost, ki v mladih možganih daje prednost malenkostim pred važnimi stvarmi, je bila kriva, da je kmalu opustil te vrste rešitev. Imel je pred očmi, kako strašen prizor bo na Jelšovju, kako njegova mati joka...

Toda na kak način naj potem dokaže?... In medtem, ko je ležal na svojem otepu slame, bil še ves otrpel od pijanosti prejšnjega dne in se boril

z očitki vesti, se je okrog njega razlegel hrup in trušč dela in ura je bila nad njegovo glavo; njeni težki udarci so bili počasni, neusmiljeni, kot bi maščevalce prihajali.

Ura je bila dve, nato štiri... Delavci so prihajali in odhajali. Bliža se večer in samo nočoj je prilika, da dokaže svojo nedolžnost. Če ne bo denarja, pojde v zapor! Predstavljal si je že, da je zaprt in zazidan v tako črno in globoko luknjo, da nobeden ne more do njega. Rekli bi, da že kar sluti, kakšno strašno mučenje ga čaka. Nenadoma je zaslišal škripanje stopnic. Nekdo sopiha, vzdihuje in opleta za vrati. Končno se zasliši rahlo trkanje, kot bi debeli prsti boječe udarjali po vratih, v strahu, da se ne bi preveč slišalo. Nato se je ključ obrnil v ključavnici.

»Jaz sem... joj, kako visoko je!«
 To je rekla nekoliko nežno, olajšano. Mnogo je bila prejovala — njeni, običajno tako gladki lasje so bili razmršeni, oči rdeče in nabrekli, tako da se je v njeni prisiljeni ljubeznivosti silna žalost še bolj pokazala. Ubogo dekle se je Jakcu smejala in ta jo je žalostno motril.

»Grda sem, kaj ne?... To je grozno... Saj tudi drugače nisem lepa. Sama iz sebe se norčujem, kadar se pogledam. Nimam postavbe, ne znam se obnašati, poleg tega imam ogromen nos in majhne oči. Tudi če jokam, nimam zato nič večje; vrati! Od sinoči samo jokam. Pravcata Magdalena. In moj Manginček je tako lep človek! Res bi moral dobiti tako doto, da bi lahko spregledal moje napake. Zavistnice so mi prav povedale: »Samo zaradi denarja te bo vzel...« Kot da bi jaz tega ne vedela! No, je že takol! Zaradi denarja me je hotel, moj denar mu je ugaljal, toda jaz sem ga imela rada. Mislija sem si: »Ko bom njegova žena, me bo tudi on vzljubil...« In razumeš, dragi moj mali Jakec, vse to je propadlo. Za tistih tisoč frankov, kolikor jih je ostalo v moji skrinjici, si ne bo nakopal na glavo zmazka, kakršen sem jaz. Z enkrat, ko mu je oče Roudie ponujal štiri tisoč fran-

kov, je gospod Mangin odvrnil, da raje ostane sramec. Današ zvečer se vrne in že kar vidim ga, kako si viha svoje male brke in kako vljudo mi bo dejal Zbogom. Da, da, prav gotovo mu prihranim ta trud; vrnila mu bom besedo... toda... preden se odrečem vse svoje sreče, sem prišla še k tebi, Jakec, da se pogovorim s teboj.«

Jakec je povesil glavo. Jokal je. Naj je bil že tako mlad, je razumel, kakšno ponižanje pomeni za žensko tako prostodušno priznanje, da je grda. Kako ganljiva je bila njena krepostna zavest, zaupanje poštene deklice v svojo ljubezen in v svoje gospodinske sposobnosti, ko je rekla, da si bo po poroki zavezovala moža, ki si ga je kupila z zlatom.

Ko ga je videla jokati, je postala navdušena in vesela.

»Oh, saj sem jim rekla, da nisi tako hudoben, da ti bom pokazala svoj grdi obraz, od joka nabrekli oči in zasmejala se ti bom, da boš priznal: »Naj bo že kakor boče, uboga Zenaida je bila tako srečna, videl sem jo, ko je plesala od veselja pred svojo omaro in nisem prav storil, ko sem jo tako onesrečil.« Joj, ko sem včeraj zjutraj vzela v roke svojo skrinjico in ni bila težja od kepe snega, sem mislija, da mi bo srce počilo. V praih sem začutila strašno tesnobo in ta traja še zdaj... Kajne, Jakec, dragi moj, kajne, da mi boš vrnil mojo doto?«

»Toda Zenaida, nimam je, prirečem ti!«

»Joj, ne reci mi tega, meni nikar! Kajne, da se mene ne bojiš! Ničesar ti ne očitam. Samo povej, kje je moj denar! Vem, da ga nekaj manjka, pa nič za to. Saj vemo, kaj so mladi ljudje; zabavajo se radi. Ha, ha, ha, ne gre za tiste očetove srebrnike, ki si jih potrosil! Nič zato, zlodjal! Samo to povej, kam si dal ostalo!«

»Zenaida, za božjo voljo! Poslušaj me! Nisem ukradel! Motijo se! Nisem jaz bil! Ohi! Strašno! Vsi me obtožujejo!«

Ona je nadaljevala, ne da bi ga poslušala.